

**Notulen van het verhandelde in de vergadering
van Provinciale Staten van Utrecht
gehouden op 18 april 2016**

Bladwijzer

op de notulen van Provinciale Staten van Utrecht

Vergadering 18 april 2016

BESTUUR, EUROPA EN MIDDELEN

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 15 maart 2016, dienst/sector MEC, nummer PS2016BEM06, inzake Cultuur en erfgoednota 2016-2019 'alles NU'.

Daartoe besloten
PS2016BEM06

Amendement A9, ingediend door de fractie van de PvdD, inzake gifvrij beheer buitenplaatsen.

Het amendement is verworpen.
Daartoe besloten

Amendement A10, ingediend door de fractie van de SGP, inzake Cultuur- en erfgoednota 2016 – 2019 – subsidie festivals.

Het amendement is verworpen.
Daartoe besloten

Amendement A11, ingediend door de fractie van de SGP, inzake Cultuur- en erfgoednota 2016 – 2019 – voortgezet onderwijs.

Het amendement is verworpen.
Daartoe besloten

Motie M9, ingediend door de fractie van de PvdD, inzake ruimtelijke inbedding van festivals.

De motie is verworpen.
Daartoe besloten

Motie M10, ingediend door de fractie van de PvdA, inzake PS-fonds voor grote en aansprekende evenementen.

De motie is aanvaard.
Daartoe besloten

Motie M11, ingediend door de fracties van de SP, 50Plus, CDA en VVD, inzake Dutch Design op het (v)mbo.

De motie is aanvaard.
Daartoe besloten

Motie M12, ingediend door de fractie van de SP, inzake steun voor het Jeugdcultuurfonds.

De motie is verworpen.
Daartoe besloten

Motie M13, ingediend door de fracties van de SP en 50Plus, inzake de bieb moet blijven.

De motie is verworpen.
Daartoe besloten

STATEN (provinciale)

Vaststelling agenda.

Ingekomen stukken.

Mondelinge vragen van mevrouw Broere inzake de beeldencollectie van Jits Bakker op Landgoed Beerschoten.

Mondelinge vragen van de heer Joustra inzake het pad Geestdorp.

Mondelinge vragen van mevrouw Maasdam inzake de betalingstermijnen en de betaalsnelheid van de provincie Utrecht.

Vaststellen notulen van 21 maart 2016.

Motie M14 vreemd aan de orde van de dag, ingediend door de PVV, inzake PCL houdt zich aan wettelijke taak.

De motie is verworpen.
Daartoe besloten

Motie M15 vreemd aan de orde van de dag, ingediend door de PVV, inzake weg met de PCL,
De motie is verworpen.
Daartoe besloten

Motie M16 vreemd aan de orde van de dag, ingediend door de SP, inzake dienstauto's: het mag een flink onsje minder en de Staten aan zet.
De motie is verworpen.
Daartoe besloten

Motie M17 vreemd aan de orde van de dag, ingediend door de SP, inzake dienstauto's afkeuring handelswijze college.
De motie is verworpen.
Daartoe besloten

Stemverklaringen.

Stemmingen.

Presentielijst vergadering 18 april 2016

Voorzitter:	W.I.I. van Beek, commissaris van de Koning
Griffier:	L.C.A.W. Graafhuis
VVD	mevr. ir. A.A. Ens, Amersfoort drs. J. Germs, Renswoude W.J. Joustra, Langbroek drs. A.H.L. Kocken, Utrecht R. van Reenen, IJsselstein mevr. ir. J.C.V. Vaessen, Utrecht mevr. dr. A.J. Vlam, Nieuwegein Z. el Yassini, Utrecht
D66	drs. J.G. Boerkamp, Utrecht mevr. H. Chidi, Amersfoort mevr. drs. A.J. Dekker, Odijk mevr. drs. A.W.T. Dercksen, Baarn mr. dr. M.C.J. Groothuizen, Zeist ir. N.J.P. Hoefnagels, Bunnik P.D. Overkleeft, Utrecht mevr. A.M. Schneiders, Utrecht dr. I.Thonon, Utrecht
CDA	mr. J.M. Buiting, Utrecht mevr. D.J. Dorrestijn, Renswoude (vanaf 15.07 uur) J.M.W. Jansen, Baarn mevr. T. Koelewijn, Bunschoten mevr. drs. M.W.J. Maasdam-Hoevers, Zeist
PvdA	A. Essousi LLB, Utrecht mevr. drs. J.P. d' Hondt, Utrecht drs. C. de Kruijf, Leusden ir. R.G.H. van Muilekom, Amersfoort H.O. Suna, Soest
PVV	mevr. E.J. Broere, Soest R.G.J. Dercksen, Bosch en Duin ir. H. IJssennagger, Bilthoven drs. W.J. Ubaghs, Maarssen
SP	G.J. Bosman, Loenen aan de Vecht A.M. Meijer, Amersfoort mevr. M.G. Noordenbos, Maarssen mevr. A.M. Poppe, IJsselstein
GroenLinks	drs. F.H.W. Bekkers, Bilthoven mevr. A.C. Boelhouwer, Wijk bij Duurstede ir. H.P. van Essen, Utrecht mevr. drs. E. Kotkamp, Nieuwegein
ChristenUnie	mevr. N. de Haan, Amersfoort A.J. Schaddelee, Houten
PvdD	mevr. F.M. Arissen LLB, Utrecht mevr. H.J. Keller, Driebergen-Rijsenburg
SGP	G. van Leeuwen, Houten P.A. van Leeuwen, Rhenen
50Plus	mevr. W.M.M. Hoek, Vreeland
Afwezig:	ing. D.G. Boswijk, Wilnis (CDA) mevr. drs. N. Eijsbroek, Utrecht (VVD) drs. C.J. van Kranenburg, Driebergen-Rijsenburg (ChristenUnie)

Leden van Gedeputeerde Staten:

drs. ing. P. van den Berg, Amersfoort

drs. R.W. Krol, Soest

mevr. A.M.A. Pennarts-Pouw, Montfoort

mevr. mr. J. Verbeek-Nijhof, Huis ter Heide

Opening.

De VOORZITTER: Dames en heren, ik open de vergadering. Allemaal van harte welkom, ook de mensen op de tribune. We hebben een korte statenvergadering. We zijn voor het eten klaar, want er is geen eten. Ik denk dat het goed moet lukken.

Een paar leden zijn vanmiddag verhinderd. Mevrouw Van Viegen, de heer Van Kranenburg, mevrouw Eijsbroek en de heer Boswijk zijn niet aanwezig. Mevrouw Dorrestijn komt iets later. Klopt dat met uw waarneming? Dat is het geval. Dan zijn we verder compleet.

Een tweetal opmerkingen van orde. Aan de fractievoorzitters wordt gevraagd na afloop van de statenvergadering een paar minuten te blijven om even te praten over de procedures rond de Randstedelijke Rekenkamer. Na de vergadering vindt een voortzetting plaats van de statencommissie BEM. Die vergadering zal ook in de Statenzaal worden gehouden.

Vaststellen agenda.

De VOORZITTER: Er is een viertal moties ingediend vreemd aan de orde van de dag die een aparte behandeling vragen. Mijn voorstel is om deze twee aan twee te behandelen, omdat het twee onderwerpen zijn. Ik stel u voor om voor de discussie over de PCL, aangekaart door de heer Dercksen, als agendapunten 9 en 10 gemeenschappelijk te behandelen. Hetzelfde voorstel doe ik voor de door de heer Meijer ingediende moties over dienstauto's, dus om de agendapunten 11 en 12 gelijktijdig te behandelen. Gaat u daarmee akkoord? Dat is het geval.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Over de beide moties heb ik vorige week een berichtje gestuurd naar u allen. Mijn fractie ziet overigens geen belemmering en wil niet tegen uw voorstel ingaan, maar ik heb de behoefte om kort toe te lichten waarom ik die mail heb gestuurd. In de afspraken over de nieuwe werkwijze, in augustus 2015, hebben wij onder andere afgesproken dat een motie vreemd aan de orde van de dag met een motivatie aan de voorzitter wordt verzocht en dat bij complexe amendementen en moties heldere informatie en een context verstrekt wordt. Beide moties voldoen niet helemaal aan die twee afspraken. Bij de motie van de PVV vond ik dat het best wel gaat om een complex en vergaand voorstel. Ook de onderbouwing roept wel vragen op. Vandaar mijn mail van donderdag. Ik moet eerlijk zeggen dat ik de mail aan de SP vooral heb gestuurd om niet de indruk te wekken onderscheid onder partijen te maken. Mijn excuses in die zin voor het mailtje aan de SP, als dit als te belerend is ervaren. Dat was niet de bedoeling. Die moties zijn namelijk wel dermate te overzien dat daarop die afspraken wat minder van toepassing zijn. Dit wilde ik graag toelichten.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Absolutie is verleend.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Wij komen erop terug bij de evaluatie.

De VOORZITTER: Het woord belerend was ons absoluut niet te binnen geschoten, nee. Het lijkt mij verstandig dat wij de moties vandaag zo behandelen als dat ze zijn ingediend, maar dat wij het onderwerp als zodanig wel meenemen naar de evaluatie en dat wij dan bekijken hoe wij daarmee in het vervolg omgaan.

Ik wil nu graag komen tot vaststelling van de agenda. Bent u allen akkoord met de agenda op deze wijze?

Zonder hoofdelijke stemming stellen Provinciale Staten de agenda hierna aldus gewijzigd vast.

Onderzoek geloofsbrieven van de heer H.O. Suna te Soest.

De VOORZITTER: De heer Suna gaat ons voorlopig versterken, omdat mevrouw Van Viegen voorlopig afwezig is. Als eerste geef ik mevrouw Vlam de gelegenheid om te rapporteren namens de commissie voor onderzoek van de geloofsbrieven.

Mevrouw VLAM (VVD): Mijnheer de Voorzitter! De commissie voor onderzoek van de geloofsbrieven is bijeen geweest en heeft kennisgenomen van de bescheiden van de heer Suna. De commissie is van mening dat de bevindingen overeenkomstig de wettelijke vereisten zijn. Er zijn dus geen beletselen voor de toelating van de heer Suna tot de Staten van Utrecht.

Beëdiging van de heer H.O. Suna te Soest tot lid Provinciale Staten Utrecht.

De VOORZITTER: De heer Suna is aanwezig en de griffier zal hem binnen geleiden. Ik verzoek u om, als u daartoe in staat bent, te gaan staan, zodat wij de belofte kunnen afnemen. De tekst van de verklaring en belofte luidt:

"Ik verklaar dat ik, om tot lid van Provinciale Staten benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van Provinciale Staten naar eer en geweten zal vervullen."

De heer SUNA (PvdA): Dat verklaar en beloof ik.

De VOORZITTER: Dan heb ik nu de gelegenheid om u welkom te heten. Welkom, ik feliciteer u van harte. (Applaus)

Felicitering en overhandiging bloemen.

De VOORZITTER: Ik schors de vergadering even, zodat u uw nieuwe collega kunt feliciteren.

Schorsing van 14.11 uur tot 14.13 uur.

De VOORZITTER: Dames en heren, ik heropen de vergadering. Vanmiddag zal ook aan het adres van mevrouw Van Viegen namens u een boeket bloemen worden bezorgd. Als zij u daarvoor bedankt, moet u kijken met een gezicht alsof u daarvan af weet.

Achter in de zaal zitten twee directeurs naast elkaar. Dat is gebruikelijk. Het gezicht is echter wel veranderd. Rechts van de heer Goedhart zit de heer Brucht. Hij is interimdirecteur van de organisatie. Hij zal die functie vervullen zolang wij bezig zijn met het zoeken naar een opvolger van Richard Andringa. Ik wens hem heel veel succes. Ik hoop dat hij het in de komende maanden heel erg druk zal hebben.

Ingekomen stukken.

De VOORZITTER: Er is een aantal ingekomen stukken. Er is een voorstel gedaan hoe daarmee om te gaan. Ik heb daarop geen reactie ontvangen. Ik stel u daarom voor als voorgesteld te handelen. Gaat u daarmee akkoord?

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig de voorgestelde wijzen van afdoening.

Vragen(half)uurtje.

De VOORZITTER: Dit heet niet voor niets een halfuurtje. Het is gewijd aan een drietal vragen. Als eerste geef ik het woord aan mevrouw Broere van de PVV, die een vraag heeft gesteld over beelden.

Mevrouw BROERE (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Naar aanleiding van een stuk in De Telegraaf heb ik de volgende vragen over de beelden van Jits Bakker op Landgoed Beerschoten.

De miljoenencollectie van Jits Bakker op Landgoed Beerschoten zou niet meer aan de toekomstplannen voldoen. Wat zijn die toekomstplannen? Hoe is de provincie in het bezit gekomen van de beelden? Is er voor betaald en zo ja hoeveel?

Volgens Het Utrechts Landschap is het park sleets. Een raar woord voor een park, maar goed. Wat moeten we ons daar bij voorstellen? Wat moet er gebeuren om het minder sleets te maken?

Zoals wordt vermeld zijn er plannen om de beelden naar Renkum te verplaatsen. Als de beelden worden verplaatst naar Renkum, blijven ze dan eigendom van de provincie of worden ze verkocht?

Hoe wordt omgegaan met de belofte aan de familie dat de beelden altijd als gehele collectie bij elkaar zouden moeten blijven, nu er sprake van is dat er maar drie beelden in Utrecht zouden blijven?

Waarom doet een provincie die cultuur zo hoog in het vaandel heeft staan en die ongezien geld vrijmaakt voor een nog niet bestaand en bekend 'landmark' afstand van deze unieke collectie?

Is het een idee om op Landgoed Beerschoten bloementuinen aan te leggen, zodat wij daar bijenkasten kunnen plaatsen en de bijen kunnen profiteren van alle mooie bloemen die daar gaan groeien?

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De collectie van Jits Bakker zou niet meer aan de plannen op Landgoed Beerschoten voldoen. De vraag van de PVV is wat de toekomstplannen zijn. De toekomstplannen van Het Utrechts Landschap, dat eigenaar is van Landgoed Beerschoten, houden in om op het terrein van het huidige bezoekerscentrum, waarachter de collectie beelden van Jits Bakker zich bevinden, een horecagelegenheid met een soort uitloop te organiseren. Het Utrechts Landschap is van mening dat de beelden daar minder goed in passen.

Een volgende vraag was hoe wij in het bezit zijn gekomen van die collectie. Wij zijn op dit onderwerp gesprekspartner van Het Utrechts Landschap, omdat deze collectie in 2009 aan de provincie Utrecht is geschonken door Jits Bakker of de erven van Jits Bakker. Ik denk dat Jits Bakker dat zelf heeft gedaan, want toen leefde hij nog. Die collectie is destijds op die locatie terechtgekomen. Daarvoor is niet betaald; het is een schenking geweest. Die schenking is gesplitst in twee soorten eigendom. Het economisch eigendom is van de provincie Utrecht. Er is ook nog sprake van het juridisch eigendom van de Stichting Jits Bakker. Die stichting was met name betrokken bij de locatie en had als doelstelling het werven van bezoekers en als het even kon het creëren van een soort verdienmodel onder de collectie, zodat mensen daar naartoe komen en een kaartje zouden kopen of een rondleiding zouden krijgen. Inmiddels is er een andere toekomstvisie voor die locatie op tafel van Het Utrechts Landschap gekomen. Het woord sleets is gevallen. Dat is niet mijn woord. Aan de orde is dat het een soort glooiend landschap was dat een beetje begint te verdwijnen. Daarvoor zou men graag een andere bestemming zien. Dat bracht ons met elkaar in gesprek over verplaatsing van de beelden.

Uw vraag was ook of het kan zijn dat er een paar beelden worden verplaatst. Nee, het gaat om de totale collectie waarvoor een andere plek gevonden zou moeten worden. Voor de provincie Utrecht is het ook interessant om te kijken naar een andere locatie, omdat er inmiddels al drie beelden zijn gestolen op Landgoed Beerschoten. U weet dat de beelden zijn gemaakt van brons, een zeer gewild metaal. Daar moet dus bewaking komen. Er moeten camera's worden geïnstalleerd en er moet onderhoud aan gepleegd worden. Dat brengt met zich mee de kosten voor de aanschaf van de camera's, maar ook de exploitatiekosten om de camera's in stand te houden. Deze kosten zijn voor rekening van de provincie Utrecht als economisch eigenaar. We zijn in overleg gegaan met de stichting of er eventueel een andere toekomst zou kunnen zijn voor de beelden. Daar is echt actief naar gekeken. Een aantal buitenplaatsen in de provincie Utrecht is actief onderzocht en er is gevraagd of men daar interesse had. De tuin rondom het provinciehuis is ook genoemd. Het zou een toegevoegde waarde voor het gebouw kunnen hebben en daar is enerzijds de toegankelijkheid georganiseerd en anderzijds de beveiliging. Je hebt hier een hek en er loopt een greppel omheen. Die beelden zijn dan niet zo gemakkelijk mee te nemen. Uiteindelijk hebben de erven van Jits Bakker een ander plan op tafel gelegd. Dat is het plan voor de gemeente Renkum, de geboorteplaats van Jits Bakker. De gemeente Renkum heeft belangstelling voor de collectie. Het is dus onderwerp van gesprek om de totale collectie van Landgoed Beerschoten eventueel naar de gemeente Renkum te verplaatsen. Dat is de aard en insteek geweest van het artikel dat u heeft gelezen.

We hebben een verkenning gehad van locaties die door de erven minder interessant worden gevonden. Zij zijn gekomen met een alternatief. Ook daaraan werken wij mee door te kijken of dit een mogelijke oplossing is.

Uw laatste vraag was of op die locatie bijenkasten kunnen worden geplaatst of bloemen ingezaaid kunnen worden. In deze provincie zijn wij de laatste tijd nogal in de ban van de bijen. Ik moet u zeggen dat het een besluit is van Het Utrechts Landschap en dat het hun locatie is. Als zij besluiten daar iets te organiseren ten behoeve van bijenvolken of wat dan ook, dan kunnen zij dat zelf doen met de mensen die zich daarmee bezighouden.

Mevrouw BROERE (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Twee korte reacties. Ik had niet begrepen dat de familie van Jits Bakker zo graag ziet dat de collectie uit de provincie Utrecht verdwijnt. U zegt nu dat het hun idee is om de collectie naar Renkum te verplaatsen, dat dit idee uit de familie komt. Dat had ik niet begrepen.

Ten tweede begrijp ik het ook niet zo goed dat er in de provincie Utrecht niet kan worden gezocht naar een geschikte locatie. We zouden er in de provincie Utrecht toch voor zorgen dat cultuur hier blijft en dat het niet zomaar even naar een andere provincie gaat? Ik kan mij niets voorstellen bij dit beleid.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ten aanzien van de verbazing over het idee om de collectie eventueel buiten de provincie te plaatsen, kan ik zeggen dat dit niet de insteekan van de provincie als economisch eigenaar van de collectie is geweest. Integendeel, wij kijken er echt naar of wij in de provincie een plek kunnen vinden waarin de collectie tot zijn recht komt en veilig is, zodat de kans op diefstal en beschadiging minimaal is en waarbij er sprake is van publieksbereik. Die afspraak hebben wij ook gemaakt met de nazaten van Jits Bakker. Een aantal locaties is de revue gepasseerd. Als laatste plek hebben wij aangeboden de tuin om het provinciehuis van de provincie Utrecht. De familie had andere gedachten en is met de locatie Renkum gekomen. Ook daaraan willen wij meewerken. Het is een keuze van de familie om de collectie dan over te plaatsen naar een locatie in de provincie Gelderland.

De heer EL YASSINI (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een vraag voor de gedeputeerde. Mocht het zo zijn dat een partij binnen de provincie Utrecht de gedeputeerde zou benaderen met interesse voor die beelden, staat de gedeputeerde dan open voor een gesprek? Zo ja, wat zouden dan de eventuele voorwaarden van GS zijn om daadwerkelijk verder te gaan dan alleen praten?

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Als er nog een partij zou komen die belangstelling heeft en een locatie kan aanbieden voor die collectie, dan geldt in elk geval de voorwaarde dat het gaat om de totale collectie. Deze collectie moet in zijn geheel verplaatst kunnen worden, ergens in zijn geheel ontvangen kunnen worden en op een acceptabele manier tentoongesteld kunnen worden. Dat hoort daar dan bij. Verder is het belangrijk dat de collectie veilig is gesteld en dus beschermd is tegen ontvreemding en beschadiging. Dit zijn de belangrijkste voorwaarden die een rol spelen. Met name de stichting, die de eigendom inmiddels heeft overgedragen aan de provincie, heeft daarbij de wens uitgesproken dat het publieksbereik een punt van belangstelling moet zijn. Dat hebben wij bevestigend beantwoord. Dat was destijds ook het motief van de kunstenaar om zijn collectie hier in Utrecht tentoon te stellen, zodat men de collectie kan zien en ervan kan genieten. Ook dat zal een voorwaarde zijn voor verplaatsing van de collectie.

De heer EL YASSINI (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb nog een korte vervolgvraag. Mocht er aan die voorwaarden voldaan kunnen worden, krijgt dan een locatie binnen de provincie Utrecht voorrang op gesprekken ten opzichte van locaties buiten de provincie?

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Zo is het tot nu toe wel geweest. De provincie heeft de locaties in onze regio onderzocht. Uiteraard, zou ik willen zeggen. Dit idee kwam naar buiten, maar ook daarvoor geldt een verklaarbare link: Renkum is de geboorteplaats van de kunstenaar. Het heeft ook te maken met de kosten. Op dit moment is de collectie voor de provincie

Utrecht een kostenpost. Het verplaatsen van de collectie naar het provinciehuis zou in dat opzicht interessant zijn. Dat is goedkoper en de collectie staat daar veiliger. Het publieksbereik is daar gegarandeerd. Dat is onze eerste afweging geweest. Als er echter nog gegadigden zijn, dan houden wij ons aanbevolen. Wij staan open voor een gesprek, mits wordt voldaan aan de voorwaarden zoals ik zojuist heb weergegeven.

De VOORZITTER: Dank u wel. Daarmee is de eerste vraag behandeld. De tweede vraag zal worden gesteld door de heer Joustra en heeft betrekking op het pad Geestdorp.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Graag wil ik in het kort de situatie voor u schetsen. De indruk zou namelijk kunnen ontstaan dat de VVD het niet waardeert dat uw organisatie heel hard werkt. Dat is natuurlijk niet zo. Afgelopen week ging het mij echter wat te hard. U moet zich voorstellen dat er mensen zijn die wonen in een stukje van de provincie langs de wegen waar auto's rijden en waar geen voetpad aanwezig is. Die mensen hadden bedacht om niet op de weg te lopen, omdat daar auto's rijden, maar dat zij door de berm zouden lopen. Als je door de berm loopt, krijg je echter modderige schoenen. Die mensen maakten een paadje met tegels. Misschien moesten ze dat wel doen van hun vrouw. Het zijn vaak mannen die de tegels neerleggen en misschien hebben de vrouwen dan gezegd dat zij bij de buurvrouw willen koffiedrinken en dat hun schoenen dan zo vies worden. Ik kom terzake. Uw hand trilt al bijna.

Dit weekend moeten bewoners van Geestdorp een zelf aangelegd pad verwijderen van de provincie. Toen ik dit schreef was het dit weekend, maar nu gaat het om het afgelopen weekend. Er is dus nogal haast bij. Ze hebben dit paadje aangelegd om niet op de weg te hoeven lopen waar autoverkeer rijdt. Volgens de VVD is naast auto's lopen gevaarlijker dan niet naast auto's lopen. De VVD heeft hierover daarom de volgende vragen.

1. Wat is veiliger: op de rand van de weg lopen waar auto's rijden of in de berm lopen?
2. Welk gevaar ontstaat er als de bewoners de tegels niet snel weghalen?
3. Wat gebeurt er als de provincie niet ingrijpt in de situatie?
4. Welke regel voorkomt dat bewoners in dit geval hun eigen veiligheid kunnen vergroten? We verwachten natuurlijk niet een heel filosofisch antwoord van uw college. U vat hem wel.
5. Waarom wordt zo rigide gehandhaafd ten opzichte van deze op het oog onschuldige oplossing van bewoners zelf? Bij mijn weten zijn het hun eigen tegels.
6. Kan het college de situatie gedogen, bijvoorbeeld voor een aantal maanden, tot meer duidelijkheid bestaat over de nadelen van de tegels?

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! In de afgelopen paar minuten heb ik nog gekeken of ik een filosofische antwoord kan verzinnen, maar ik heb met belangstelling geluisterd naar de vragen die de heer Joustra gesteld heeft.

De eerste vraag was of het voetpad veiliger is dan de situatie van daarvoor. Het voetpad zal in deze situatie, met de weg en het fietspad ernaast, hier zeker de verkeersveiligheid verhogen. We moeten echter ook bekijken of het pad op zichzelf ook veilig is met de tegels. Het kan niet zo zijn dat iedereen maar willekeurig overal paden kan aanleggen. Ik vind de vraag achter het aanleggen van het pad door de bewoners veel interessanter. Het is echt een roep om het verhogen van het gevoel van veiligheid. Ik stel voor dat wij in de komende week met de bewoners in gesprek gaan. Er is nog iets ingewikkelds met een bruggetje dat gemaakt is en eigendom is van de het HDSR (Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden). Het antwoord lijkt eenvoudig, maar is in de praktijk misschien wat complexer. Het voorstel is om in elk geval in gesprek te gaan met de bewoners en de situatie ter plekke goed met hen te bekijken. We willen ook geen ongelukken op het pad zelf. Losliggende tegels, zoals u zegt hoe het pad is aangelegd, kunnen ook tot onveilige situaties leiden. Dat willen we voorkomen. De provincie is daarvoor namelijk wel aansprakelijk. Laten we hier in elk geval afspreken dat wij een goed gesprek met de bewoners aangaan en dat wij bekijken wat hun precieze vraag is, zonder hier de toezegging te willen doen dat het pad zoals het nu is aangelegd het antwoord is op hun gevoel van veiligheid.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil graag reageren op de beantwoording door de gedeputeerde. Kan dat niet?

De VOORZITTER: De heer Joustra mag nu als eerste spreken, maar wij kennen zijn charme. Hij geeft u onmiddellijk de gelegenheid om dit van hem over te nemen.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! Dat maakt mijn dag nog beter. Ik heb een vraag voor de gedeputeerde. Wat is het verschil tussen dat zij nu antwoordt dat het voetpad veiliger is en de verkeersveiligheid verhoogt ten opzichte van de situatie bij Abcoude met de bushalte bij de A2, waar zij de voetgangers verplicht het brommer- en fietspad te gebruiken?

De VOORZITTER: Mevrouw Hoek, u krijgt daarop in de tweede ronde antwoord.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dank u wel voor de charme om mij de gelegenheid te geven het woord te nemen. Ik ben niet helemaal tevreden over de beantwoording. Het gaat er wat mij betreft nu om dat die mannen dat paadje daar hebben neergelegd. Zij hebben nu waarschijnlijk nog steeds last van hun rug. Dan komt er op vrijdag iemand van de provincie die zegt dat het paadje als het weerlicht moet worden opgeruimd. Dit weekend hadden ze het paadje moeten weghalen. Kan het college de situatie niet even gedogen? Het antwoord dat daarop zou moeten volgen, zou ja of nee kunnen zijn. Ik zal de vraag daarom specificeren. Moeten de bewoners die illegaal een paadje van hun eigen tegels hebben aangelegd voor de veiligheid nog steeds als het weerlicht hun paadje opruimen? Wanneer moet het paadje dan weg zijn?

Mevrouw BROERE (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Is het college bekend met het fenomeen olifantenpaadjes? Olifantenpaadjes zijn paadjes die ontstaan in het landschap waar mensen, kort door de bocht gezegd, een afslag nemen? Ik denk dat dit paadje ook zo is ontstaan. Volgens mij liggen er een heleboel van dat soort paadjes in de provincie. Gaan we die allemaal opnieuw inzaaien? Gaan we er plaggen leggen zodat de olifantenpaadjes ook verdwijnen?

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Er zijn olifantenpaadjes. Je hebt ook de klompenpaadjes. Voor dit soort paadjes bestaan vele benamingen. Het gaat er hier om dat de bewoners blijkbaar een gevoel van onveiligheid hebben. Daarover gaan wij met hen in gesprek aan de hand van de vraag of dit hiervoor de ultieme oplossing is en of het pad zoals dat nu is aangelegd met die tegels dat gevoel van veiligheid vergroot. Daar willen wij naar kijken. We willen ook niet dat er juist door dit pad ongelukken met mensen gebeuren. Wij gaan met de mensen in gesprek. Het zou natuurlijk zuur zijn als wij zeggen dat wij met hen in gesprek gaan en dat voor die tijd het pad weggehaald moet worden. Wij gaan dus eerst met hen in gesprek. Wij gaan dan ook de situatie ter plekke met hen doornemen. Vervolgens zullen wij bekijken wat hiervoor de beste oplossing is. Dat zou kunnen betekenen dat dit pad niet de beste oplossing is en dat er naar een alternatief moet worden gezocht. Dan loop ik echter op de zaken vooruit. Dat zou ik niet willen doen.

Wat is er anders dan met het pad naar Abcoude? Daarbij ging het gesprek over de bushalte. Daar ging het vooral over de vraag of het is toegestaan dat voetgangers op een fietspad lopen. Dat is toegestaan. Ook hier zou het toegestaan zijn. Daarvan hebben wij ook gezegd dat wij ernaar gaan kijken of het pad voldoet aan de veiligheid. Daar gaat het echter om een gemeentelijke weg van Abcoude en hier gaat het om een provinciale weg. Hierover gaan wij zelf. Wij hebben tijdens de concessie met Syntus gesproken over de vraag of het is toegestaan dat men over een fietspad loopt. Dat is toegestaan.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! Mevrouw Verbeek zegt dat de weg bij Abcoude een gemeentelijke weg is. Kan zij met zekerheid zeggen dat het een gemeentelijke weg is of is het een weg van Rijkswaterstaat?

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het is in elk geval geen provinciale weg, dat is zeker. In de informatie die wij hebben doorgerekregen staat dat het gaat om een gemeentelijke weg. De situatie is hetzelfde als het gaat om een weg van Rijkswaterstaat. Het is echter nog belangrijker dat wij hebben gezegd dat wij sowieso, net zoals wij naar de bushaltes kijken, nagaan

of er op een veilige manier over het fietspad kan worden gelopen. De vraag was daarbij: mag er over een fietspad worden gelopen. Dat mag.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! Daarover lopen de meningen uiteen. Daarop kom ik te zijner tijd terug.

De VOORZITTER: Daarmee rond ik de tweede vraag af. Ik kom nu bij het derde onderwerp, dat is ingediend door mevrouw Maasdam. Dat heeft betrekking op de betalingstermijnen en de betaalsnelheid van de provincie Utrecht.

Mevrouw MAASDAM (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Het CDA vindt op tijd betalen belangrijk. Zeker voor het midden- en kleinbedrijf en voor ZZP-ers. Zij hebben vaak maar weinig reserves. Als er dan laat betaald wordt, heeft dat meteen consequenties voor liquiditeitsposities, kasstromen, et cetera. Dat is de reden dat het CDA schriftelijke vragen heeft gesteld over de betalingstermijnen. Uit de antwoorden op deze schriftelijke vragen kwam naar voren dat de provincie Utrecht in 90% van de gevallen de rekeningen op tijd betaalt. Op tijd betekent binnen 30 dagen. Dit valt binnen de norm die de provincie zichzelf heeft opgelegd. De norm is exact om in 90% van de gevallen op tijd te betalen.

De betalingstermijn van 30 dagen is wettelijk geregeld. Overheden zijn verplicht om hun rekeningen binnen deze 30 dagen te betalen. Dit is dan ook de reden dat het CDA het ambitieniveau van de provincie zou willen ophogen naar 95%. Het Rijk heeft hierin inmiddels het goede voorbeeld gegeven. De Tweede Kamer heeft in juni 2015 unaniem een motie aangenomen waarin de regering werd opgeroepen de streefwaarde van betalingen binnen 30 dagen bij de overheden te verhogen van 90% naar 95%. Inmiddels is dit omgezet in beleid. Het CDA zou graag zien dat de provincie Utrecht dit overneemt. Het CDA ziet het liefst een streefpercentage van 100%, maar wij begrijpen dat het er legitieme redenen kunnen zijn en dat het niet altijd lukt om de rekeningen binnen 30 dagen te betalen. Zorgvuldigheid is namelijk ook van belang, omdat moet vaststaan dat de prestatie op de factuur daadwerkelijk is geleverd en voldoet aan de afspraken.

Uit onderzoek van de bedrijfsinformatiespecialist Graydon van 10 februari 2016 is naar voren gekomen dat het met name de semioverheden zijn die traag betalen. Het CDA ziet daarom graag dat Vitens, waar de provincie Utrecht aandeelhouder van is, ook gaat streven om rekeningen om in 95% van de gevallen de rekeningen op tijd te betalen. Op dit moment ontbreekt het zicht op de betalingstermijnen die Vitens realiseert. Daarom heeft het CDA de volgende twee vragen aan het college.

1. Is Gedeputeerde Staten bereid om, in navolging van het Rijk, de streefwaarde om betalingen binnen 30 dagen te verhogen van 90% naar 95%?
2. Is Gedeputeerde Staten als aandeelhouder van Vitens bereid om in gesprek te treden over hun betaalgedrag en Vitens hierbij op te roepen om de streefwaarde van 95% betalingen binnen 30 dagen op te nemen in haar beleid? Zo ja, zou Gedeputeerde Staten de resultaten van het gesprek willen terugkoppelen aan Provinciale Staten?

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De huidige norm die wij hanteren betreft een minimale streefwaarde. Dat is bij ons tevens de realisatiewaarde. Wij willen natuurlijk het liefst dat alle facturen binnen de termijn betaald worden. Zoals mevrouw Maasdam het zelf zojuist aangaf, willen wij ook de zorgvuldigheid betrachten en moeten wij waarborgen dat de gevraagde prestatie wordt geleverd. Daarop moeten wij controle uitoefenen. Wij vinden het belangrijk dat ons streefcijfer ook ons realisatiecijfer is, dus dat wij nakomen wat wij in ons beleid hebben opgenomen. Dat is op dit moment bij ons het geval. Wel zouden wij kunnen afspreken dat wij er in deze coalitieperiode binnen de kaders van de zorgvuldigheid naar streven om van 90% naar die 95% te groeien.

U vraagt ook om als aandeelhouder van Vitens bereid te zijn in gesprek te treden. Als aandeelhouder hebben wij niet de rol om te spreken over haar betaalkracht. Ten eerste hebben wij niet de signalen dat er bij Vitens problemen zouden zijn rond betaalgedrag. Als dat wel zo is, horen wij dat graag. Ik kan

het punt natuurlijk altijd in de commissie van aandeelhouders bespreekbaar maken en bekijken of het mogelijk is er een indicator voor op te nemen. Dan zit ik echter wel heel erg met de vraag welke rol ik als aandeelhouder inneem, maar dit kan ik u toezeggen.

De VOORZITTER: Er wordt geen gebruik gemaakt van de tweede termijn. Dan sluiten we daarmee het vragenhalfuurtje af.

Vaststellen notulen van 21 maart 2016.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming stellen Provinciale Staten de notulen van de vergadering van 21 maart 2016 ongewijzigd vast.

Statenvoorstel Cultuur- en erfgoednota 2016 – 2019 "Alles is NU".

De heer EL YASSINI (VVD): Mijnheer de Voorzitter! We hebben het nu over de cultuurnota. In eerste instantie hebben wij de startnotitie gehad. Daarover heeft een goed gesprek en een goed debat plaatsgevonden. De VVD heeft daarvan behoorlijk wat gevonden. Het college heeft daarnaar geluisterd. Daarmee zijn wij heel blij. De VVD kan zich vinden in deze cultuurnota en ook in de lijnen die daarin worden geschetst. Voordat ik verderga, steek ik een hart onder de riem van alle vrijwilligers in de provincie die binnen de cultuur- en kunstsector zich inzetten om ervoor te zorgen dat de provincie Utrecht zich profileert en een mooi en prachtig vestigingsklimaat creëert voor bedrijven, maar ook voor mensen om te wonen. Ik vind het heel mooi dat de vrijwilligers en iedereen die daar werkt, bezig zijn er een ongelooflijk mooie provincie van te maken, die ervoor zorgt dat wij straks voor de derde keer op rij worden uitgeroepen tot de meest concurrerende regio in Europa, de topregio.

Onderdeel van de discussie is geweest het cultureel erfgoed. In de startnotitie hebben wij daarover een behoorlijk goed debat gevoerd. Daar ben ik heel blij om. Ik merk dat GS daarnaar heeft geluisterd en heeft gezegd: "Het is voor ons belangrijk om die preferente positie van de buitenplaatsen en landgoederen daadwerkelijk over te nemen, juist vanwege het feit dat uit de verschillende onderzoeken en straks ook uit de erfgoedmonitor duidelijk naar voren komt waar die focus op ligt. Die ligt voor een groot deel op de buitenplaatsen en landgoederen. Daarbij is het natuurlijk van belang dat de erfgoedmonitor straks een goed beeld schetst van de erfgoedparels, om ervoor te zorgen dat wij straks aan de slag gaan en de achterstanden in restauratie en onderhoud wegwerken. Daarmee zijn wij heel blij.

De VVD staat op het standpunt dat altijd per opgave aan de hand van de vier pilaren binnen de cultuurnota moet worden gekeken naar de precieze toegevoegde waarde van de provincie en naar de vraag welke instrumenten van de provincie binnen haar kerntaken kunnen worden ingezet op het gebied van cultuur en cultureel erfgoed, mede kijkend naar de rol van het Rijk en de gemeenten. De inzet van de provincie dient gericht te blijven op het versterken en het verbinden van de culturele organisaties op het gebied van cultureel erfgoed, bibliotheken, kunsteducatie en festivals.

Bibliotheken betreffen een wettelijke taak. We zijn hard aan de slag om deze taak op een goede manier neer te zetten. Vooral de kunsteducatie en de festivals zijn een bovengemeentelijke taak. Niet alleen omdat deze een culturele, maar ook een recreatieve en toeristische impact hebben en daarmee zorgen voor een goede en sterke economische verbinding.

Voor wat betreft de kunsteducatie pleit de VVD voor een meer vraaggerichte aanpak. Dat hebben we bij de startnotitie al aangegeven en wij ondersteunen dat bij deze. Zorg ervoor dat wij vanuit de vraag kijken naar waar de behoefte is en kijk naar de lokale gebieden. Zorg ervoor dat er een stukje maatwerk is, zodat de beleving van de basisschoolleerlingen extra sterk is, omdat het met hun eigen omgeving, hun eigen buurt en hun eigen wijk te maken heeft. Niet alleen vanuit de geschiedenis, maar ook vanuit de kunst en cultuur.

De VVD ondersteunt dat festivals onderdeel uitmaken van trends, mits de verbinding van de economische waarde goed wordt weergegeven binnen de kerntaken van de provincie. We moeten niet

alleen vanuit het culturele aspect kijken naar die festivals, maar we moeten er ook ruimtelijk en economisch naar kijken. Dat geldt ook voor hetgeen ik hiervoor noemde.

Voor het laatste aspect is het van belang dat de provincie goed samenwerkt met andere organisaties, zoals het Nederlands Bureau voor Toerisme & Congressen, dat onder andere ook voor een groot deel De Stijl als themajaar gaat trekken, maar bijvoorbeeld ook Toerisme Utrecht, de toerismebureaus in Amersfoort en natuurlijk ook met het bedrijfsleven. Als wij die verbinding weten te leggen en ervoor weten te zorgen dat wij samenwerken in het prachtige vestigingsklimaat, zowel voor het bedrijfsleven als voor onze inwoners, dan weet ik zeker dat de cultuurnota een sterke rol zal spelen in het voor de derde keer uitgeroepen worden tot de meest concurrerende regio in Europa.

Mevrouw SCHNEIDERS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Voor ons ligt een verse cultuurnota. Het doet mij deugd om namens de voltallige fractie van D66 en een aantal gemeenten complimenten te mogen overdragen voor het werk dat is geleverd. De nota is concreet, nauwkeurig en samenhangend. Accenten die zijn aangebracht, sluiten aan op de ontwikkelingen in de samenleving en er is oog voor ontschotting, flexibiliteit en samenwerking. Het doet recht aan de gemeenschappelijke opdracht die de provincie met de verschillende overheden en instellingen heeft en het doet recht aan de autonomie van de instellingen.

De provincie als verbinder. Die rol ziet D66 wel zitten. Wij zien daarom graag dat de gedeputeerde eens per jaar een netwerkbijeenkomst organiseert, zoals in de aanloop van deze nota. Betrokken instellingen en gemeenten hebben de bijeenkomst als zeer prettig ervaren. Het is voor de provincie een kans om meer handen en voeten te geven aan de verbindingsrol. Bovendien kunnen wij toetsen of de provincie met het huidige beleid aansluit op wat er in het veld speelt, met als stip aan de horizon uiteindelijk een nieuwe nota. Kan de gedeputeerde toezeggen dat zij eens per jaar zo'n terugkomdag organiseert voor alle betrokkenen bij de uitvoering van deze nota?

D66 wil dat mensen zich kunnen ontwikkelen en ontplooien. Leren ontdekken en ontwikkelen van creativiteit zijn daarin cruciaal. Kunstonderwijs is van essentieel belang in de vorming en ontwikkeling van mensen en daarmee voor onze samenleving. In aanraking komen met ons erfgoed, onze landschappen, musea en festivals kan niet vroeg genoeg beginnen. We zijn blij dat de provincie daarin een rol heeft. D66 is benieuwd naar wat de status van het kunstonderwijs op middelbare scholen is sinds de provincie daarvoor geen geld meer beschikbaar stelt. Heeft de gedeputeerde daar een beeld van? Kan de gedeputeerde toezeggen dit via gemeenten en onderwijsinstellingen te verkrijgen en de Staten daarvan op de hoogte te brengen?

D66 is blij met de noodzaak die spreekt uit de nota en de doelen om als provincie te doen wat wij onszelf hebben opgedragen. De doelen zijn volgens D66 stuk voor stuk van grote waarde voor de provincie en haar inwoners: het toegankelijk maken van kunst en cultuur voor iedereen, het stimuleren van samenwerking en het ondersteunen van gemeenten bij het voldoen aan hun wettelijke taak met betrekking tot bijvoorbeeld bibliotheken, erfgoed en monumenten. We geven de gedeputeerde daarbij mee dat cultuur en erfgoed wat ons betreft gaan over merkbaarheid en niet over meetbaarheid. In de commissie kwam dit aan het einde van de vergadering al even ginnegappend aan bod. D66 is van de SMART-doelstellingen, dat klopt. Wij zijn dan ook zeker te spreken over de manier waarop duidelijk is wat verwacht wordt van partners en wat verwacht kan worden van de provincie. Wel zijn we van mening dat het heel moeilijk is een cijfer te verbinden aan cultuur en het leveren van cultuur. Wij verzoeken de gedeputeerde dan ook nauwkeurig zorg te dragen voor het proces inzake de klanttevredenheidsonderzoeken. Kan de gedeputeerde toezeggen dat zij de Staten zal informeren zodra meer duidelijk is over de vorm van deze onderzoeken?

Iedereen kent de volgende zin: alles van waarde is weerloos. Er wordt echter zelden aandacht besteed aan het gedicht dat juist goed past bij deze nota "Alles is NU". Daarom kunnen jullie de tekst ervan vinden onder jullie tafelbladen. Kijk maar als u wilt. Het is zo op het eerste gezicht geen gemakkelijke tekst, maar het even kort stilstaan bij de woorden doet wonderen. Alles is NU. Volgens filosoof Cornelis Verhoeven verwijst "zeer oude" in de titel van het gedicht bijvoorbeeld naar Parmenides, een filosoof die nog voor Socrates leefde. Parmenides zei dat 'het zijn' er wel helemaal was of helemaal

niet. Je kunt het niet afracfelen of verdelen. Precies zo goed geldt dat voor onze cultuur waarvoor wij nu vanuit het verleden voor de toekomst zorg dragen. Alles dat werkelijk waardevol is, is kwetsbaar. Dat geldt bij uitstek voor cultuur. Je kunt er echter wel door geraakt worden. Om ervoor te zorgen dat dit in de toekomst nog merkbaar is, moeten wij daarvoor nu aandacht hebben. Alles is NU.

Mevrouw BOELHOUWER (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Het is een prachtig gedicht. Dank u wel. Ik kan snel lezen. Ik had het vak Literatuur op de middelbare school. Mijn vraag aan mevrouw Schneiders gaat over hetgeen u vraagt van de gedeputeerde over de stand van zaken in het middelbaar onderwijs. Ik neem aan dat u op de hoogte bent van het feit dat zowel op het vmbo kunstvak I en II onderdeel zijn van het vakkenpakket, alsook CKV op het havo en vwo. Vraagt u nu van de gedeputeerde om de stand van zaken met betrekking tot die vakken hier te rapporteren? Eerlijk gezegd lijkt mij dat ondoenlijk. Specificeer u nader, zou ik zeggen.

Mevrouw SCHNEIDERS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Bedankt voor de vraag. Dat kan ik zeker specificeren. Ik zou niet willen dat elke school wordt afgelopen, maar D66 is benieuwd naar wat wij hebben achtergelaten nadat wij de beslissing hebben genomen om hier te focussen op primair onderwijs. Die keuze hebben wij met een grote meerderheid ondersteund. Dan is echter wel de vraag wat wij hebben achtergelaten. Daarover kan Kunst Centraal waarschijnlijk veel zeggen. Volgens mij is die informatie voor ons misschien heel interessant. Dat vragen wij.

De heer EL YASSINI (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Nog even over de filosoof Parmenides. Van hem is niet heel veel over. Hier en daar bestaan er nog wat quotes en uitspraken. Een van de dingen die hij echter wel heeft geschreven en gezegd, is: alles is één. Dat vind ik zo mooi voor wat betreft de cultuureducatie. Dan moeten wij juist naar de woorden van Parmenides luisteren en moeten wij niet gaan versnipperen op het gebied van kunsteducatie in het basisonderwijs, middelbaar onderwijs en beroepsonderwijs. Bent u het met mij eens dat wij het gewoon lekker bij één moeten houden en de woorden van Parmenides moeten volgen door te zeggen dat alles één is?

Mevrouw SCHNEIDERS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben blij dat het publiek hier zeer geïnformeerd is over deze oude filosoof. Alles is één. Parmenides had het vaak over 'gelijk', dus dat alles wat is, gelijk is. Ik ben het eens met de heer El Yassini dat wij nu niet moeten gaan versnipperen. Ik ben echter wel benieuwd, zoals ik net zei tegen mevrouw Boelhouver, naar de status die het nu heeft, nadat wij ervoor gekozen hebben niet meer te versnipperen.

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ook vanuit het CDA veel waardering voor deze cultuurnota, zowel qua opbouw, qua samenhang en qua de schematische weergave die ik heel mooi vond. Daardoor kun je nog eens heel goed in het kort nalezen wat er allemaal in samenhang wordt gebracht. Hebben en houden, promoten en profileren, kennen en kunnen. Dat is krachtige taal om ons in de komende jaren die rol van verbinder in de provincie te geven en samen te werken met alle partijen die ons daarbij kunnen helpen.

Er is net al wat gefilosofeerd. We bleven zelf ook wel een beetje haken op de titel van de nota. In de commissie is daarover ook iets gezegd. Alles is NU. Wellicht mag ik het zo vertalen dat in het nu verleden en toekomst besloten liggen. Daardoor is het een heel mooie titel, met die kleine duiding eronder.

Ook waardering voor het draaiboek partnerinstellingen. In de commissie heb ik kort aangeduid dat dit rechtstreeks voortvloeit uit een commissie van de Staten die gekeken heeft naar een andere vorm van het geven van subsidie, maar ook van het monitoren van subsidie en het creëren van zo veel mogelijk toegevoegde waarde en zo weinig mogelijk verantwoording. Ik denk dat het een heel goede vertaling is van de subsidie aanbevelingen van de subcommissie XL. Daarbij wil ik graag twee opmerkingen maken. De eerste is dat dit straks wellicht ook interessant is voor andere nota's om op deze manier eens te kijken of dit van toepassing zou kunnen zijn. Wel waarschuwen we voor een volledige 'closed shop'. Dit was ook even aan de orde bij het inspreken in de commissie. Dit houdt in dat je de partners nu al helemaal vastlegt, zodat het onwrikbaar is voor de komende jaren. Als je zo'n systematiek

hanteert, moet er enige opening zijn voor nieuwe partners. Ik leg mij daarop nu niet vast, maar ik geef het u wel graag mee.

Bijzondere aandacht is er vanuit het CDA voor drie accenten. Ten eerste het kerkelijk erfgoed. In de nota staat dat er in de komende jaren een heel grote vraag zal zijn, deels in te vullen vanuit de erfgoedparels, maar deels zal hierop misschien een specifiek beleid moeten worden gevoerd. Ik heb al gememoreerd aan de Stichting Oude Kerken. Onder meer in Gelderland bestaat zo'n Stichting Oude Gelderse Kerken. Ik wil ook daar weer de criteria die ten grondslag liggen aan die benaderingswijze hier memoreren, omdat deze wellicht ook voor andere onderdelen van het beheren van cultureel erfgoed interessant kunnen zijn. Deze drie criteria zijn:

- als eerste criterium een samenwerkend, overstijgend beheer;
- als tweede criterium het blijven hanteren van de bedoeling van het erfgoed. Laatst was ik in Eindhoven bij een prachtige Dom van der Laan kerk. Deze kerk was totaal als kantoor ingericht. Dan beleef je op geen enkele manier meer de ruimte van het bijzondere erfgoed. Je ziet dan nog wel de buitenkant, maar het wordt dan een soort behangetje aan de buitenkant en van binnen zie je niet meer wat het was. Ik denk dat het heel belangrijk is om de bedoeling van het erfgoed toch nog tot uitdrukking te laten komen;
- heel erg belangrijk, als derde criterium, een bevlogen gemeenschap die wil meehelpen om het erfgoed in stand te houden.

Die drie criteria zijn volgens mij heel goed breder toepasbaar.

Bij het parelfonds wil ik graag een klein accent in gedachten brengen. Ik weet dat het kerkelijk erfgoed en de monumentale landgoederen centraal zullen staan. Industrieel erfgoed zou echter zo nu en dan ook wel heel boeiend kunnen zijn. Het CDA wil het begrip industrieel erfgoed ook eens vertalen naar bijvoorbeeld landbouw en visserij. Je dan kunnen we denken aan de bijzondere rol van Bunschoten-Spakenburg bij de visserij en op dit moment is er een revival van een groot kaaspakhuis in Woerden. Misschien zijn dat zaken die ook onder de aandacht zouden kunnen komen in het parelfonds.

Wie het kleine niet eert, is het grote niet waard. Ook dat is een prachtige oude zegswijze in het Nederlands. Opnieuw breng ik namens het CDA in gedachten dat met name de kleine monumenten en de kleine pareltjes van het erfgoed met elkaar verbonden blijven, want daarin zien wij nog echt wel iets dat in deze nota verdere aandacht behoeft. Er is veel aandacht voor de grote festivals, de grote kastelen en de zaken die al heel erg goed op de kaart staan, maar hoe zorgen we ervoor dat ook het kleine met elkaar verbonden wordt? De gedachten uit Utrecht Verhaalt lenen zich daarvoor uitstekend.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik begin ermee om de gedeputeerde, de ambtenaren en vooral ook alle instellingen en personen die hebben meegewerkt aan deze nota te complimenteren. De PvdA is zeer content met deze nieuwe cultuurnota. Hij is goed voorbereid, er is veel interactie geweest en er zijn veel goede ideeën. We hebben geconstateerd dat er draagvlak is in het culturele veld. Wij denken in elk geval dat een rijk en breed cultureel leven in de provincie bijdraagt aan enerzijds het welzijn van de inwoners en anderzijds de aantrekkelijkheid van onze provincie. Daarmee is de provincie tegelijkertijd aantrekkelijk voor de bedrijven om te zijn in deze provincie en om te investeren in deze provincie.

Toch halen wij twee dingen naar voren waarvoor wij aandacht hebben. Ik heb er een motie over voorbereid, maar ik wacht even de beraadslaging in de Staten af. In de tweede termijn kan ik misschien nog een suggestie meegeven en zal ik de motie wellicht indienen. Één motie gaat over een PS-fonds voor grote en aansprekende evenementen. In de vorige statenvergadering hebben wij een discussie gevoerd over een inhoudelijk goed voorstel om 2017 een themajaar te maken van De Stijl, c.q. Dutch Design. We hebben toen zitten worstelen – ik vond het zelf ook een beetje rommelen – over hoe we het voor elkaar zouden krijgen in begrotingen, vooruitlopend op het een en op het ander, als we tegelijkertijd constateren dat de middelen in die cultuurbegroting voor een groot deel vastliggen in onder meer bepaalde festivals, in bepaalde activiteiten, in subsidies aan instellingen. Als er dingen voorbijkomen, is de speelruimte vrij marginaal. Daarom denken wij aan een fonds. Een fonds, wat ons betreft niet expliciet gericht is op cultuur. Het mag ook gericht zijn op sport en ook op andere

evenementen. Het is voor ons echter wel van belang dat het evenementen moeten zijn die de provincie Utrecht op de kaart zetten en die een nationale en internationale dimensie hebben, die breed toegankelijk moeten zijn voor een breed publiek, in die zin dat door de bijdrage die de provincie levert iets bijzonders mogelijk is. We zijn aan het zoeken of wij moeten zeggen wat wij exact willen. Wij verzoeken het college bij de kadernota met een voorstel te komen over hoe zo'n fonds eruit zou kunnen zien en hoe het zou moeten werken en functioneren, waarbij iedereen daarvoor het initiatief moet kunnen nemen, of het nu gaat om GS of om een fractie. We vinden het aan PS om de middelen uiteindelijk beschikbaar te stellen voor die evenementen. Ik heb een bedrag genoemd van € 350.000. Het mag wat mij betreft ook € 250.000 zijn. Dat bedrag is willekeurig. Het gaat echter wel om een substantieel bedrag waarmee je iets kunt doen.

De VOORZITTER: Er is over het eerste punt een vraag voor u.

De heer EL YASSINI (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik ga ervan uit dat de PvdA bedoelt dat zij met name activiteiten buiten dit huis wil ondersteunen, in plaats van die vanuit dit huis.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Jazeker. Ik denk dat er soms initiatiefnemers zijn, ergens in de provincie, waar dan ook vandaan. Dat kan u opgevallen zijn, waarbij u zegt dat de VVD-fractie het goed zou vinden dat de provincie dit mede mogelijk maakt. Het kan echter ook vanuit GS komen en vanuit de instellingen die een initiatiefvoorstel hebben.

De heer EL YASSINI (VVD): U zegt dat er ook vanuit PS een initiatief kan komen.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Als de VVD-fractie denkt ergens een goed idee opgedaan te hebben en zij denkt dat er iets zou moeten komen waarbij een bijdrage van de provincie kan bijdragen aan het slagen van een dergelijk evenement, dan moet dat bespreekbaar zijn.

De heer EL YASSINI (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik laat dit even bezinken. Ik kom er straks in de tweede termijn op terug.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Moet het bezinken of u een initiatief kunt bedenken? Mijn tweede punt gaat over onze partnerinstellingen. Ik vind het wel een mooie passage in de cultuurnota, waar staat dat een partnerinstelling een instelling is die deels fungeert als uitvoerder van het provinciale beleid en waarmee de provincie een langdurige subsidieregeling onderhoudt, omdat deze instellingen expliciete uitvoeringskennis hebben en continuïteit garanderen. Tegelijkertijd liggen er onvoldoende kansen voor marktpartijen. Dat vind ik wel heel belangrijk. Het is heel goed dat wij dat zo doen. De motie gaat over de vraag hoe wij ervoor zorgen dat als wij deze partnerinstellingen zo belangrijk vinden, zij toekomstbestendig zijn. De bezuinigingen in het culturele veld zijn groot geweest. De instellingen hebben er veel mee te maken gehad om te bezuinigen op personeel en op hun programma. Je ziet, ook in de analyses, dat juist kleinere culturele instellingen onvoldoende inkomsten en verdienvermogen hebben. Ze zijn afhankelijk van projectsubsidies. Sommige instellingen hebben ermee te maken dat in die vijver van projectsubsidies veel meer instellingen graaien, om het maar zo te zeggen. De spoeling wordt dan dunner.

GS heeft gezegd dat eind 2018 wordt gekomen met een evaluatie van beleid. Wij roepen GS op om onze partnerinstellingen jaarlijks goed te volgen, natuurlijk om het behalen van onze provinciale doelen, de klanttevredenheid en weet ik het allemaal, maar ook om goed in gesprek te blijven met de partnerinstellingen over de ontwikkelingen naar een toekomstbestendige organisatie. Aan de ene kant zijn er de SMART-doelstellingen waarover D66 sprak, maar aan de andere kant moet er goed in gesprek worden gegaan om het gevoel te hebben dat ze op langere termijn toekomstbestendig zijn.

Mevrouw BOELHOUWER (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Bedoelt de heer Van Muilekom nog meer dan nu in de overeenkomst met partnerinstellingen staat? Zoals ik uw woorden lees, denk ik dat instellingen nog meer controle krijgen die ten koste gaat van de tijd die zij kunnen besteden aan de taken waarvoor wij hen aan de lat zetten. Ik hoor instellingen veel klagen over de verantwoordingssystematiek. Ik ben bang dat dit hiermee alleen maar heviger wordt.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Het gaat ons niet om de doelstellingen in de zin van wat er in de formulering staat, zoals de vraag of de doelen zijn gehaald en hoe het staat met de klanttevredenheid. Het gaat erom dat er jaarlijks een gesprek is tussen de partnerinstelling en de provincie waarin de vraag wordt gesteld of het verdienvermogen gaat lukken. Het gaat dan niet om expliciete getalletjes, maar wel om de vraag of de trend is dat men ervoor gaat, dat men groeit en dat men alleen maar sterker wordt. Of is het dan zo dat het steeds minder en minder gaat en dat men personeel de deur uit moet doen en dat soort zaken? Het gaat erom dat de partnerinstellingen toekomstbestendig zijn.

Mevrouw BOELHOUWER (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Dan bedoelt de heer Van Muilekom dat vooral het gesprek met hen moet worden onderhouden. Dat is echter precies wat ik lees in de overeenkomsten met partnerinstellingen waarbij accountmanagers of accounthouders toegewezen worden aan specifieke instellingen, juist om dat meer te kunnen doen. Ik zie dan eigenlijk niet in wat dit zou moeten toevoegen.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb het allemaal nog niet zo expliciet gelezen zoals mevrouw Boelhouwer dat doet. Daarom heb ik gezegd dat ik wil afwachten wat de gedeputeerde ervan vindt. Als alles wat ik hier heb opgeschreven is gebeurd, dan hoef ik de motie niet in te dienen.

Mevrouw BROERE (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Om maar even filosofisch te starten, heb ik een vraag aan mevrouw Schneiders. Waarom is er iets en waarom is er niet niets? Dat is een leuke vraag om eens over na te denken.

Dan de cultuurnota. Het subsidiëren van festivals heeft de PVV altijd tegen de borst gestuit en dat doet het nog steeds. Daarbij maken wij wel een uitzondering voor het bevrijdingsfestival. Om die reden meld ik u dat morgen, 19 april, het 71 jaar is geleden dat kamp Amersfoort officieel door de Duitse autoriteiten aan mevrouw Loes van Overeem werd overgedragen. U kunt het programma lezen op de site van kamp Amersfoort. Is de provincie morgen vertegenwoordigd?

De rol van de bibliotheken. De gedeputeerde meldt dat bibliotheken meer doen dan boeken uitlenen, zoals informatie verstrekken en voorlichting geven. Hoe betrek je echter mensen die geen lid zijn en toch in dit brede perspectief kunnen profiteren van het nieuwe aanbod? Wij zijn het er zeer mee eens dat cultuureducatie in het voortgezet onderwijs ontbreekt in deze nota. Dat is namelijk een taak van het voortgezet onderwijs.

De vliegbasis Soesterberg. De PVV vindt het sterk overdreven dat deze vijf maanden op slot gaat vanwege broedende leeuweriken. Zorg voor dieren en broedende vogels is tot daaraan toe, maar vijf maanden is overdreven. Het valt in het mooiste seizoen en het belemmert duizenden inwoners ervan te genieten. De PVV stelt voor deze periode in elk geval te bekorten naar drie maanden.

Tot slot het parelfonds. De PVV benadrukt dat gesubsidieerde projecten moeten voldoen aan de criteria die daarvoor zijn vastgesteld, zoals het staan op de monumentenlijst en een kloppende cofinanciering. Het orgel van de Oude Kerk in Soest voldoet aan geen van beide criteria. Wij blijven tegen het subsidiëren van festivals. Dat maakt dat wij ook tegen de cultuurnota zullen stemmen.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil graag heel kort een duit in het zakje doen over de filosofen. Mijn favoriete schrijver van gedichten is J.C. Bloem. Hij zegt: "Alles is veel voor wie niet veel verwacht. Domweg gelukkig, in de Dapperstraat". De SP vindt dat er dan wel eens een festival in die Dapperstraat moet zijn. We vinden het goed dat de festivals een rol hebben om nieuw publiek te trekken. Zoek dan wel publiek in de provincie dat nog niet naar de festivals is gekomen. Zorg ervoor dat je hen erbij betrekt. We gaan voor een goede spreiding van de festivals. De vier festivals die nu gefinancierd worden, bevinden zich allemaal in de stad Utrecht. Je kunt het ook

verderop zoeken. Verder is de laagdrempeligheid van belang, dus het moet in de gaten worden gehouden dat een deel van de festivals gratis of goedkoop is. Als er bijvoorbeeld een festival is, waarbij dit niet mogelijk is, dan is er later een festival, zoals het jazzfestival in Amersfoort, waarbij je zegt dat daar juist veel gratis evenementen bij zijn.

De bibliotheken. Wij vinden het goed dat er veel aandacht bestaat voor de bibliotheken. Het belang van de functie wordt goed erkend door de provincie. We zien echter steeds het woord vernieuwen staan, zonder dat er staat of de vernieuwing ook een verbetering betekent. Dat missen we in het stuk. Ik ben ook bij de bijeenkomst van bibliotheken geweest. Als je er dan over doorpraat, wordt duidelijk dat er bezuinigd moet worden. De bibliotheek is nog altijd de grootste laagdrempelige cultuurmogelijkheid voor de mensen in Nederland. Dat geldt ook voor de provincie Utrecht. Er wordt nu gezegd dat veel bibliotheken een servicepunt gaan worden of dat zij helemaal dicht gaan. Dat zie je gebeuren. Dan wordt er wel gezegd dat de functie van de bibliotheek blijft bestaan en dat een heleboel dingen blijven bestaan, maar dat de boeken eruit gaan. Voor ons is dat een beetje als dat je wel een slager hebt, maar dat hij geen vlees mag verkopen, of dat je zegt dat je een zwembad hebt, maar dat je het water eruit haalt, omdat de mensen elkaar toch wel op het veldje spreken en zij leuk contact hebben bij de kleedhokjes. Dat is dus totaal niet hetzelfde.

E-books zijn niet hetzelfde als boeken. De nieuwe Bibliotheekwet is er ook nog helemaal niet uit op dat punt. Er zijn wetenschappelijke onderzoeken gaande naar het verschil tussen e-books en gewone boeken. Wij vinden dat de provincie hierin een duidelijk standpunt moet innemen. Wat ons betreft is dat dan het standpunt van: de boeken in de bieb en de bieb moet blijven. We zullen hierover een motie indienen, met twee punten als aanvulling op de cultuurnota.

We hebben een brief gekregen over de ondersteuning door de provincie van het Jeugdcultuurfonds. Dat is een fonds dat ervoor zorgt dat de kinderen van de mensen met een laag inkomen, van 4 tot 18 jaar, een dansclub kunnen bezoeken of muziek kunnen leren maken. Daarvoor vragen zij iemand die de coördinatie doet. Daarvoor wordt ongeveer € 40.000 per jaar gevraagd. Ze hebben nu al contact met twaalf gemeenten in de provincie Utrecht. Ze leggen contacten tussen de kunst- en cultuurinstellingen, de mensen die het nodig hebben en de gemeenten. Wij vinden het belangrijk om mee te helpen aan deze heel goede en belangrijke taak.

Er is nog een laatste punt. In de vorige vergadering hebben wij heel lang gepraat over De Stijl en Dutch Design. Het is ons duidelijk geworden dat de provincie wil aanvliegen op economisch vlak en op toeristisch vlak. Daarvan is ook onderdeel dat het op de vmbo-scholen en mbo-scholen richting techniek een heel goede aanvulling zou zijn, ook voor het verbeteren van de kwaliteit op de opleidingen, om mee te gaan in dit themajaar De Stijl. Ik heb met mensen van het ROC gesproken en zij zijn er erg enthousiast over. Zij denken ook dat het als vliegwiel kan fungeren voor het er nog meer geld bij krijgen.

Verder vinden wij het een goede nota.

Mevrouw BOELHOUWER (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Kent u dat gevoel dat je ergens bij wilt zijn, maar dat dit niet kan en dat je dat heel erg jammer vindt? Dat overkwam mij in de vorige statenvergadering en misschien overkwam het u ook wel. Gelukkig was daar het beeld in de vorm van de 'livestream' en kon ik de prachtige jurk van college Schneiders bewonderen en kon ik kennismaken van hoe iedereen hier De Stijl of de kunst van De Stijl stond te bejubelen.

Een beeld zegt veel: een beeld zegt meer dan duizend woorden. Dat is mijn bijdrage aan de filosofen. Dit wordt vaak toegeschreven aan Confucius, maar het schijnt van Napoleon te zijn. Dat idee dat een beeld meer zegt dan duizend woorden bekwam mij bij het zien van deze nota. Niet één beeld en ruim 30.000 woorden. Wat er dan staat is echter wel de moeite waard. Laten we eerlijk zijn: woorden zijn onze taal. Laten wij vooral het beeld aan kunstenaars en andere creatieve mensen overlaten. In de commissie en ook zojuist zijn er al heel veel complimenten uitgedeeld aan de gedeputeerde en ook aan de instellingen. GroenLinks sluit zich daarbij heel graag aan. Zonder organisaties met duizenden vrijwilligers zouden veel minder Utrechters, Nederlanders en andere internationale mensen van de kunst en het erfgoed in onze provincie kunnen genieten. Een rondje langs de velden maakt dat we

hebben geleerd dat organisaties, gemeenten en festivals de nota als positief ervaren, met name omdat deze zowel ruimte als richting biedt. Dat wordt gewaardeerd.

GroenLinks is blij – in tegenstelling tot de SGP – dat het woord ondernemerschap niet terugkomt in deze nota. De sector is namelijk ondernemend, want anders zouden een heleboel instellingen zijn omgevallen in de afgelopen periode. Onze waarneming is ook dat er ontzettend veel wordt samengewerkt. Uit het beeld dat in de nota staat, blijkt dat dit misschien niet snel genoeg gaat, maar ik denk dat het dan niet voldoende zichtbaar is. Of bedoelt u hier alleen de samenwerking op marketinggebied? Wij denken namelijk dat je de organisaties dan tekortdoet.

Wij zien dat de instellingen nog steeds onder erge druk staan en werken met kleine professionele kernteams, die soms als een waaier of harmonica in een heel korte tijd met minder geld veel meer taken moeten uitvoeren. Het managen van zo'n harmonicaorganisatie is al een kunst op zich. Het levert ook spanningen op, bijvoorbeeld naast het proberen te bereiken van meer publiek ook de broodnodige partners en sponsors te vinden. Het vinden daarvan en vooral het binden daarvan vraagt om veel investering in tijd. Dat kan weer ten koste gaan van de tijd die nodig is voor innovatie. Dat is niet de bedoeling. De druk neemt dan toe. Daarom vragen wij aan de gedeputeerde het volgende: hoe lang blijven wij nog doorgaan met de stijgende loonkosten bij de partnerinstellingen die niet worden gecompenseerd?

Dan nog iets over onderzoek en ontwikkeling. Die moeten helpen om de organisaties verder te brengen. We horen de gedeputeerde graag nogmaals toezeggen dat zij de organisaties niet gaat opzadelen met onderzoeken om te onderzoeken. Zij benadrukte in de commissie al dat de organisaties daarvan zelf profijt moeten hebben. Ik wil haar daaraan graag houden, want strijd over welk profijt dat is, is namelijk best denkbaar.

Ik heb nog een vraag over de deskundigencommissie. U bevestigde al dat deze in korte tijd een artistiek en zakelijk oordeel moet vellen. Wij vinden het heel belangrijk dat deze commissie daarbij context en historie meeneemt. Festivals in deze provincie beginnen niet bij nul. In het verleden is er een uitgekiend samenspel geweest tussen Rijk, gemeenten en het Fonds Podiumkunsten. Wij vinden het cruciaal dat wij daarmee verdergaan.

Tot slot nog een korte vraag over de cultuurpacten. Heel veel gemeenten zijn daarmee heel blij en vinden dit interessant. Er wordt echter ook wel eens de vraag opgeroepen wat het precies toevoegt en hoe veel meer het dan 'window dressing' is. Is er voor de provincie een taak om de gemeenten te helpen met cruciale investeringen die soms nodig zijn, om ook vanuit hun economisch en toeristisch perspectief verder te komen?

Ik heb er een paar elementen uit gepakt. Ik denk dat ik het daarbij laat.

Mevrouw DE HAAN (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Inderdaad, alles is NU. Heel veel mensen doen aan kunst en cultuur, alleen en samen. Meer dan de helft van de Nederlandse bevolking zingt, schildert, danst, speelt toneel, fotografeert of filmt, schrijft verhalen en gedichten. Vanmiddag hebben wij daarover al iets gehoord. Meer dan 60% van onze bevolking bezoekt ten minste drie keer per jaar een voorstelling of concert, een museum of een tentoonstelling. Veel jongeren en volwassenen gaan naar de bibliotheek en 100% van onze bevolking luistert naar muziek, in welke vorm en van welke aard dan ook.

Alles is NU. Wij geloven in artistieke kwaliteiten als gave in de schepping voorhanden, om van te genieten, om ontdekt te worden en om ontplooid te worden. Ze zijn meer dan kleuren en smaken. Ze geven vorm aan onze identiteit. Ze vervullen ons met trots en vreugde, maar ze bieden ook troost en inzicht. Kunst en cultuur weerspiegelen onze identiteit als mens, als groep, als dorp of stad, als provincie. De ChristenUnie is voor het versterken en toegankelijk maken van cultuur in de brede in, maar ook voor de structurele financiering van cultuurhistorisch erfgoed en het zo veel mogelijk ontsluiten en openstellen van cultureel erfgoed. Die aspecten vinden wij terug in de cultuurnota. Daarnaast zijn we ook positief over de inzet op kennis en ontwikkeling ten dienste van gemeenten en organisaties. Laat dat echt dienstbaar zijn. Daarbij sluit ik mij aan bij GroenLinks.

We zijn positief over de nieuwe omgang met partnerorganisaties, een andere financieringssystematiek, het inhoudelijk inzetten op cultuureducatie en op bibliotheken. De provincie zet zich actief in voor het in stand houden van prachtig cultureel erfgoed. Dat zichtbaar en beleefbaar maken, met dwarsverbanden naar een vrijetijdseconomie, natuur, duurzaamheid, ruimtelijke kwaliteit, draagt de ChristenUnie een warm hart toe. Wat dat betreft had de titel van de cultuurnota iets mogen worden aangevuld. Alles is NU, vroeger en later. Naast kastelen, buitenplaatsen en militair erfgoed staan er nog 226 andere prachtige gebouwen in onze provincie die de status van rijksmonument hebben, namelijk de religieuze gebouwen. Er is veel geld nodig om nijpende restauraties te voorkomen. Leegstand en beheer worden een steeds groter probleem. De provincie heeft sinds 2012 ook de extra verantwoordelijkheid gekregen om hierin een rol te spelen. De ChristenUnie heeft daarom in 2014 de handschoen opgepakt. We hebben een motie ingediend die is aangenomen, waarin wij het college opriepen om verdere maatregelen te verkennen op het gebied van religieus erfgoed. Daarnaast waren er een symposium en expertmeetings en hebben wij achter de schermen met allerlei experts en organisaties en kerken onze kennis versterkt. Wij zijn dan ook bijzonder verheugd met de aandacht die religieus erfgoed krijgt in deze nota. Dit gebeurt op allerlei manieren: via de erfgoedmonitor, in het kader van duurzaamheid, het fonds Erfgoedparels en andere. Dank daarvoor. Wij gaan daarmee zeker verder en kijken vanaf de zijlijn mee hoe dit thema verder zal worden opgepakt. Wij vragen nog aandacht voor twee punten. De agrarische cultuurlandschappen krijgen als onderwerp in de cultuurnota veel aandacht. Ik kom nog even terug op de kanttekening uit het statenvoorstel.

De VOORZITTER: Dat kan niet meer qua tijd.

Mevrouw DE HAAN (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Verder vragen wij aandacht voor de Soester Eng. Deze zou qua letter prima passen in de cultuurnota. De kanttekening verwijst naar de PRS en de PRV. Wij vragen u om ons op dat punt gerust te stellen.

Mevrouw ARISSEN (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! De PvdD vindt dat het college met deze nieuwe cultuur- en erfgoednota keuzen heeft gemaakt die ons de in goede richting brengen. Zo getuigt de nota van zorgvuldigheid en volledigheid en kan hij worden gezien als een positieve en gunstige ontwikkeling ten opzichte van de oude cultuur- en erfgoednota, die cultuur als begrip versmalde en zich vooral toespitste op erfgoed. Uiteraard leent de nieuwe cultuurnota zich echter voor aanvullingen en verbeteringen.

Wat is de waarde van cultuur? Terwijl de een bij waarde vooral denkt aan zijn portemonnee, roept de term bij de ander persoonlijke of maatschappelijke betekenissen op die zich niet gemakkelijk naar waarde in geld laten vertalen. Voorbeelden hiervan zijn verwondering, ontwikkeling, inspiratie en verbinding. De term cultuur zit al niet minder om betekenissen verlegen. Terwijl de een bij cultuur denkt aan de kop koffie die hij iedere ochtend drinkt of aan de manier waarop hij met zijn kinderen omgaat, denkt de ander spontaan aan een net gelezen roman of een theatervoorstelling die hij heeft bezocht. Cultuur is zo alomtegenwoordig, dat we soms vergeten dat het om cultuur gaat. Kunst en cultuur lijken soms synoniemen. Een andere keer worden ze weer strikt van elkaar gescheiden. Dat alles maakt het antwoord op de vraag naar de waarde van cultuur niet alleen complex, het dwingt ons ook tot het maken van keuzes.

In de cultuurnota staat: "Cultuur en erfgoed hebben zorg, aandacht en koestering nodig. Hier ligt vooral een taak voor de sector zelf." Juist het stimuleren en behouden van culturele waarden, los van de economische waarde, is volgens de PvdD iets wat ook door de overheid opgepakt en beschermt dient te worden. Rechtsfilosoof Martha Nussbaum beschreef al in haar filosofisch manifest 'Niet voor de winst' de waarde van cultuur voor de ontwikkeling van kritische geesten en empathische burgers en dat cultuur daarmee een belangrijke voorwaarde is voor het voortbestaan van de democratie, de rechtvaardigheid in de wereld en het behoud van onze aarde. Dit gaat dus veel verder dan puur economisch gewin.

Een sterke culturele sector baseert zich, net als een robuuste natuur, op diversiteit. Daarom ligt ons streven in het cultuurdomein in lijn met ons streven op het natuurdomein. Een hoge mate van biodiversiteit en culturele diversiteit zijn beide onmisbare pijlers voor een gezonde en duurzame samenleving. Vanuit de overtuiging dat cultuur niet alleen bezien zou moeten worden vanuit financieel winstdenken, het behouden en het stimuleren van cultuur daarom vanuit de overheid nodig is en daarbij diversiteit en duurzaamheid hoog in het vaandel zouden moeten staan, wil de PvdD een motie en een amendement indienen. De motie verzoekt het college om bij de afwegingen en keuzen voor het subsidiëren van festivals ook rekening te houden met het duurzaamheidsaspect planet, naast people en profit door bij de ruimtelijke inbedding van festivals ecologische factoren te laten meewegen. Het amendement verzoekt het college om aan de primaire criteria subsidieverordening erfgoedparels gifvrij beheer en onderhoud van omliggende grond toe te voegen.

Motie M9 (PvdD): ruimtelijke inbedding van festivals.

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 18 april 2016, ter bespreking van de Cultuur- en erfgoednota 2016 – 2019 "Alles is NU";

constaterende:

dat de provincie culturele festivals met een professionele bedrijfsvoering en hoge artistieke kwaliteit, een (inter)nationale uitstraling en een goede lokale en/of regionale inbedding ondersteunt middels het beschikbaar stellen van subsidies;

overwegende:

- *dat festivals een negatieve impact kunnen hebben op flora & fauna;*
- *dat deze impact niet wordt benoemd in de cultuurnota, maar wel nadrukkelijk rekening wordt gehouden met de andere duurzaamheidsaspecten 'people' en 'profit' door maatschappelijk draagvlak en economische perspectieven mee te nemen als afwegingsfactoren in het beschikbaar stellen van subsidies;*

verzoeken het college van GS om:

bij de afwegingen en keuzen met betrekking tot het subsidiëren van festivals ook rekening te houden met het duurzaamheidsaspect 'planet' door bij de ruimtelijke inbedding van festivals ecologische factoren mee te wegen.

En gaan over tot de orde van de dag.

Amendement A9 (PvdD): gifvrij beheer buitenplaatsen.

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 18 april 2016, ter bespreking van de Cultuur- en erfgoednota 2016 – 2019 "Alles is NU";

constaterende:

- *dat het belang van duurzaamheid expliciet is benoemd in de opgaven rondom monumentenzorg;*
- *dat zowel mens als milieu baat hebben bij gifvrij onderhoud van buitenplaatsen;*
- *dat de VN waarschuwt dat het slecht gaat met bijen en andere bestuivers (1);*
- *dat de provincie op een milieuvriendelijke wijze de berm van provinciale wegen én haar eigen achtertuin onderhoudt (2);*

overwegende:

- *dat rekening houden met mens & milieu een belangrijk duurzaamheidsaspect is;*
- *dat diverse soorten gif voor groenonderhoud in verband worden gebracht met nadelige effecten op de volksgezondheid, slecht zijn voor het milieu en een negatieve invloed hebben op bijen en andere bestuivers;*

verzoeken het college van GS om:

aan de primaire criteria subsidieverordening erfgoedparels op pagina 19, hoofdstuk 4.2:

- matige of slechte onderhoudstoestand in de Utrechtse Erfgoedmonitor;
- urgente restauratiebehoefte;
- hoge cultuurhistorische waarde;
- zekerheid van gebruik of herbestemming;
- publieke toegankelijkheid;
- substantiële cofinanciering van minimaal 50%;
- subsidiabele projectkosten van minimaal € 100.000;

het volgende criterium toe te voegen:

gifvrij beheer en onderhoud van omliggende grond.

en de cultuur- en erfgoednota 'Alles is NU' aldus gewijzigd vast te stellen.

Toelichting.

In de cultuur- en erfgoednota staat in paragraaf 4.2 het volgende benoemd: "Duurzaamheid in relatie tot monumentenzorg heeft de komende jaren onze aandacht. We vervullen een aanjaagrol bij de implementatie van duurzame ontwikkeling." En over de bijensterfte: "Hoewel de oplossingen betrekkelijk eenvoudig zijn, moet de urgentie van het probleem wel erkend worden - iets waar het rapport van IPBES een belangrijke stap in is. Als we in 2050 de gehele wereld van voedsel willen voorzien, zullen we rekening moeten houden met bestuivers", aldus Dennis van Engelsdorp, een bijenexpert van de University of Maryland. (1.)

1. <http://motherboard.vice.com/nl/read/vn-de-wereldvoedselvoorraad-wordt-bedreigd-door-het-uitsterven-van-bijen>
- 2) *Aangenomen motie milieuvriendelijk tuinonderhoud d.d. 15.07.2013:*
<https://utrecht.partijvoordedieren.nl/moties/motie-milieuvriendelijk-tuinonderhoud>

De VOORZITTER: De motie M9 en het amendement A9 zijn voldoende ondertekend en maken deel uit van de beraadslaging. Ze kunnen worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Het is een heel mooie nota geworden. Ik heb daarvoor al mijn complimenten gegeven. Ik voeg daaraan toe dat ik de complimenten maak aan de gedeputeerde voor haar antwoorden in de commissie. Die waren zeer uitgebreid en 'to the point'. Dank u wel. Dank ook impliciet aan allen die aan deze nota hebben meegewerkt.

We hebben nog een aantal punten waarover wij ons zorgen maken. Die gaan met name over de biebvoorzieningen in de kleine kernen. Dat punt willen wij toch maar weer genoemd hebben. Wij vragen daar aandacht voor bij u. Het is jammer dat, ondanks dat u erkent dat religieus erfgoed een groeiend beroep zal doen op het fonds Erfgoedparels, u dit niet een specifieke plaats geeft. Het krijgt meer ruimte naarmate de buitenplaatsen minder uit het fonds putten. Het komt in die zin op de tweede plaats.

Onze oproep om festivals aan te sporen meer op eigen benen te gaan staan en toe te werken naar een afnemend financieel beslag vond helaas bij u geen voedingsbodem. Mevrouw Schneiders wilde in de vorige vergadering iedereen herinneren aan wat er in de verkiezingsprogramma's stond en wat die hadden voortgebracht op het gebied van cultuur en financiën en dat ze die niet als een twee-eenheid zag. Op haar aangeven ben ik ook even in het verkiezingsprogramma van D66 gedoken. Laat dat ons nou helpen om een amendement te maken op dit punt. Excuses dat ik zomaar steel vanuit uw verkiezingsprogramma. Ik citeer daaruit het volgende – ik citeer beter uit het programma van D66 dan uit mijn eigen programma, het zij zo –: "Subsidie voor festivals bouwen we af. De financiering daarvan laten we liever over aan culturele ondernemers. Daarmee maken we bovendien geld vrij voor

het onderhoud en de instandhouding van ons cultureel erfgoed. Dat vinden wij een echte kerntaak." Nogmaals: dat is een citaat uit het verkiezingsprogramma van D66 en niet uit ons eigen verkiezingsprogramma. Het heeft ons wel gebracht tot een amendement. Nogmaals excuses dat ik steel uit uw programma, maar het amendement lijkt erop. Sterker nog: het gaat ervan uit dat wij uw punt goed hebben verwoord.

Amendement A10 (SGP): Cultuur- en erfgoednota 2016 – 2019 – subsidie festivals.

De Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 18 april 2016, ter behandeling van Statenvoorstel PS2016BEM06: Cultuur- en erfgoednota 2016 – 2019 "Alles is NU";

besluiten beslispunt 1 aan te vullen met:

a) met dien verstande dat het provinciaal beleid erop gericht is om vanaf 2018 of zoveel eerder als mogelijk de subsidie voor festivals af te bouwen en te vervangen door een, door de provincie ondersteunde, taakstelling tot cultureel ondernemerschap.

Toelichting:

De SGP is van mening dat de provinciale taak aangaande festivals voornamelijk ligt in het (beleidsmatig) ondersteunen van deze festivals. We kunnen ons daarom ook van harte vinden in een zin uit het verkiezingsprogramma van D66: "Subsidie voor festivals bouwen we af. De financiering daarvan laten we liever over aan de culturele ondernemers. Daarmee maken we bovendien geld vrij voor het onderhoud en instandhouding van ons cultureel erfgoed. Dat vinden wij een echte kerntaak." Dit "afbouwen" willen wij middels dit amendement vastleggen. Om de continuïteit van de huidige festivals te waarborgen is gekozen voor een bereiken van de taakstelling vanaf 2018 dan wel, indien er geen verplichtingen zijn aangegaan, dit eerder in te laten gaan.

Een ander ding is dat wij het een gemiste kans vinden dat het voortgezet onderwijs onze inzet op cultuureducatie moet missen. De gedeputeerde gaf aan dat dit komt door geldgebrek. Dat snappen wij, maar we kunnen moeilijk uitleggen waarom wij het een wel doen en het andere niet, puur en alleen vanwege dat geld. Mogelijk komt er geld vrij door ons amendement, maar daarop wilde ik niet vooruitlopen. Dat gaat om de festivals, dat begrijpt u. Als dit amendement het niet haalt, dan willen wij in elk geval de subsidie verdelen over beide, dus over zowel basisonderwijs als voortgezet onderwijs. Dat vinden wij wel net zo eerlijk. Het amendement dat daarover gaat en dat ik hierbij indien, luidt als volgt:

Amendement A11 (SGP): Cultuur- en erfgoednota 2016 – 2019 – voortgezet onderwijs.

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 18 april 2016, ter behandeling van Statenvoorstel PS2016BEM06: Cultuur- en erfgoednota 2016 – 2019 "Alles is NU";

besluiten:

beslispunt 1 aan te vullen met:

b) met dien verstande dat uit de beschikbare middelen voor culturele vorming zowel het basisonderwijs als het voortgezet onderwijs worden bediend.

Toelichting.

De SGP is van mening dat de provincie bij uitstek een taak heeft in de culturele vorming in het onderwijs. Dit geldt in de nota wel voor het basisonderwijs, maar niet voor het voortgezet onderwijs. Gezien én het curriculum daar én de vele regionale kansen hiervoor is dit meer dan spijtig. Dit amendement beoogt de culturele vorming ook in het voortgezet onderwijs te versterken.

Nog even een reactie op cultureel ondernemerschap, waarover ik door GroenLinks werd bevraagd of waarover in elk geval een opmerking kwam. Als je tot deze 'inner circle club' behoort, snap je

misschien dat het wel in die hele nota staat, maar als je dit aan een ander laat lezen, dan wordt dat volgens mij toch gemist. Vandaar dat wij hiervoor aandacht hebben gevraagd.

De VOORZITTER: De amendementen A10 en A11 zijn voldoende ondertekend en maken deel uit van de beraadslaging. Ze kunnen worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! 50Plus vindt de cultuur- en erfgoednota een helder en verfrissend document waarmee wij voorlopig vooruit kunnen, al blijft waakzaamheid en het kritisch volgen van de ontwikkelingen geboden.

Onze generatie heeft het erfgoed slechts te leen. Het op peil brengen is al een hele opgave, maar het op peil houden vraagt een nog grotere inzet en betrokkenheid van onze generatie. Het is eenieder bekend dat ons erfgoed steeds meer onder druk komt te staan door invloeden van buitenaf. Enkele daarvan noem ik bij name. Denk aan de aantasting door luchtvervuiling, de aanleg en de verandering van infrastructuur, waardoor steeds meer grond wordt onttrokken aan de natuur, de uitbreiding van woningbouw, een duidelijke afname van subsidie en in veel gevallen ook een afname van de interesse en passie bij de opvolgende generatie. 50Plus mist in de cultuurnota de verbinding tussen de huidige en de opvolgende generatie. Weliswaar wordt gewezen op het aspect van educatie, maar een heldere en concrete uitvoering van rechtstreekse betrokkenheid tussen de generaties blijft achterwege. Terecht wordt door de PVV gewezen op het belang van het doorgeven van vakmanschap en specialistische kennis aan toekomstige restauratiebouwers van ons erfgoed. De SP kwam met een concreet voorbeeld van een restauratiebedrijf dat een eigen opleidingsfonds heeft en vroeg de provincie of bij de aanbesteding van de werkzaamheden zo'n extra kwalificatie geen rol zou moeten spelen.

50Plus pleit al jarenlang om het concept van het oudere gilde nieuw leven in te blazen, namelijk kennisoverdracht van de ervaren leermeester aan een gezelschap of leerling. Daarmee sla je drie vliegen in één klap: specialistische ervaring en kennis gaat niet verloren, passie en interesse voor erfgoed wordt gekweekt bij de toekomstige generatie en het schept extra banen. Kan de gedeputeerde aangeven hoe de provincie hier tegenover staat en of bedrijven die dit implementeren voorrang krijgen bij de aanbesteding van restauratiewerkzaamheden?

50Plus mist in het hele document ook een enkele verwijzing naar industrieel erfgoed. Voor 50Plus is cultureel erfgoed een palet van voetsporen uit het verleden en daar hoort ook industrieel erfgoed bij. Graag hoor ik van de gedeputeerde of zij eveneens van mening is dat ook industrieel erfgoed onder cultuur valt. Zo ja, waarom krijgt dit dan geen enkele plaats in de cultuurnota?

50Plus juicht het streven van een goede bereikbaarheid met het openbaar vervoer naar bijzondere monumenten, ook op afgelegen plaatsen in de buitengebieden, van harte toe. Kan de gedeputeerde echter uiteenzetten waarom het openbaar vervoer naar afgelegen monumenten meer prioriteit verdient dan het openbaar vervoer vanuit kleine kernen en buitengebieden naar ziekenhuizen, scholen en bedrijventerreinen? Is de gedeputeerde het met 50Plus eens dat hier de balans zoek is?

Tot slot. Het is een mooi streven om de bibliotheken te heruitvinden en te herpositioneren in vooral de kleine kernen. Dat is wel verrassend, omdat GS en PS in de afgelopen jaren in sneltreinvaart deze zo belangrijke voorziening als ontmoetingsplaats, stimulerende leefomgeving en knooppunt van kennis en cultuur voor onder andere ouderen, kinderen en laaggeletterden hebben afgebroken? 50Plus stelt zich echter op het standpunt dat de coalitiepartijen zich blijkbaar met voortschrijdend inzicht realiseren wat deze afbraak tot gevolg heeft gehad. Dan maar een herkansing onder het motto: beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald.

De opmerking van D66 in het kader van of het allemaal financieel haalbaar is, kan 50Plus niet plaatsen, zeker niet in het licht van de statenvergadering van 21 maart jongstleden, toen D66 een hartstochtelijk pleidooi hield onder uittrekking van kledij om een niet in de begroting opgenomen cheque te accorderen ten behoeve van het project De Stijl, zonder enige indicatie van een plan voor waaraan dit bedrag besteed gaat worden. Kan de gedeputeerde voor de beeldvorming van 50Plus toelichten waarom er wel geld buiten de begroting is gevonden voor het project De Stijl en waarom het lastig wordt geld te vinden voor zoiets essentieels als het behoud van bibliotheken, die toch een grote rol spelen in de samenleving als geheel?

De VOORZITTER: Daarmee zijn wij door de eerste termijn van de Staten heen. Ik geef het woord aan gedeputeerde Pennarts.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Wij waren vorige week al met elkaar in gesprek in de commissie BEM. Toen was de commissie ook positief over de aangeboden cultuurnota. Nu is men ook weer positief. Niet in de laatste plaats namens degenen op de tribune bedank ik u voor uw positieve woorden. Het is plezierig om te horen dat de inspanning gewaardeerd wordt en dat u ook de punten die u belangrijk vindt, herkent in de cultuurnota. We zullen er in de komende vier jaar nog vaak over in gesprek zijn – ook dat heeft u aangegeven – om met elkaar en met het veld de dialoog te blijven voeren en de vinger aan de pols te houden.

Er is door u een aantal vragen gesteld waarop ik graag per fractie wil ingaan. Door de VVD werd de inzet van de vrijwilligers nog eens erkend, maar ook de inzet van cultuur voor een concurrerende regio. Ik hoop met u dat wij voor de derde keer die topregio worden. Binnenkort komt daarover uitsluitel vanuit Europa. U benadrukt echter met name de samenwerking tussen Rijk en gemeenten: de provincie als middenbestuur in samenhang met het Rijk en de gemeenten. Het is goed als dit voldoende terugkomt in deze cultuurnota, bij festivals die alleen binnen onze gemeenten meedoen, maar ook bij de erfgoedparels, samen met het Rijk, bibliotheken waarop gemeenten, provincies en Rijk inzetten en cultuureducatie. De cultuureducatie zou er niet zijn als gemeenten niet bereid waren daarvan een flink deel te financieren. Die aanpak is met name van belang. Dat onderschrijf ik met u.

U noemt ook de vraaggerichte aanpak, met name op het gebied van kunst- en cultuureducatie, met een goede blik op de lokale situatie. Ook dat is een belangrijk aspect dat wij vooral proberen in te vullen door samen met het Landschap Erfgoed Utrecht echt lokale programma's op te pakken, waarbij de plaatselijke molen en het plaatselijke museum worden bezocht. Het verhaal van de lokale historie of van een object wordt verteld om op die manier de cohesie en het betrokken zijn bij je eigen woonplaats en gemeente te stimuleren. Dat is heel nadrukkelijk een onderdeel van het kunst- en cultuurprogramma.

Door u werden ook andere organisaties genoemd: het NBTC, de toerismeorganisaties van zowel Utrecht als Amersfoort, maar ook bedrijven. Ik vind het mooi om in het kader daarvan te kunnen benadrukken dat wij met de Economic Board Utrecht (EBU) ook op het gebied van cultuur de samenwerking zoeken en verkennen. Dat is een van de wat latere onderwerpen, maar er is belangstelling vanuit de EBU om te kijken hoe wij vooral op het gebied van het culturele profiel van deze regio de handen ineen kunnen slaan en meer voor elkaar kunnen krijgen. In dat opzicht wordt u op uw wenken bediend.

D66 noemde de rol van de provincie als verbinder en de waarde die daaraan gehecht wordt en deed het verzoek of er een soort terugkomdag georganiseerd zou kunnen worden, een jaarlijkse netwerkbijeenkomst voor alle partijen die zich ook hebben laten horen bij de verkenning om te komen tot deze nieuwe cultuurnota. Dat is een prima suggestie, een suggestie om op te pakken. Ik denk dat wij daarmee voorzien in een behoefte. Het is een mooi streven om elk jaar een cultuurbijeenkomst te organiseren.

Verder werd nog genoemd de verschuiving van meetbaar naar merkbaar, van kwantitatief naar kwalitatief, waarbij scherp moet worden gelet op het totstandkomen van onderzoek. Die opmerking is meer gemaakt, want ik hoorde hem ook van de fractie van GroenLinks. Onderzoek moet een doel hebben. We moeten organisaties daarmee niet voor de voeten lopen. Dat zal zeker aan de orde zijn. Daar waar onderzoek gedaan wordt voor onszelf geldt dat wij eens per vier jaar een tevredenheidsonderzoek doen. Daar waar wij andere onderzoeken stimuleren of faciliteren is dat ten gunste van de organisaties zelf.

Een ander onderwerp – niet alleen door de fractie van D66; heel veel fracties hebben daarover iets gezegd – heeft te maken met het kunst- en cultuuronderwijs op middelbare scholen. Hierop wil ik

graag in een wat meer algemene zin antwoorden. U weet dat wij in 2011 op het dossier Kunst- en cultuureducatie een flinke bezuiniging hebben doorgevoerd en dat daarmee is gekozen voor een focus op het primair onderwijs. Dat deden wij ook omdat wij daarin samen met gemeenten kunnen optrekken en wij een organisatie hebben die is ingericht met kunstmenu's. Dat wil zeggen dat daarmee het voortgezet onderwijs niet meer in beeld was bij deze provincie. Overigens is dat op dit moment de landelijke situatie. De provincie Brabant verkent op dit moment voorzichtig hoe zij de contacten vanuit de provincie met het voortgezet onderwijs weer kan oppakken. Ook bij andere provincies is ervoor gekozen om zich met name op het primair onderwijs te richten. Het is niet zo dat er in het voortgezet onderwijs niets gebeurt. U weet dat daar de cultuurkaart gebruikt wordt. Die voorziet in een bijdrage van het Rijk van € 5 per leerling. Scholen leggen daar € 10 bij. 75% van de Utrechtse scholen in het voortgezet onderwijs maakt gebruik van die mogelijkheid. Je ziet daarnaast een iets andere ontwikkeling, namelijk dat kunst- en cultuureducatie op de scholen zelf wordt gedaan. Met name bij de vmbo- en mbo-scholen zie je die ontwikkeling veel. Er gebeurt dus zeker nog iets. Ook een organisatie zoals Kunstbende voorziet nog in het organiseren van activiteiten in het middelbaar onderwijs. Feit is dat de provincie de keuze heeft gemaakt om te focussen op primair onderwijs en dat wij daarmee primair onderwijs begunstigen boven het voortgezet onderwijs. Het is wel onderwerp van gesprek met het Rijk, omdat je kunt signaleren dat de instroom iets minder kwalitatief wordt. Dat heeft ook te maken met de mate van onderwijs op de scholen zelf. Wij vinden het echt iets dat verkend moet worden samen met het Rijk. Zoals wij op de basisscholen kunsteducatie met kwaliteit doen, zou het ook een aandachtspunt moeten zijn in het voortgezet onderwijs. Ik denk dat daar een aanjaagfunctie zit, niet alleen voor de provincie Utrecht, maar voor alle provincies en dat het Rijk besluit erop in te zetten. Dan zouden wij te zijner tijd moeten bekijken of er voor de provincie Utrecht een propositie te verzinnen is die te doen is. Mevrouw Schneiders vroeg of daarover een notitie kan komen. Uiteraard kan dat. Als ik dit verhaal voor u op een rijtje zet, kunnen wij er desgewenst in de commissie nog nader over spreken.

Het CDA maakte een opmerking over de partnerorganisaties, naar aanleiding van de notitie. Het moet geen 'closed shop' zijn; er moet ook ruimte zijn voor nieuwe partners. Dat is zeker zo, omdat wij willen handelen vanuit de gedachte dat wij niet alles maar klakkeloos bij de organisaties willen neerleggen, maar dat wij de kans willen krijgen om uit de opdrachten die ertoe doen, waarvan veel afhangt en waarop wij willen vernieuwen, het beste aanbod naar binnen te halen. We willen voor onszelf de ruimte hebben om anderen daarbij te betrekken.

U noemt het accent op het kerkelijk erfgoed. Dat is door u geconstateerd, maar ook door andere fracties. Het valt onder de erfgoedparels en het komt voor in de monitor. We hebben onze inzet van de parels gebaseerd op de uitkomst van de erfgoedmonitor. Daarin is het kerkelijk erfgoed vrij prominent aanwezig. U doelde ook op de verbinding zoals het Gelders model werkt door andere partijen erbij te betrekken. Als het goed is, heeft u kunnen lezen dat wij dat nastreven met een expertteam, maar ook in de vorm van een gesprek met de betrokkenen, ook bij de herbestemming van dit erfgoed.

Er wordt ook ruimte gevraagd voor industrieel erfgoed en het erfgoed van landbouw en visserij. Landbouw is altijd ingewikkeld. Als het gaat om boerderijen, zijn deze negen van de tien keer bewoond. Dan komen we in de categorie rijksmonumenten bewoond. Dat is voor de provincie een minder gemakkelijke categorie. Er is overigens wel een fonds voor, maar geen parelfonds. We zullen bekijken hoe wij daarvoor samen met de gemeenten dingen kunnen organiseren, onder meer via de cultuurpacten. Dat past bij de opmerking: heb oog voor het kleine. Het zijn de cultuurpacten die ons helpen om ook de kleinere initiatieven soms een zetje te geven om het platform Utrecht Verhaalt, nog meer dan nu het geval is, beter ten dienste te laten zijn van de kleinere plekken en om die plekken met elkaar te kunnen verbinden. Dat was destijds de insteek en het is ook mijn analyse om daarop stevig in te zetten, ook bij de cultuureducatie, zoals ik zojuist al antwoordde op vragen en opmerkingen van de VVD. Het lokale is de moeite waard om er kennis van te nemen. Ook dat vindt zijn plek in deze cultuurnota.

De PvdA doet twee suggesties. U heeft daarover moties aangekondigd. De eerste is het fonds voor grote en aansprekende evenementen die de provincie op de kaart zetten. U noemt daarvoor een

substantieel bedrag. Dat is een beetje een voortzetting van de discussie die in de vorige statenvergadering aan de orde was over De Stijl. We hebben ook wel eens gesproken over een project als Kamp Amersfoort, waarover men zich tot de Staten wendt en waarvoor wij natuurlijk niet zomaar de middelen hebben liggen in de cultuurbegroting. Er zijn meer onderwerpen te verzinnen, zoals de Vuelta, een grote fietstour die binnenkort weer van start gaat. Ik kan mij voorstellen dat die behoefte er is. In GS hebben wij het voornemen om bij de voorjaarsnota met een voorstel te komen om in dat fonds te voorzien. Daarmee wil ik niet vooruitlopen op het tweede deel van uw motie, waarin u een bedrag noemt. Dat zou het bedrag kunnen zijn. Daarover zult u als Staten het gesprek moeten voeren. Ik stel u echter voor dat te doen op het moment dat de voorjaarsnota aan de orde is. Er wordt beslist teruggekomen op deze aantrekkelijke suggestie.

Uw tweede voorstel is om jaarlijks in gesprek te gaan met partnerinstellingen.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik probeer het concreet te maken. De gedeputeerde komt bij de voorjaarsnota met een voorstel hoe zo'n fonds er uit moet zien en hoe dat dan werkt, samen met een suggestie voor een substantieel bedrag waarmee dit fonds gevuld gaat worden.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Jazeker, dat zal het geval zijn, zodat u het, zoals u het de vorige keer zelf al benoemde, in samenhang kunt bezien en kunt beoordelen.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Akkoord.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het tweede punt betreft het jaarlijks in gesprek gaan met de partnerinstellingen, vanuit de gedachte of zij toekomstbestendig zijn. Ik kan u zeggen dat de accounthouders al werden genoemd. We willen toch meer een op een gaan werken met onze instellingen, maar ook een jaarlijks bestuurlijk overleg met onze instellingen brengt ons met hen in gesprek om met name de toekomstbestendigheid aan de orde te hebben. Ik zal daarop straks nog nader ingaan.

De vraag van de PVV is heel concreet. Is de provincie aanwezig bij de herdenking van het feit dat kamp Amersfoort 71 jaar geleden werd overgedragen aan mevrouw Loes van Overeem? Ik kan daarop bevestigend antwoorden. Onze commissaris van de Koning zal daar acte de présence geven. U wordt in dat opzicht op uw wenken bediend.

Uw opmerking over Soesterberg. Ja, liever drie maanden dan vijf maanden. Het zij zo. Er zit daar een heel grote kolonie veldleeuweriken. Het derde broedsel is het beste, zo had ik u al verteld. Het is zo. Gelukkig kunnen we voor wat betreft andere activiteiten en programmeringen nog wel uit de voeten als wij het overleg goed met elkaar voeren. Dat is ook wel weer de uitdaging.

De SP noemt ook de behoefte aan erkenning van kleinere festivals, waarbij spreiding en laagdrempeligheid genoemd worden. Die onderwerpen vinden wij ook belangrijk. Het kader is echter dat het festivals zijn van nationale dan wel internationale allure. Ook gemeenten moeten daaraan bijdragen. Dat trekt de drempel wel omhoog voor de festivals waaraan de provincie zich verbindt. Ik heb het Bevrijdingsfestival genoemd als festival bij uitstek, ruimhartig gefinancierd door de provincie, dat voor iedereen toegankelijk is.

Vervolgens noemde u de bibliotheken, waarbij u terecht de omschrijving gaf dat het daarbij gaat om de grootste laagdrempelige cultuurvoorziening in Nederland. Dat is zo, dat ben ik van harte met u eens. Uw vraag is waar de vernieuwing van de bibliotheken toe leidt. Het komt wel neer op uw eigen constatering dat het vaak gaan om vernieuwing, om bezuinigingen het hoofd te bieden dan wel af te wenden. Je ziet dat er bij de gemeenten geld beschikbaar is voor die voorziening en dat de bibliotheken de beweging moeten maken. Welke concepten zorgen ervoor dat er wel een bibliotheekvoorziening in stand blijft in een gemeente en komen tegemoet aan de wens van gemeentebesturen om het soms voor iets minder geld te kunnen doen of om bepaalde taken te combineren? Wij proberen echt vanuit onze bovenlokale taak op die manier het gesprek met de gemeenten te voeren.

Uw pleidooi voor cultuureducatie is bekend, met name voor bepaalde categorieën van het voortgezet onderwijs. Ik hoop dat ik met de memo die ik zojuist heb toegezegd ook in uw behoefte voorziet en dat ik naar tevredenheid een beeld heb kunnen schetsen van de afwegingen en overwegingen die een rol hebben gespeeld bij de huidige focus op cultuureducatie, om een bezuiniging die wij destijds hebben toegepast en die ruim was, 40%, het hoofd te bieden.

GroenLinks vraagt naar de mate van inzet van het onderzoek. Hoeveel onderzoeken moeten organisaties ondergaan? Wat ons betreft moeten dat er zo min mogelijk zijn. Wij vinden het wel van belang dat de klanttevredenheid wordt onderzocht. Daarvoor onderzoeken wij niet alleen de instellingen zelf, maar ook de klanten van die instellingen. Ook daar wordt een vraag neergelegd. Dat is een eenmalig onderzoek. Als wij andere onderzoeken doen, gaat dat altijd in samenspraak met instellingen. Soms gebeurt dat vanuit de gedachte aan ondernemerschap, als het business model Canvas wordt toegepast, de behoefte om dingen te onderzoeken. Dan hebben we het echter over een andere manier van onderzoeken.

Wat voegt een cultuurpact toe? Die vraag krijgen wij soms vanuit gemeenten. Bij gemeenten waar wij deze vraag niet bevredigend kunnen beantwoorden, komt er geen cultuurpact. We hebben er nu twaalf. Een aantal gemeenten wil graag voort, maar er zijn ook gemeenten die graag meedoen. Eigenlijk benoemt u dan wat je met elkaar hebt. Het blijkt dat dit in het verleden soms onvoldoende gebeurde. Doordat je in gesprek bent over een erfgoedwens of over een festival kun je dan toch de handen ineenslaan en iets voor elkaar doen. Het brengt je ook in gesprek over cultuureducatie en over bibliotheken. Door wethouders wordt het vaak gewaardeerd, omdat zij soms flink in discussie moeten gaan met de raad over de cultuurportefeuille. Het helpt gewoon om te laten zien dat het niet allemaal op zichzelf staat, maar dat het onderdeel is van een groter geheel. Daardoor beseft men ook dat voorgenomen bezuinigingen niet altijd zo vrijblijvend zijn of zo gemakkelijk uit te voeren zijn als dat soms wel lijkt.

De ChristenUnie is tevreden over hoe de motie over religieus erfgoed is opgepakt. Dat begrijp ik uit de woorden van mevrouw De Haan. Ik ben blij dat u dat constateert, want in onze provincie hebben we vanwege de aard van de bebouwing en de aanwezigheid van monumentaal erfgoed voor die categorie nog wel een slag te gaan. Religieus erfgoed is anders dan buitenplaatsen, omdat dit als preferente categorie echt ook ruimtelijke impact heeft. Niet alleen als erfgoedcategorie was het een groep monumenten die wat in te halen had – wat voor een heel groot deel voor elkaar is gekomen –, maar deze groep heeft ook een grote ruimtelijke impact. Dat maakt buitenplaatsen ten opzichte van religieus erfgoed een iets andere categorie. De SGP sprak hier ook over. Beide categorieën worden echter gehonoreerd, uiteraard in de eerste plaats op basis van de aanvraag die gedaan wordt, aansluitend op de regeling, maar ook op basis van de erfgoedmonitor. Er zit dus altijd een rationele afweging verbonden aan de subsidieaanvragen.

U hield nog een pleidooi om de Soester Eng op te nemen in de PRS. Dat is een beetje tegen de trend in. Het is namelijk een heel lokale plek binnen een gemeente. Over het algemeen doen wij dat niet, maar wij erkennen het cultuurhistorisch belang van de plek Soester Eng. In de voorbereidingen van de PRS zullen we die locatie meenemen.

De PvdD kondigde een motie en een amendement aan. In de motie vraagt u er aandacht voor om ook duurzaamheid een plek te geven bij festivals en daarmee rekening te houden. Dat gebeurt. U weet dat er soms wat gedoe is over vergunningverlening rondom de vestiging van festivals, maar ook dan wordt er een toetsbare afweging gemaakt. Als het gaat om de festivals zelf, dan hebben zij onderling afspraken gemaakt, met name om tegemoet te komen aan duurzaamheid. Dat bestaat er dan uit dat zij rekening houden met het afval, het gebruik van materialen en de toepassing van dingen om zo min mogelijk af te wentelen en zo min mogelijk afvalstromen en verspilling te veroorzaken.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een vraag over de festivals. Vindt de gedeputeerde dat dit iets van de provincie is of van de gemeenten?

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! In navolging van onder meer cultuureducatie en de bibliotheken is ook dit een domein waarin wij met elkaar optrekken. Dat is hard nodig om de begrotingen enigszins te 'funden'. Er zit een provinciaal belang in het ondersteunen van festivals, omdat ze laagdrempelig zijn en ze mensen gemakkelijk in contact brengen met cultuur. Het voornaamste argument is echter, zoals vastgelegd in het vorige en het huidige coalitieakkoord, dat festivals bijdragen aan de positionering van Utrecht als topregio. Ze laten zien wat wij hier hebben.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik doel met name op de motie van de PvdD. Ik doe het even uit mijn hoofd, maar volgens mij heeft zij het over de ecologische criteria die gehanteerd moeten worden bij festivals en zo. Ik weet niet wat men dan exact bedoelt, maar ik heb het gevoel dat wij dan meer op de stoel zitten van de gemeenten die een vergunning moeten geven dan dat de provincie daaraan iets kan doen.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Daarop komt het voor een deel neer. De Utrechtse festivals hebben samen een duurzaamheidsafspraken gemaakt onder regie van de gemeente Utrecht. Wij zijn er wel bij betrokken geweest, maar het initiatief lag bij de gemeente Utrecht. Als voorbeeld van vergunningverlening voor festivallocaties noem ik het festival Lentekriebels, waarover nogal wat gedoe is geweest. Daarbij ging het om vergunningverlening waarbij primair de gemeenten zijn betrokken en waarbij onze uitvoeringsdienst in de handhaving wel weer in beeld is. Het klopt wel dat de afweging van dat soort aspecten met name bij de gemeenten ligt.

Mevrouw ARISSEN (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Wil de gedeputeerde misschien verduidelijken waarom, als duurzaamheid al een belangrijk aspect is om subsidie te verlenen aan festivals, die duurzaamheid helemaal niet terug is te vinden in de cultuurnota als factor die wordt meegewogen? Dat missen wij namelijk.

Verder haak ik nog even aan bij de vraag van de heer Van Muilekom. Het gaat dus inderdaad om subsidies die provinciaal worden vastgesteld voor bepaalde festivals. Wij zouden echt heel graag zien dat ook in de cultuurnota apart iets wordt opgenomen of dat wordt toegezegd dat de duurzaamheid een belangrijk aspect is om al dan niet subsidie te verlenen aan festivals.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Duurzaamheid is een belangrijk aspect in deze cultuurnota, maar nog veel meer gericht op de erfgoedparels en de mogelijkheid om daar een duurzaamheidsscan te laten doen voor objecten dan op de festivals. Als het bijvoorbeeld gaat om een vergunning voor een festivallocatie voor een aantal dagen, vinden deze festivals meestal plaats in de regio waarover de gemeente gaat. Het gebeurt ook wel dat een festival als De Kaap meedoet in een provinciale financiering. Dat festival is het enige festival dat ik zou kunnen verzinnen dat in het buitengebied, in een fort plaatsvindt. U heeft mij daarop de vorige keer ook aangesproken. Dan gaan we er heel behoedzaam mee om. Staatsbosbeheer is daar de partnerorganisatie en die is heel bewust in de afweging of zij wel of niet moeten tegemoetkomen aan de festivalvergunning. U constateert terecht dat het niet in de subsidievoorwaarden staat, omdat dit al een aantal jaren afgedekt is in de bedrijfsvoering van de festivals. Dan heb ik het met name over verspilling en de algemene duurzaamheidsaspecten. Bij het verlenen van de vergunning voor de locatie moeten gemeenten een transparante afweging maken. Wij vinden het dus belangrijk, maar vanuit onze rol in de festivals is dat minder aan de orde. Wanneer het voor de provincie van belang is, vindt u het wel terug, onder andere bij de subsidies voor de erfgoedparels.

Mevrouw ARISSEN (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Als ik het goed begrijp, mag ik dus constateren dat de ecologische factoren met betrekking tot de subsidieverlening aan festivals inderdaad niet dusdanig worden meegenomen. Duurzaamheid wordt daarin wel meegenomen, maar de ecologische factoren worden daarin niet meegenomen.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat is correct. De ecologische factoren worden niet meegenomen. Ze hoeven voor ons niet tot de afwegingen te behoren. Dat wil helemaal niets zeggen over de mate waarin wij het onderschrijven. Je hanteert natuurlijk voorwaarden, kaders

en factoren die van belang zijn voor de provinciale festivals. Daarin is de ecologische afweging niet opgenomen. Om het voorbeeld van De Kaap aan te halen: de gemeente De Bilt geeft de vergunning af voor Fort Ruigenhoek. Wij subsidiëren dit festival vanuit andere afwegingen, namelijk de culturele en de economische afwegingen.

De heer EL YASSINI (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een vraag voor mevrouw Arissen. Als ik de motie lees, wordt er verzocht om voor de ruimtelijke inbedding van festivals de ecologische factoren mee te wegen. We weten wat het standpunt is van de PvdD over festivals. In deze motie lees ik dat u eigenlijk bezig bent om een stok in te bedden in de cultuurnota om straks mee te kunnen slaan, zodat er straks geen enkel festival, waar dan ook, plaatsvindt. Is dat correct? Zo lees ik de motie namelijk.

Mevrouw ARISSEN (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Nee, dat wil de PvdD absoluut niet. Wij zijn ook zeker niet tegen festivals, laat dat duidelijk zijn. Wij zouden graag zien dat er meer subsidie gaat naar bijvoorbeeld kleinschalige festivals in plaats van de grootschalige festivals en dat deze niet in de EHS, in de natuur of in aan stiltegebieden grenzende gebieden plaatsvinden. Met deze motie willen wij graag bereiken dat de ecologische factoren worden meegewogen. Wij willen hiermee geen stok creëren om mee te slaan.

De heer EL YASSINI (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Een reactie daarop. Als wij bijvoorbeeld kijken naar de EHS, dan hebben wij daarvoor spelregels opgesteld. Dat betekent dat ook voor de EHS, met betrekking tot de PRS en de PRV, geldt dat daarvoor heel duidelijke afspraken bestaan voor wat wel en niet mag. Dan worden middels andere provinciale instrumenten ecologische afwegingen meegenomen waar festivals komen en wat daarvoor de voorwaarden zijn. Dat is dus al geregeld. Waarom dan nog deze motie?

Mevrouw ARISSEN (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Ik noem als voorbeeld het Lentekriebelfestival in het Gagelbos, dat plaatsvond in een overgangsgebied naar de EHS. Ook in het stiltegebied was er sprake van een overschrijding van de hoeveelheid geluid van de muziek van het festival. Het is goed dat de regels die er zijn voor de EHS en voor de stiltegebieden goed worden gehandhaafd. Daarnaast vinden wij het echter erg belangrijk dat ook in deze cultuurnota de ecologische factoren duidelijk worden meegenomen.

Mevrouw BOELHOUWER (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Misschien kan ik de gedeputeerde nog een vraag stellen en daarmee mevrouw Arissen al dan niet geruststellen. Bij vergunningaanvragen moet toch worden voldaan aan de Flora- en Faunawet?

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat is ook zo. Ik heb er begrip voor dat mevrouw Arissen dit punt inbrengt vanuit de beginselen van haar partij. Ik verzeker u echter ook dat de afweging ten opzichte van de ecologische waarde beslist gemaakt wordt. U noemde zojuist het Lentekriebelfestival. Dat vindt niet meer plaats, dus in dat opzicht is er sprake van een vermindering van de belasting. Ik moet u erbij zeggen dat een organisatie als Staatsbosbeheer, die echt een zorgvuldige afweging maakt voordat hij meewerkt aan dit soort locatie, dit wel betreurt. Ook zij heeft het belang van de natuur vooropstaan. Voor die organisatie is het namelijk ook een bron van inkomsten. Daarbij maakt hij de afweging of de eenmalige belasting van de natuur acceptabel is. Dat wordt niet alleen door Staatsbosbeheer gedaan, maar dat wordt in overleg gedaan met overheden. Het brengt mensen ook wel weer naar een plek waar zij anders nooit komen. Verder levert het de organisatie hiermee voor haar maatschappelijke taak om een deel uit eigen middelen te moeten financieren de mogelijkheden om die taak uit te voeren. Het is een gevoelige afweging. Het is niet zozeer een provinciale afweging en daarom vindt u daarover niets terug in de cultuurnota. Dat wil echter niet zeggen dat die afweging niet op andere plekken heel zorgvuldig wordt gemaakt.

Met uw toestemming ga ik door naar de beantwoording van de vragen van de SGP.

Als het goed is, heb ik een aantal vragen van de SGP al beantwoord bij de vragen van de andere fracties. Ik hoop dat u dat op die manier al hebt kunnen horen. Er was echter ook een soort oproep om

aandacht te hebben voor bibliotheken in kleine kernen. Het is meer een discussie met de gemeenten zelf, omdat des provincie het zou belemmeren. Door vernieuwende concepten kan het ook op een andere manier en kan het misschien iets minder groot of in samenwerking met een grotere gemeente, dus meer met centrumgemeenten en de satellietgedachte. Zo proberen wij in de provincie Utrecht een dekkend netwerk van bibliotheekvoorzieningen te houden. Ik moet u bekennen dat het op dit moment niet zo'n gemakkelijke opgave is om het voor elkaar te krijgen en in elk geval om het zo te houden. Op dit moment hebben we het hier namelijk goed geregeld. In dat opzicht is het wel aardig om te vertellen dat Utrecht in de IPO-samenwerking een beetje de gidsprovincie is voor het vernieuwen van het bibliotheeknetwerk en de dialoog tussen provincies en het Rijk over deze voorziening.

Tot slot vroeg u of wij het geld van cultuureducatie kunnen verdelen tussen primair en voortgezet onderwijs. Ik hoop dat u overtuigd bent geraakt door mijn verhaal dat er bij het voortgezet onderwijs wel degelijk iets gebeurt. Zou je kiezen voor een verdeling van de middelen, dan kom je aan twee kanten van een koude kermis thuis. Dan zul je ook in het primair onderwijs tot een zodanige bezuiniging moeten overgaan dat het niet meer mogelijk is om het cultuuronderwijs zoals dat nu wordt gegeven voor die sector in het onderwijs overeind te houden. Dat zou ook betreurenswaardig zijn.

De laatste opmerking kwam van 50Plus. Er is gevraagd waarom industrieel erfgoed niet in beeld is. Dat is beslist niet het geval. Industrieel erfgoed is zeker in beeld. Het heeft ook een plek in de erfgoedmonitor. Bepaalde objecten in die sector staan er niet zo best voor. Als daarvoor subsidie zou worden aangevraagd, dan zouden die objecten daarvoor beslist in aanmerking komen. De vraag is echter altijd wel of er bij industrieel erfgoed een voldoende organisatiegraad is om het voor elkaar te krijgen en of er een goede exploitatie te verzinnen is voor wat je er na de restauratie mee doet. Dat is wel een voorwaarde bij het erfgoedfonds. Het erfgoed moet een bestemming hebben. Er is geen geld beschikbaar voor erfgoed waarbij later wel wordt gekeken naar wat er gebeurt. Bij industrieel erfgoed is die opgave wat groter. Dat maakt die categorie iets moeilijker te honoreren, maar deze heeft beslist een erkende positie binnen de monitor.

Er is gevraagd waarom er wel geld beschikbaar wordt gesteld voor De Stijl en niet voor de bibliotheken. Het geld voor De Stijl is er nog niet, want dat hoop ik in de voorjaarsnota met u te kunnen organiseren.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! Heel kort over industrieel erfgoed. Een brug is een brug. Als een brug onder industrieel erfgoed valt, wat mogelijk is, wat zou dan een andere functie kunnen zijn van een brug behalve een brug?

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Als een brug een rijksmonument is en er een goede rationele aanvraag voor komt, en die brug zijn plek vindt in de erfgoedmonitor als bijzonder object, dan is dat op zichzelf een kandidaat die zich kan melden voor een provinciale subsidie uit het erfgoedparelfonds. Ik moet u echter het antwoord schuldig blijven op de vraag of er op dit moment een brug in de erfgoedmonitor staat.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! Ik gaf het maar als voorbeeld. Niet alles is namelijk na de restauratie op die manier in te vullen als een bestemming die valt onder erfgoed.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat is een terechte constatering. Als er echter objecten zijn zoals een oud schoolgebouw, een oude steenoven of een molen, dan is het de bedoeling dat als daarvoor restauratiegeld beschikbaar wordt gesteld uit het fonds voor de erfgoedparels, er dan een bestemming of functie is voor dat erfgoed. Dat hoeft niet altijd een nieuwe bestemming of functie te zijn.

Mevrouw ARISSSEN (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Ik mis een toelichting of een reactie op ons amendement over gifvrij beheer buitenplaatsen.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat is correct. Dat amendement heeft mij de meeste hoofdbreken bezorgd. Het gaat om de verkenning of wij zo ver kunnen gaan in de

omschrijving van de voorwaarden voor erfgoedparels. Het is dus de vraag of dat niet veel meer op het domein van de gemeenten speelt. Overigens weet ik dat dit punt in veel gemeenteraden onderwerp van gesprek is.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! Ik weet niet of ik vragen die niet beantwoord zijn nu kan stellen. Of moet ik daarvoor wachten op de tweede ronde?

De VOORZITTER: Zegt u het maar.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! Het gaat over de vraag van de implementatie van de extra banen en dergelijke en om het gilde nieuw leven in te blazen. Kan de gedeputeerde aangeven hoe de provincie daar tegenover staat en of bedrijven die dit implementeren voorrang krijgen bij aanbestedingen van restauratiewerkzaamheden of jongeren en ouderen daarmee aan elkaar kunnen worden gekoppeld?

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Wij kunnen dat niet voorwaardenstellend opnemen. We kunnen er wel een voorkeur en een soort aanbeveling uitspreken. Dat doen wij ook. Nu doen wij dat als de organisaties zijn aangesloten bij het restauratieopleidingsproject, dat erin voorziet dat jonge mensen worden opgeleid, juist in de oude vakken en vaardigheden. Dat is een beetje de gildeachtige cultuur. Daaraan zouden wij kunnen toevoegen dat het moet gaan om bedrijven die beschikken over een dergelijke opleiding, zoals wij in de commissie ook over specifieke ondernemingen spraken die failliet waren, maar die in die mogelijkheid voorzagen. Dat zouden we kunnen doen. Voor de houding van de provincie ten aanzien van de vorming van gildes zie ik daarin geen provinciale opgave. Het zou kunnen dat zij daarover een keer met een gemeente in gesprek komen in het kader van het cultuurpact, maar als de vraag meer is hoeveel waarde er wordt gehecht aan het opleiden van mensen in de vaardigheden, met name voor het restaureren van objecten, dan doen wij dat via het restauratieopleidingsproject. Sterker nog: wij subsidiëren het restauratieopleidingsproject zelfs.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Mijn vraag over steun voor het Jeugdcultuurfonds is nog niet beantwoord.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het Jeugdcultuurfonds is een organisatie die zich heel nadrukkelijk richt op gemeenten. Gemeenten maken door middel van een donatie mogelijk dat er gescout wordt en dat er contacten worden gezocht met kinderen van wie de ouders die het niet kunnen betalen toch toegang hebben tot onder meer sport en cultuur. Dat is een fantastische organisatie. Als er een overheadbehoefte is, zou het Jeugdcultuurfonds het in feite moeten kunnen financieren met de aangesloten partners. Het Jeugdcultuurfonds is een organisatie die zich specifiek richt op gemeenten. Ik zie daarin vooralsnog dus geen provinciale rol.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Dat zijn wel de gemeenten in de provincie en dat zijn dan twaalf gemeenten. Ze hebben een brief gestuurd aan de provincie, waarin zij vragen om een financiering voor een persoon die de coördinatie kan doen, wat heel belangrijk is voor de hele provincie.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik ken die brief niet. Daar begint het mee. Ik ben geïnteresseerd naar de vraag. In de begroting voor de cultuurnota heb ik daarvoor geen ruimte. Eerder in de bespreking werd al door andere fracties geconstateerd dat de nota vrij strak is omschreven en dat de budgetten vrij strak zijn toegewezen. Het lijkt mij wel een discussie die wij kunnen voeren in het kader van de voorjaarsnota.

De VOORZITTER: Dat is de eerste termijn van het college. Is er behoefte aan een tweede termijn?

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Voordat wij aan een tweede termijn beginnen, heb ik behoefte aan een schorsing van een kwartier, zodat wij van gedachten kunnen wisselen over de moties.

De VOORZITTER: Dan combineren wij dat met een rookpauze die wij toch misschien al hadden willen hebben.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb hier nog drie moties in mijn hand, die ik graag wil indienen. Is het handig om dat nu al te doen?

De VOORZITTER: Nee, dat hoeft nog niet.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Komt er dan nog een schorsing na de tweede termijn?

De VOORZITTER: Er komt nog een schorsing voordat de stemming plaatsvindt. Ik schors de vergadering.

Schorsing van 16.11 uur tot 16.28 uur.

De VOORZITTER: Mijnheer de Voorzitter! Dames en heren, ik heropen de vergadering. Het woord is aan de heer El Yassini.

De heer EL YASSINI (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik houd het lekker kort. Ik dank GS voor de beantwoording en de reactie op mijn bijdrage in de eerste termijn. Ik kom nog even terug op het heel korte debat van vraag en antwoord tussen mij en de PvdA. Het is goed om aan te geven dat als wij verdergaan met, zoals in de motie staat, een PS-fonds, wij ons dan ook echt focussen op initiatieven die van buitenaf komen, zodat wij die kunnen ondersteunen. Op basis daarvan kunnen wij ervoor zorgen dat wij aansluiten bij leuke initiatieven die een versterkend effect hebben, niet alleen op cultuur, maar ook op economisch, recreatief en toeristisch niveau. Volgens mij komt de fractie van de PvdA daarop straks in haar bijdrage verder terug. Wij zien de uitvoering van de cultuurnota met veel spanning tegemoet.

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik probeer de beantwoording van de gedeputeerde – waarvoor dank – en de opmerking over industrieel erfgoed te reconstrueren. Ik ga helemaal mee in de gedachte dat daarvoor geen boerderijen en dergelijke in aanmerking komen. Wij bedoelden hier de grotere visserij- en landbouwobjecten, zoals alles wat er rond visserij plaatsvindt in Spakenburg-Bunschoten en activiteiten die zich nu in Woerden ontplooiën rond een kaaspakhuis, waarin allerlei culturele evenementen worden georganiseerd. Het gaat ons om dit soort grotere activiteiten die ook in de toekomst een goede en rendabele herbestemming kunnen vinden.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Zoals ik al zei, wilde ik eerst goed luisteren naar wat de andere fracties als aanvulling gaven. Volgens mij zijn dat heel goede aanvullingen. Dan doel ik met name op de motie over het PS-fonds. Ik ga deze motie nu indienen. Er staan drie aanscherpingen in de motie. De eerste is dat het echt om evenementen moet gaan waarbij het initiatief bij derden ligt. Ten tweede moet een bijdrage uit dat fonds iets zijn in de vorm van cofinanciering; we gaan dat als provincie niet volledig in de lucht houden. Ten derde staat in het dictum het verzoek of GS er bij de voorjaarsnota 2016 op terug wil komen. Daarbij is het bedrag er uitgehaald. Wel staat er dat het om een substantieel bedrag moet gaan. Als het om € 10.000 gaat, kunnen we maar beter meteen ophouden. Daarmee geven we even wat ruimte, maar daarmee krijgen we ook de ruimte om een goede afweging te maken bij de voorjaarsnota.

Motie M10 (PvdA): PS-fonds voor grote en aansprekende evenementen.

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 18 april 2016;

gehoord de beraadslagingen over de Cultuur- en erfgoednota 2016 – 2016 "Alles is NU";

overwegende:

- dat een rijk en veelzijdig cultureel leven bijdraagt aan het welzijn van de inwoners en aan de aantrekkelijkheid van de provincie en daarmee ook aantrekkelijk is voor het bedrijfsleven om zich te vestigen en om te investeren;
- dat in de vorige Statenvergadering bleek dat voor de financiering / subsidiëring van het themajaar de Stijl en Dutch Design in 2017 er in de begroting geen middelen beschikbaar waren;
- dat de middelen in de cultuurbegroting grotendeels reeds vastliggen in subsidies aan instellingen, bepaalde activiteiten en festivals en andere projecten;
- dat een fonds met middelen voor grote en aansprekende evenementen op het vlak van cultuur, sport of andere terreinen die Utrecht op de kaart zetten, nu nog ontbreekt;

spreken als hun mening uit:

- dat een fonds voor bijzondere, spraakmakende en grote evenementen het adequaat en snel handelen van de provincie Utrecht bevordert als een verzoek voor bijdrage bij de provincie wordt neergelegd;
- dat een bijdrage uit het fonds, in de vorm van cofinanciering, altijd alleen met goedkeuring van Provinciale Staten kan plaatsvinden;
- dat uitsluitend evenementen, waarbij het initiatief bij derden ligt, in aanmerking komen die tenminste nationaal en het liefst internationaal tot de verbeelding zullen spreken, de provincie Utrecht op de kaart zullen zetten en ook immer toegankelijk zijn voor een breed publiek;

dragen het college van GS op om:

1. bij de voorjaarsnota 2016 een voorstel aan Provinciale Staten te doen voor de opzet en invulling van een PS-fonds voor grote en aansprekende evenementen;
2. een suggestie te doen uit welke bronnen dit fonds gevoed kan worden (programmabegroting en/of bepaalde reserves) met een jaarlijks substantieel bedrag.

En gaan over tot de orde van de dag.

De andere motie gaat over toekomstbestendige partnerinstellingen. We hebben gehoord dat aan de ene kant de accounthouders jaarlijks gesprekken hebben met diverse instellingen om te kijken hoe het gaat en of er knelpunten ontstaan. Mijn oproep is om, als daar dingen mis dreigen te gaan, ons daarover tijdig te informeren. De gedeputeerde heeft dat gezegd. Een ander punt is dat mevrouw Schneiders die jaarlijkse bijeenkomst noemde. Misschien is dat ook wel om een beetje met elkaar het gevoel uit te spreken en te vragen of het loopt en of er knelpunten zijn en kan daaraan in de jaarlijkse bijeenkomst aandacht worden besteed. In die zin dienen wij we deze motie niet in.

De VOORZITTER: De motie M10 is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik had al gewaarschuwd dat ik drie moties heb. Ik wil ze toch maar even voorlezen, omdat er inmiddels dingen aan veranderd zijn. Veel partijen hebben meeondertekend.

De eerste motie heet "Dutch Design op het (v)mbo", dus vmbo en mbo.

Motie M11 (SP, 50Plus, CDA, VVD): Dutch Design op het (v)mbo.

Provinciale Staten van Utrecht in vergadering op 18-4-2016;

gehoord hebbende beraadslagingen over de cultuurnota 2016;

constaterende:

- dat de provincie Utrecht in 2017 meedoet op economisch en toeristisch gebied met het thema jaar De Stijl;
- dat architectuur en design belangrijk waren voor De Stijl en Dutch Design;

overwegende:

- dat de provincie in haar coalitieakkoord heeft staan dat zij de werkgelegenheid van (v)mbo-ers wil vergroten;
- dat dit o.a. kan door de aansluiting met de arbeidsmarkt te verbeteren;
- dat dit o.a. kan door meer vakkennis in de opleidingen te brengen;

spreken als hun mening uit:

- dat de kwaliteit van de vmbo en mbo Bouw- en techniekopleidingen hoger wordt door leerlingen actief te betrekken bij het themajaar De Stijl, Dutch Design en de Amsterdamse School;
- dat de provincie dit thema zo op inhoudelijk gebied ondersteunt;
- dat de provincie hiermee investeert in de kunst en cultuur van de toekomst;

verzoeken het college van GS:

- in overleg met de regionale ROC's museumbezoek en lespakketten rond het thema De Stijl voor (v)mbo-leerlingen Bouw en Techniek te ontwikkelen en deze te benutten om:
- mbo-leerlingen een actieve rol te geven bij het bedenken en vormgeven van het landmark rond het thema De Stijl;
- dit te financieren uit het ontwikkelingsbudget voor het landmark.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: In de tweede termijn heeft u maar twee minuten spreektijd.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Dan zal ik de volgende moties alleen kort benoemen.

Mevrouw BOELHOUWER (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben oprecht benieuwd. Ik vind het namelijk heel sympathiek bedacht. Voor zover ik het goed begrijp, betekent dit dat het budget van die € 200.000 voor de ontwikkeling van de 'landmark' was bedacht vanuit het voorstel "Van Mondriaan tot Dutch Design", nu geheel hieraan besteed wordt. Klopt dat?

Mijn tweede vraag is: vindt u het ook niet heel jammer dat u daarmee alle andere mogelijkheden voor andere doelgroepen om daarbij betrokken te raken daarvan worden uitgesloten? Wij vinden het heel belangrijk dat er veel inwoners van de provincie bij betrokken zijn. Dat is het dilemma van GroenLinks. Aan de ene kant is het voorstel sympathiek, maar aan de andere kant sluit het wel groepen uit.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Het is niet de bedoeling mensen uit te sluiten, maar wij hadden er helemaal geen beeld van dat allerlei mensen met de 'landmark' aan de slag zouden gaan. Dit is een koppeling. Als je zegt dat je graag budget wilt hebben om lespakketten en museumbezoeken voor mbo-studenten mee te helpen financieren, dan zoeken wij naar een mogelijkheid om daarvoor budget te vinden. Het gaat niet om de grote financiering, maar om een deel van de financiering, waardoor andere partijen misschien ook geld gaan geven. Dit was een creatieve toevoeging in het geheel.

Mevrouw BOELHOUWER (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Ik snap de toevoeging en ik snap de creativiteit, maar volgens mij heb ik, toen ik de vergadering van 21 maart terugkeek, gehoord dat de gedeputeerde heeft toegezegd dat alle scholen daarbij betrokken zouden zijn. Het zou ook uitdrukkelijk de bedoeling zijn van de organisatie om inwoners te betrekken en lespakketten te maken.

Dan zou je bijna kunnen zeggen dat het heel erg zonde is om een deel van dat budget daaraan te besteden als dat niet nodig is.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb niet begrepen dat er een budget komt om mbo's en vmbo's met de richting Techniek lespakketten en museumbezoeken te kunnen geven.

De VOORZITTER: We moeten even afwachten wat de gedeputeerde daarover straks zegt.

De heer EL YASSINI (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Een reactie op de woorden van mevrouw Boelhouwer. Ik hoor de vraag van GroenLinks over het budget. Nee, het is niet de bedoeling dat wij alles opsouperen aan de cultuureducatie voor mbo-ers, maar het is wel belangrijk om hen in elk geval mee te nemen in De Stijl, juist omdat die kansen daar liggen met betrekking tot de 'landmark'. Wij willen er vanuit het coalitieakkoord "In Verbinding" in elk geval voor zorgen dat die lespakketten en die museumbezoeken goed worden geregeld. De gedeputeerde heeft inderdaad op 21 maart al gezegd dat zij er heel graag mee aan de slag wil om hen te betrekken. In die zin geeft de gedeputeerde de haken aan om ervoor te zorgen dat het kan gebeuren. Maakt u zich echter geen zorgen. Het is niet de bedoeling dat wij het hele bedrag opsouperen en een bedrag van € 200.000 volledig aan lespakketten en museumbezoeken besteden. Dat is een kort antwoord op uw vraag.

Mevrouw BOELHOUWER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Dank aan de heer El Yassini. Ik begrijp het. Ik hoor u zeggen dat het niet om het gehele bedrag gaat, maar hoe kijkt u dan aan tegen de beperkingen in de doelgroep? Dit wordt namelijk wel iets dat straks heel uitnodigend richting één bepaalde groep gaat.

De heer EL YASSINI (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dat klopt. Dat heeft te maken met het feit dat we de target hebben om juist op de vmbo en mbo-studenten te focussen, die met name de richting Bouw en Techniek volgen. De Stijl speelt daar vanuit de kunst, maar ook vanuit de architectuur en de bouw een heel belangrijke rol. Dan is die aansluiting perfect. Vandaar dat wij willen inzetten op de richting Bouw en Techniek, omdat de aansluiting met het onderwijs en een belangrijk stuk cultuureducatie op die manier heel goed gemengd kunnen worden. Dus: absoluut.

Mevrouw BOELHOUWER (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Ik begrijp het. Dank aan de heer El Yassini. Ik denk echter niet dat daarvoor deze motie nodig is en zelfs niet een deel van het budget. Het heeft vooral te maken met goede communicatie.

De heer EL YASSINI (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Daarop wil ik graag heel kort reageren. Ik denk juist dat deze motie belangrijk is om de gedeputeerde daarmee te helpen dit te volbrengen en ervoor te zorgen dat wij er het juiste budget voor gebruiken om het te creëren. Anders is het zo losjes en zonder dat er echt specifiek op wordt gefocust.

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Een korte toelichting op de reden waarom wij de motie ondersteunen. Het is een aanmoediging naar de gedeputeerde voor een aantal punten die zij zelf al eerder heeft ingebracht. Het is bijzonder dat Rietveld, een belangrijk vertegenwoordiger van De Stijl, iemand was die helemaal bottom up vanuit een vakmanschap en niet vanuit een specifieke kunstopleiding uiteindelijk tot een van de grootste architecten en meubelmakers is geworden. In dit geval is er ook de symbolische waarde om juist in dit project nu ook eens mensen vanuit dat gezichtspunt mee te nemen. Op dit manier is het een uitnodiging naar hen toe. Ook al heb je niet de allerhoogste kunstopleiding, toch kun je enorm uitgroeien. Kijk maar naar Rietveld.

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de Voorzitter! Dat geldt overigens ook voor de bekende architect De Klerk.

In de tweede motie vragen wij om een budget van € 40.000 per jaar voor het ondersteunen van het Jeugdcultuurfonds.

Motie M12 (SP): steun voor het Jeugdcultuurfonds.

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering op 18-04-2016;

gehoord hebbende de beraadslagingen inzake de cultuurnota 2016 – 2019;

constaterende:

- *dat de provincie in 2012 is gestopt met de subsidie voor het Jeugdcultuurfonds;*
- *dat dit cultuurfonds samenwerkt met 12 gemeentes in de provincie Utrecht;*
- *dat hierdoor in 2016 ongeveer 770 kinderen in de leeftijd van 4 t/m 18 jaar van ouders met een minimum inkomen een vorm van cultuurbeoefening, zoals muziekles, dansles, toneel et cetera kunnen uitoefenen;*
- *dat het Jeugdcultuurfonds de provincie heeft gevraagd om dit financieel te ondersteunen door een coördinator te faciliteren;*

overwegende:

- *dat de provincie een bedrag op de cultuurnota 2016 – 2019 heeft gereserveerd voor onderzoek en ontwikkeling;*
- *dat de provincie hierbij culturele sectoren wil verknopen met andere maatschappelijke velden;*
- *dat de provincie ook graag een verbindende rol wil spelen tussen partijen die elkaar versterken;*

spreken als hun mening uit:

- *dat het Jeugdcultuurfonds een duidelijke taak vervult op bovenstaande gebieden;*
- *dat het ontzettend belangrijk voor alle jongeren in onze provincie is om creatieve talenten te kunnen ontplooien;*

verzoeken het college van GS:

- *op zoek te gaan naar budget van € 40.000 voor ondersteuning van het Jeugdcultuurfonds in onze provincie;*
- *eventueel uit de reservering voor onderzoek en ontwikkeling op de cultuurnota of anders uit algemene middelen.*

En gaan over tot de orde van de dag.

De derde motie is getiteld: "de bieb moet blijven". Daarin vragen wij het college om te onderzoeken hoe de provincie het behoud van bibliotheken als echt fysieke ruimte met boeken nog meer kan ondersteunen en om Provinciale Staten daarover uiterlijk ten tijde van de programmabegroting uitkomst te geven. Deze motie is meeondertekend door 50Plus.

Motie M13 (SP, 50Plus): de bieb moet blijven.

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering op 18-04-2016;

gehoord hebbende de beraadslagingen inzake de cultuurnota 2016 – 2019;

constaterende:

- *dat er veel bibliotheken nu servicepunt worden (een soort take away) of helemaal gesloten worden;*
- *dat er vaak verzet en altijd verdriet is als een bibliotheek in een kern of wijk gesloten wordt;*
- *dat veel mensen gebruik maken van de bibliotheek;*

overwegende dat mensen dit doen als:

- *de bieb in de eigen wijk kern is;*
- *dat de bieb een behoorlijke ruimte is, waar je rustig rond kunt kijken, lopen en niks moet;*

- dat er boeken in de bieb zijn;
- dat er mensen zijn waar je iets aan kunt vragen, die iets aanwijzen, je een idee geven voor een titel of schrijver, die helpen met de computer, enz.;

spreken als hun mening uit:

- dat deze cultuurplekken van groot belang zijn voor de inwoners van de provincie Utrecht;
- dat een grote spreiding van bibliotheken hoort bij een Top Regio;

verzoeken het college van GS:

- te onderzoeken hoe de provincie het behoud van zulke bibliotheken nog meer kan ondersteunen;
- Provinciale Staten uiterlijk ten tijde van de programmabegroting in kennis te stellen van de uitkomsten.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De moties M11, M12 en M13 zijn voldoende ondertekend en maken deel uit van de beraadslaging. De moties kunnen worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

Mevrouw DE HAAN (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Dank voor de beantwoording door de gedeputeerde over het agrarisch cultuurlandschap de Soester Eng, maar ook voor de schriftelijke beantwoording over de Soester Eng die ons tijdens deze PS-vergadering bereikte.

Het amendement van de SGP over de subsidie voor festivals vinden wij wel sympathiek. Cultureel erfgoed krijgt wat ons betreft voorrang boven festivals. Wij hebben daarover echter nog wel een paar vragen aan de gedeputeerde. Waar zouden de pijnpunten precies liggen? Kan de gedeputeerde daarover zo precies mogelijk iets zeggen? Welke mogelijkheden kan zij benutten voor een zachte landing? Als ik het amendement van de SGP leg naast de motie van de PvdA die zojuist is ingediend, hoe verhouden die motie en dat amendement zich dan tot elkaar? Waar zijn zij in strijd met elkaar? Kan daarover meer uitleg worden gegeven door de gedeputeerde?

Mevrouw ARISSSEN (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Allereerst bedank ik de gedeputeerde voor haar beantwoording. Wij zijn echter helaas niet tevreden. Dat moge wel duidelijk zijn.

Over onze motie over ruimtelijke inbedding van festivals zegt u dat er naar duurzaamheid wordt gekeken en dat het vooral een gemeentelijke taak is. De PvdD is van mening dat de bescherming van de natuur een verantwoordelijkheid van ons allemaal is. Daarbij is het een kerntaak van de provincie. Welke criteria worden er dan wel meegenomen bij de subsidiëring van de festivals? Maatschappelijk draagvlak en economisch perspectief. Er wordt dus wel gekeken naar het profit-element en het people-element, maar niet naar het planet-element. Dat willen wij er toch wel graag in hebben. Wij vinden dat in plaats van de put te dempen als het kalf verdronken is, de ecologische factoren vooraf moeten worden meegewogen. Een voorbeeld waarbij dat bij de gemeente fout ging is het Lentekriebelsfestivals in het Gagelbos, dat deels in de EHS en in het stiltegebied te horen was en in de EHS plaatsvond. Dat bleek later te botsen met regelgeving. Wij zouden toch heel graag zien dat dit vooraf als toetsingscriterium wordt meegenomen voor een provinciale subsidie, waaraan wij immers wel criteria mogen verbinden, zo lijkt ons.

Het amendement over gifvrij beheer van buitenplaatsen ligt heel erg in de lijn van het provinciale gifvrij bermbeheer en het beheer van de provincietuin. De landgoederen en de omliggende tuinen van het erfgoed hebben vaak een grote ecologische waarde voor de bijen en de andere bestuivers. Die staan onder druk en worden met uitsterven bedreigd. Het lijkt ons wel heel logisch om dit als een criterium toe te voegen. Het is natuurlijk ook een particulier verbod. Bijvoorbeeld het glyfosaat mag niet meer gebruikt worden door het gebruik van Roundup. We zouden dit ook graag zien voor het professioneel gebruik in de aanloop naar het verbod in 2018.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Bij de gedeputeerde proef ik toch een worsteling met betrekking tot het basisonderwijs en voortgezet onderwijs. Zij geeft aan dat er voor het

voortgezet onderwijs nog wel iets is. Wij richten ons echter met name op de cultuur in de regio. Ik denk dat wij jongeren op weg naar de jongvolwassenheid niet opeens moeten loslaten op dit thema. Dan bedoel ik dat zij dat niet meer kunnen volgen. Volgens mij moet je ze juist vanaf het begin helemaal meenemen. Nu zit er toch een wak in die kennis. Dat moeten wij voorkomen. Ik blijf daarom voluit uitdagen het eens te zijn met ons amendement.

Het was wel aardig dat mevrouw Schneiders ons de vorige keer de maat nam met betrekking tot onze verkiezingsprogramma's. Nu citeer ik één element uit het verkiezingsprogramma van D66 en krijg ik tot mijn ontsteltenis te horen dat dit citaat niet meer opgaat. Dat kun je natuurlijk draaien noemen van D66, maar in elk geval staat zij niet meer achter dit punt van haar verkiezingsprogramma. Als u anderen de maat neemt, maar uzelf er niet aan houdt, denkt u dan de volgende keer even na over wat u doet. U heeft er echter ongetwijfeld een verklaring voor waarom u gedraaid bent.

Mevrouw SCHNEIDERS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Na dit citaat begrijp ik deze reactie natuurlijk heel goed. Mijn daadwerkelijke woorden waren echter dat wij zelf nog twifelen over wat er nu staat in ons verkiezingsprogramma. Met recht.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Als u de volgende keer aan ons gaat uitleggen wat u bedoelt met uw verkiezingsprogramma ...

Mevrouw SCHNEIDERS (D66): Heel graag. We hebben een heel interessant verkiezingsprogramma, waarin dingen staan waarover wij het heel vaak hebben. Daar zitten punten in waarbij je door ervaring leert dat je soms stelliger of soms minder stellig bent dan je wilt. In dit geval willen wij hierover niet zo'n stellige uitspraak doen als dat wij nu hebben gedaan. Het is natuurlijk prachtig dat jullie iets uit ons verkiezingsprogramma citeren, maar ik twijfel of de D66-kiezers zullen overlopen naar de SGP.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Laat dat maar aan die kiezer over. Ik weet niet of er nog meer punten in het verkiezingsprogramma van D66 staan waar zij niet meer achter staat. Ik verzoek mevrouw Schneiders ons dat te melden, want anders citeer ik straks opnieuw iets en staat u er opnieuw niet achter.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! In de eerste termijn was ik een toch wel belangrijke regel vergeten in het stukje waar ik zei dat de SP met een concreet voorbeeld kwam van een restaurantbedrijf dat een eigen opleidingsfonds heeft. Ik vroeg of de provincie bij de aanbesteding van werkzaamheden een extra kwalificatie geen rol zou moeten laten spelen. In de beantwoording op pagina 12 van het verslag staat dat de gedeputeerde slechts vaststelt dat de provincie de problemen van dit bedrijf niet kan oplossen. Eigenlijk gaat zij daarmee volstrekt voorbij aan de achterliggende vraag en gedachte. Dat was ik net vergeten.

Zojuist heeft 50Plus de beantwoording gekregen. Ik wil graag nog precies aan de gedeputeerde het volgende vragen. Mag ik uit de woorden van de gedeputeerde in de eerste termijn concluderen dat, hoewel zij geen garantie geeft, zij wel bereid is bedrijven die gebruik maken van de overdracht van kennis en ervaring aan jongeren een duidelijke streep voor te geven bij de aanbesteding van restauratiewerkzaamheden door de provincie en dat dit zodoende een stimulerende werking kan hebben? Heb ik het goed begrepen dat zij dit zo bedoelde? Ik hoor het straks graag van haar.

Verder is een vraag van ons niet beantwoord. Kan de gedeputeerde uiteenzetten waarom het openbaar vervoer naar afgelegen monumenten meer prioriteit verdient dan het openbaar vervoer vanuit de kleine kernen en de buitengebieden naar ziekenhuizen, scholen en bedrijventerreinen?

De VOORZITTER: Tot zover de tweede termijn van de Staten. Het woord is aan de gedeputeerde, mevrouw Pennarts.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Laat ik beginnen met motie M11 over Dutch Design op het v(mbo). Die motie draagt op om in overleg met de ROC's museumbezoeken en

lespakketten te ontwikkelen die kunnen worden benut om de leerlingen een rol te geven bij het thema De Stijl en dit te financieren uit het te ontwikkelen budget voor de 'landmark'. Dat verenigt twee mooie dingen. Meerdere malen wordt hier in de Staten namelijk gesproken over de behoefte om met het mbo op te trekken en dit onderwijs meer een positie te geven in ons beleid. We hebben ook al meerdere malen gesproken over het Stijljaar en wat wij daarvoor vanuit het oogpunt van toerisme en recreatie zouden kunnen doen. De vorige keer heb ik u het voorstel gedaan voor € 200.000. Dat is onderdeel van een soort cofinancieringsproject, waarbij de provincie 20% voor haar rekening neemt. Andere fondsen moeten de overige 80% bijleggen. Dat moet niet alleen leiden tot een ontwikkelproces, maar ook tot het fysiek aanbrengen van een 'landmark'. Daarover komen wij binnenkort opnieuw te spreken bij de behandeling van de voorjaarsnota.

U vraagt dat proces met een paar aspecten te verstevigen of op te plussen, zo zou je kunnen zeggen, omdat het twee doelstellingen van de Staten verenigt. Dat is een prima uitdaging. Dat is ook leuk. Ik heb meerdere malen tegen u gezegd dat ik denk dat De Stijl echt een thema is waarmee met name de v(mbo)-opleidingen uit de voeten kunnen. Het is grafisch sterk en het heeft een soort technische uitstraling. Het daagt mensen uit. Ik zie het wel gebeuren. U stelt nu echter een vrij specifieke vraag. Ook daarmee wil ik best aan de slag, maar dan moet u ook erkennen dat de € 200.000 die ik u gevraagd heb voor de 'landmark' niet hetzelfde is als het uitgeven van € 200.000 aan een 'landmark' en aan museumbezoeken, het ontwikkelen van lespakketten en het betrekken van leerlingen. Met deze motie, die kan rekenen op een brede ondersteuning, zoals blijkt uit de ondertekening, kan ik best uit de voeten, als u de laatste punt, waarin de opmerking staat: "om dit te financieren uit het ontwikkelingsbudget voor het landmark" wilt veranderen in: "dit toe te voegen aan het ontwikkelingsbudget voor de 'landmark' dat bij de voorjaarsnota wordt toegewezen". Die suggestie geef ik u in overweging. Dan wordt het vanuit het project haalbaar en uitvoerbaar.

De tweede motie gaat over steun voor het Jeugdcultuurfonds. Er wordt gevraagd een budget van € 40.000 bij te dragen. In het verleden hebben wij geparticipeerd in het Jeugdcultuurfonds. Dat was in de periode dat de provincie nog vrij actief was in cultuurparticipatieprojecten, overigens met rijksfinanciering. Dat doen wij echter niet meer. Er is geen rijksfinanciering voor en wij zijn er als provincie niet actief. Destijds ondersteunden wij ook nog de organisatie Zimihc, hetgeen nu niet meer het geval is. Dat maakt dat ik vind dat het Jeugdcultuurfonds, hoe sympathiek ook, deze financiële vraag niet bij de provincie zou moeten neerleggen, maar bij de gemeenten die participeren en die de toewijzing regelen van kinderen die ervoor in aanmerking komen en die het ook in het sociale domein hebben opgenomen. Ik ontraad de motie over steun voor het Jeugdcultuurfonds, niet vanwege het fonds, maar wel vanwege de provinciale betrokkenheid.

Motie M13 "de bieb moet blijven" vraagt om een traject om bibliotheken nog meer te ondersteunen en de Staten daarvan ten tijde van de programmabegroting in kennis te stellen. Het is een motie waarmee ik graag aan de gang ga. In feite zou ik willen zeggen dat wij dat doen. U vraagt echter te snel resultaat van mij. Wij starten een visietraject voor het bibliotheekwerk voor de komende jaren. Dat doen wij door in gesprek met gemeenten, met bibliotheekverenigingen en met onze eigen provinciale serviceorganisaties. Ik kom daarop op een later moment terug. Dat maakt deze motie in feite overbodig.

Dan is er nog de motie die vraagt om het voortgezet onderwijs op te nemen in de cultuureducatie. Dat is het amendement van de SGP. Ik vind het belangrijk te benadrukken dat wij in 2011 € 2.200.000 uitgaven aan kunst- en cultuureducatie. Nu is dat € 1.400.000. Er is een flinke teruggang in het budget teweeggebracht. Ik ben er trots op dat wij met dat geld voor het primair onderwijs echt doen waarvoor wij er zijn. Sterker nog: dat wij daarvoor binnen Nederland echt waardering krijgen voor hoe het in onze provincie is georganiseerd met Kunst Centraal. Ik zie geen mogelijkheid om binnen het budget ook die tweede groep scholen te bedienen, hoewel ik ook erken dat er een soort hiaat is, hoewel er wel het een en ander gebeurt, zoals ik zojuist heb toegelicht. Ik ontraad het amendement.

Het amendement van de PvdD vraagt om het gifvrij beheer van de buitenplaatsen. Ik vind dat te ver gaan. De gemeenten gaan over de openbare ruimte. In heel veel gemeenten is er een verordening van kracht die iets zegt over het gebruik van gif bij de bestrijding van onkruid. Ik vraag mij af of wij dat

voor particuliere objecten die niet in de openbare ruimte zijn gesitueerd zouden moeten doen en of dat juridisch haalbaar is. Duurzaamheid heeft beslist een positie in ons erfgoedbeleid. Dat vindt u heel sterk terug bij de erfgoedparels. Ik vind de bestrijding van onkruid en het toepassen van de bestrijding niet passen en niet horen bij voorschriften die wij opstellen. Ik ontraad die motie.

De motie over ruimtelijke inbedding van festivals ontraad ik ook. Niet vanwege omdat ik de motie niet sympathiek vind, maar in het provinciale afwegingskader speelt dat aspect geen rol. Het heeft geen zin om dat toe te voegen. Wij lopen daarmee de gemeenten die de vergunningen daarvoor moeten verstrekken voor de voeten. Nogmaals benadruk ik dat wij met de festivals afspraken hebben gemaakt over duurzame bedrijfsvoering.

Dan nog een paar opmerkingen, speciaal over de meer industriële locaties, zoals kaaspakhuizen of een scheepvaartachtige locatie zoals in Bunschoten. Als er voorstellen zijn, dan zie ik die met belangstelling tegemoet. Wij zullen ze toetsen aan de criteria van de erfgoedparels en toetsen aan de uitkomsten van de erfgoedmonitor. Dat systeem is u bekend. In dat opzicht is er geen belemmering voor deze categorie erfgoedparels.

De laatste vraag kwam van mevrouw Hoek over het openbaar vervoer. Heeft het openbaar vervoer naar erfgoedlocaties meer prioriteit dan het openbaar vervoer naar ziekenhuislocaties? Nee, dat is niet het geval. Is er voldoende vraag, dan kan het gebeuren, zoals bij kasteel De Haar in Haarzuilens recent is gebeurd, dat deze erfgoedlocatie vanwege een grote vraag op bepaalde tijden een openbaar vervoer voorziening extra krijgt. Dat zou in principe ook aan de orde moeten zijn voor andere locaties, waarbij altijd de basisvraag geldt of er voldoende vraag is om een lijn op te zetten en om een lijn te laten rijden.

Ik hoop dat ik de Staten heb kunnen bedienen met de beantwoording. Ik zie mevrouw De Haan. Zal ik meteen antwoorden, want ik weet wat u mij wilt gaan vragen? U vraagt of het instellen van het fonds, zoals de PvdA dat heeft ingebracht in deze discussie, gebruikt zou kunnen worden op het moment dat je de festivals niet meer zou financieren. Dat is niet het geval, want het fonds wordt ingesteld voor incidentele evenementen van buitenaf. Festivals zijn jaarlijks terugkerende evenementen die een andere grondslag kennen. Ik ga ervan uit dat het fonds in de kaderstelling daarin niet zal voorzien. Als u stopt met het financieren van festivals, is het ook echt voorbij.

Mevrouw DE HAAN (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Dan toch nog een andere vraag. Wij hebben sympathie voor het amendement van de SGP. Waar zouden precies de pijnpunten liggen als wij dat amendement zouden omarmen? Welke mogelijkheden zou u hebben om te zorgen voor een zachte landing van het festivalbeleid?

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Als dat amendement zou worden aangenomen en de Utrechtse festivals niet meer zouden worden gefinancierd, dan zou dat een grote aderlating zijn, omdat een aantal festivals bij het wegvallen van de provinciale subsidiëring echt in de problemen raakt. Over het algemeen is er sprake van een drietapsfinanciering. Financiering vindt plaats door gemeenten en provincie en bij grote festivals doet ook het Rijk hieraan mee. Dat zou een probleem zijn en dan is er geen sprake van een zachte landing. Festivals worden voor 60% uit andere middelen gefinancierd. Die overheidsfinanciering is daarmee cruciaal. Door die financiering niet te doen, zouden wij het voortbestaan van de festivals belemmeren. Dan is een zachte landing niet mogelijk.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! Ik had nog een vraag gesteld aan de gedeputeerde. Is onze conclusie juist dat terwijl u geen garantie geeft, u wel bereid bent om bedrijven die gebruik maken van overdracht van kennis en ervaring aan jongeren een duidelijke streep voor te laten geven bij de aanbesteding van restauratiewerkzaamheden door de provincie, zodat dit een stimulerende werking kan hebben? Dat heeft u eerder gezegd, maar ik wil graag van u de bevestiging krijgen dat ik het goed begrepen heb.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil dat wel herhalen. In feite doen wij dat al doordat wij het restauratieopleidingsproject nadrukkelijk een positie geven als een soort aanbevelenswaardige opleiding, en leerlingen daarvan te betrekken bij restauratieprojecten. Het kan echter geen voorschrift worden. Het kan een voorkeurstelling zijn. Bij alle restauratieprojecten vindt altijd een keukentafelgesprek plaats, waarbij er echt kwalitatief gesproken wordt. Dan kan dit aan de orde zijn in de zin dat het een vrijblijvende aanbeveling is. Ik kan het niet opleggen of voorschrijven.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! Het zou wel kunnen dat u er extra aandacht aan geeft bij zo'n bedrijf. Ik zal niet zeggen dat dit bedrijf dan een duidelijke streep voor heeft, maar het zit dan wel in uw achterhoofd dat dit bedrijf wel op de een of andere manier naar voren kan worden gebracht.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat kan ik beamen.

Mevrouw SCHNEIDERS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Het is onze fractie over de motie van de PvdD over ruimtelijke inbedding van festivals nog niet helemaal duidelijk waarom de provincie daarbij planet niet zou meenemen in de afweging. Het is ons duidelijk dat de gemeenten daarover gaan, maar het is volgens ons ook duidelijk dat de provincie er ook voor een deel over gaat. Kan de gedeputeerde daarop toch nog even ingaan? Het schijnt dat wij namelijk ook iets in ons verkiezingsprogramma hebben staan over natuur.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb geprobeerd te zeggen dat voor heel veel festivals die de provincie ondersteunt die ruimtelijke vergunningverlening niet aan de orde is. Er is maar één plek waarvoor dat aan de orde is en dat is bij Fort Ruigenhoek, waar Staatsbosbeheer het festival Tweetakt de gelegenheid geeft om in de zomer het jeugdfestival De Kaap te organiseren. Dat is het enige festival waarbij van die betrokkenheid sprake zou kunnen zijn. Daarvan heb ik gezegd dat de vergunningverlening plaatsvindt bij de gemeente De Bilt. Dat is een gemeentelijke aangelegenheid; het is geen provinciale aangelegenheid. Ik heb daar nog bij gezegd dat, omdat Staatsbosbeheer daarbij betrokken is, u ervan verzekerd kunt zijn dat dit de enige activiteit is die op dat fort wordt toegestaan. Overigens heeft de gemeente de bereidheid gehad om heel ver te procederen om dit festival te kunnen organiseren. Vanuit de omwonenden was er sprake van tegendruk. Dat is de strekking van dit verhaal. Wij hebben bij festivals wel degelijk aandacht voor het aspect planet, maar dan meer in de bedrijfsvoering van festivals; daar speelt het wel degelijk een rol. Het ruimtelijke waarop de PvdD aanstuurt, heeft alleen betrekking op Fort Ruigenhoek. Daarvan zeg ik dat dit een gemeentelijke aangelegenheid betreft. Dat resulteert erin dat er voor de rest op dat fort niets meer kan gebeuren. Overigens is er sprake van een beperking in de verdienmogelijkheden voor de organisatie die de exploitatie van dat fort uitvoert.

De heer EL YASSINI (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Een opmerking om de gedeputeerde bij te vallen. Ik hoor vaak, ook vanuit het bedrijfsleven, dat men met drie verschillende bestuurslagen heeft te maken, die alle drie hun aparte regels over specifieke onderwerpen hebben die tegen elkaar indruisen. De regels zijn niet integraal. Bij de een mag men iets wel doen en bij de ander mag men dat niet doen. Men komt er dan niet uit. Als ik de motie van de PvdD lees, dan zie ik dat exact hetzelfde. Wij gaan ons dan in onze subsidiëring bezighouden met het duurzaamheidsaspect bij de ruimtelijke inbedding van festivals, waarbij ecologische factoren meewegen. Dat betekent dat wij onze eigen definities gaan maken in de politiek. Wij hebben zelf een bepaald idee en wij stemmen dat uiteraard niet af met gemeenten en het Rijk, want dat is normaal in de politiek. Vervolgens wil iemand een festival houden. Hij moet zich voor de subsidieaanvraag dan aan heel andere ecologische beweegredenen houden dan bij de gemeenten. Misschien krijgt hij dan ook nog met Staatsbosbeheer te maken, dat ook weer andere regels heeft. Uiteindelijk is het heel simpel. Dan komen we uit op het doel van de PvdD, namelijk dat er geen festivals meer zijn. Dat kan ook, maar dat is een politieke keuze waarvan de consequenties vastliggen. Ik zou juist in dit geval zeggen: PvdD, trek de motie gewoon in.

Mevrouw ARISSSEN (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde noemt het Tweetaktfestival dat in Fort Ruigenhoek gehouden wordt en zegt dat het een gemeentelijke aangelegenheid is en dat er op

gemeentelijk niveau moet worden besloten wat daarmee moet gebeuren. In de nota staat echter wel dat dit festival specifiek genoemd staat als ontvanger van een provinciale subsidie. Nogmaals: wij zijn niet tegen festivals, maar wij zijn tegen festivals die tegen de ecologische waarden ingaan en de natuur beschadigen. Er is wel degelijk een probleem met de handhaving, zoals gebleken is bij het Lentekriebelsfestival, waarbij achteraf bleek dat er van tevoren niet goed gecontroleerd was of het binnen de regels viel. Daarna was het te laat. Wij willen echt dat die ecologische factoren worden meegewogen. Ik ben blij dat D66 ons bijviel, want er staat inderdaad wel degelijk veel natuur in ons coalitieprogramma. Het is wel degelijk een provinciale aangelegenheid om als kerntaak de natuur te beschermen. Bent u het daarmee eens?

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Die kerntaak kan ik natuurlijk niet ontkennen, want anders krijg ik problemen met collega Krol. Bij dezen zeg ik het dan maar: uiteraard is dat een provinciale kerntaak die ik heel belangrijk vind. Het gaat mij er echter om hoe je de regels toepast. Wij subsidiëren het Lentekriebelsfestival niet. U spreekt mij nu aan op een handavingskwestie. Dat kunnen we doen, maar dan in een andere context dan op het onderdeel van de cultuurnota. Het onderdeel dat u benoemt, is maar één keer aan de orde, namelijk bij De Kaap op Fort Ruigenhoek. Daarmee handelt de gemeente binnen de voorwaarden. Het is daarmee een gemeentelijke afweging. Voor de provincie is het niet aan de orde. Bij het meewegen van het aspect natuur bij het festivalbeleid is dat wel degelijk aan de orde, maar niet voor het aspect dat u graag zou zien, simpelweg omdat de gemeente daarover een uitspraak doet. De gemeente doet dat binnen de wettelijke kaders die daarvoor gelden. Zij overtreedt daarmee geen wet.

De heer EL YASSINI (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik hoor iets van de PvdD dat niet strookt met de werkelijkheid. Het Tweetaktfestival wordt gehouden op een steenworp afstand van de plek waar mijn ouders wonen, in de buurt van Overvecht. Het lijkt wel alsof het midden in de natuur is tussen bossen en of er kilometers ver niets anders is dan natuur. Niets is minder waar. De Zuilense Ring ligt daar in de buurt. Er rijden gewoon auto's langs, er zijn activiteiten en er wonen mensen in die wijk. U doet voorkomen alsof het Tweetaktfestival een ravage teweegbrengt voor de natuur, terwijl juist vanwege de menselijke activiteiten de natuur daar heeft weten te gedijen. Laten we de dingen nu niet anders voorstellen dan dat ze in werkelijkheid zijn.

Mevrouw ARISSSEN (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil daarop graag nog even reageren. Het Lentekriebelsfestival heeft daadwerkelijk een ravage aangericht. Dat is ook de reden dat wij op uitnodiging van Staatsbosbeheer een rondleiding hebben gekregen over het terrein. Wij hebben de schade gezien die door het festival is aangericht. Dan het Tweetaktfestival. U doet net alsof Overvecht heel ver van de natuur ligt, maar het ligt echt tegen de EHS aan. Daar is sprake van een grote natuurwaarde.

De VOORZITTER: Tot slot een opmerking van de gedeputeerde.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Voorzitter, u attendeerde mij nog op het belang van de zorgvuldigheid bij de formulering van de vraag van mevrouw Hoek over het benoemen van organisaties die jongeren opleiden voor de oude beroepen. Zij vroeg mij of dat in de gesprekken kan worden meegenomen. Toen heb ik gezegd dat wij het niet kunnen voorschrijven of opleggen, maar wij kunnen wel benoemen dat er organisaties zijn die op dat punt een goede prestatie leveren. De voorzitter attendeerde mij erop dat ik in de beantwoording helder moet zijn. Het komt in een kwalitatief gesprek aan de orde. Dat kunnen wij doen, zoals wij ook het restauratieopleidingsproject benoemen. Wij kunnen die bedrijven benoemen, maar daaraan kunnen geen rechten of voorschrijvende waarden worden ontleend. Ik hoop dat ik dat met deze woorden voldoende duidelijk heb gemaakt.

De VOORZITTER: Tot zover de beantwoording in tweede termijn. Ik heb het verzoek gekregen van de fractie van de SP om u een wijziging voor te houden van motie M11. Ik vind het zonde om daarvoor nieuwe stukken rond te delen. Ik verzoek u daarom mee te schrijven. Bij het laatste blokje onder het verzoek aan GS zou de tekst moeten worden:

- dit toe te voegen aan het ontwikkelingsbudget voor de 'landmark' en in de voorjaarsnota met een voorstel te komen."

Mevrouw NOORDENBOS (SP): Mijnheer de Voorzitter! De PvdA heeft onze motie intussen ook ondertekend.

De VOORZITTER: Die handtekening staat er bij mij al onder, dat klopt. De motie blijft als motie M11 gewijzigd staan. Wij kunnen er dan straks over stemmen.

Tot zo ver de beraadslaging over dit onderwerp. Straks komen wij daarop verder terug.

Ik heb nog twee onderwerpen op de agenda staan, waarvan ik het idee heb dat het merendeel van de discussie heeft plaatsgevonden in de commissievergadering, met name in de commissie BEM. De discussie die daar heeft plaatsgevonden, zou vandaag bezegeld kunnen worden met een uitspraak van de Staten. Daarvoor hoeft het onderwerp wat mij betreft niet opnieuw tot in den treure behandeld te worden.

Motie vreemd aan de orde van de dag, PCL houdt zich aan wettelijke taak, ingediend door de PVV.

Motie vreemd aan de orde van de dag, weg met de PCL, ingediend door de PVV.

De VOORZITTER: De fractie van de PVV heeft een tweetal moties ingediend over de PCL.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Voor de ijverige collega's die PCL nu aan het zoeken zijn in ons verkiezingsprogramma kan ik melden dat de PCL erin staat, en wel in combinatie met het woord opheffen. Ons verkiezingsprogramma is nog een jaar geldig.

De Provinciale Commissie voor de Leefomgeving (PCL) kwam met een ongevraagd advies over het massa-immigratievraagstuk. De Provinciale Commissie voor de Leefomgeving is een commissie die gaat over ruimtelijke ordening, mobiliteit, milieu, water, groen, duurzaamheid, stedelijke ontwikkeling en het landelijk gebied. Waar bemoeit deze commissie zich dan mee? Wat hebben we aan een vrij GroenLinks-advies als wij hier al een fractie van GroenLinks hebben? Één GroenLinks is wat ons betreft meer dan voldoende. Wat hebben we aan een cultureel Marxistisch advies als GS straks zelf met een voorstel komt en dit advies in de prullenbak verdwijnt waar het wat ons betreft thuishoort? Wat hebben we aan de PCL als deze zich niet roert als er 35.000 Nederlanders op een wachtlijst staan voor sociale woningbouw in onze provincie, maar wel als er duizenden Afghanen, Syriërs en Eritreërs bij komen? Wat hebben we aan een advies dat zegt dat de arbeidsmarkt versterkt moet worden door vluchtelingen specifieke tekorten op de arbeidsmarkt te laten invullen, daar waar wij 600.000 werklozen hebben en vaststaat dat een groot deel, misschien wel de meerderheid, van deze asielzoekers in de bijstand zal verdwijnen? Het antwoord op al die vragen is: aan zo'n advies hebben wij helemaal niets.

We hebben dan ook bij herhaling geroepen om op te houden met het subsidiëren van dit soort linkse meningen. Dat staat ook in ons verkiezingsprogramma. Laat ze dat thuis doen, in huiselijke kring. Laat hen dat doen zonder dat de belastingbetaler daarvoor moet opdraaien. Daarom dienen wij een motie in om de leden van de PCL naar huis te sturen en het verzoek aan GS om met de minister in overleg te treden om af te zien van de wettelijke verplichting om een dergelijke commissie aan te houden. Dat zou moeten kunnen, want in de nieuwe Omgevingswet wordt die verplichting geschrapt. Mocht de minister dat nu niet willen, dan is er onze tweede motie, subsidiair zo u wilt, waarin wij de PCL oproepen om niet meer te komen met adviezen waarvoor de commissie niet is ingehuurd. Dus geen adviezen meer op terreinen waar deze commissie geen mandaat voor heeft. De onderbouwing is de wet. Dat zeg ik tegen de heer Bekkers. Dit staat ruimschoots omschreven in de overwegingen van de motie.

Motie M14 (PVV): PCL houdt zich aan haar wettelijke taak.

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 18 april 2016, ter bespreking van de motie vreemd aan de orde van de dag;

overwegende:

- *dat de Provinciale Commissie voor de Leefomgeving ongevraagd kwam met een advies over het vluchtelingenvraagstuk;*
- *dat de PCL Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten gevraagd en ongevraagd kan adviseren over de strategische hoofdlijnen van het beleid op de samenhangende terreinen van duurzaamheid, ruimtelijke ordening, stedelijke ontwikkeling, ontwikkeling landelijk gebied, verkeer, bodem, water en milieu, zoals vastgelegd in de Provinciewet, de Wet Ruimtelijke Ordening en de Wet Milieubeheer;*
- *dat de PCL met het onderhavige advies derhalve buiten haar competenties trad;*

dragen GS op:

de PCL te instrueren slechts adviezen te verstrekken op de terreinen waartoe de PCL op basis van bovengenoemde wetgeving gemachtigd is.

En gaan over tot de orde van de dag.

Motie M15 (PVV): weg met de PCL.

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 18 april 2016, ter bespreking van de motie vreemd aan de orde van de dag;

overwegende:

- *dat de Provinciale Commissie voor de Leefomgeving ongevraagd kwam met een advies over het vluchtelingenvraagstuk;*
- *dat de PCL helemaal geen rol heeft op dat thema;*
- *dat het advies vol staat met veronderstellingen die haaks staan op de dagelijkse realiteit;*
- *dat de provincie niet tot doel heeft linkse meningen te sponsoren;*

dragen GS op:

om de leden van de PCL te ontslaan en in overleg te treden met de verantwoordelijk minister teneinde vrijstelling te verkrijgen van de verplichting tot het aanhouden van een dergelijke commissie, waarmee dan wordt geanticipeerd op de nieuwe omgevingswet.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De moties M14 en M15 zijn voldoende ondertekend en maken deel uit van de beraadslaging. De moties kunnen worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Met betrekking tot de motie over de PCL die zich niet aan de wettelijke taak houdt, is GS van mening het advies aan u te doen deze motie te ontraden. De motivatie hiervan ligt in het verlengde van een GS-besluit dat u op 5 april heeft genomen. PS benoemde de leden en de voorzitter van deze commissie op 21 september 2015. In die selectiecommissie zaten ook drie statenleden. Bij die selectie is met name gekeken, mede na de evaluatie van de voorgaande PCL naar expertise, ook in het licht van de accenten van het coalitieakkoord. Bij de instelling van de commissie is beoogd dat die nieuwe commissie in de nieuwe samenstelling zijn gevraagde en ongevraagde adviesfunctie meer met scherpte, onafhankelijkheid en met betere communicatie invult. De PCL is overigens niet gevraagd om positie te kiezen in het politieke spectrum. Die interpretatie wil ik graag bij de PVV laten.

Voor wat betreft de motie "weg met de PCL" het volgende. Nogmaals: de PCL adviseerde ongevraagd over het vluchtelingenvraagstuk en betrad buitenwettelijk vastgelegde competenties en beleidsterreinen. Dat is de overweging. Wij hebben ook hier het advies u deze motie te ontraden. De motivering daarvoor is dat, gelet op het instemmingsbesluit, artikel 2, u zelf heeft aangegeven dat de PCL bevoegd is om GS en PS uit eigen beweging van advies te bedienen over algemene vraagstukken betreffende het provinciaal omgevingsbeleid op de terreinen bedoeld als in artikel 1 lid 2, waar onder meer genoemd staat de integratie van het brede strategisch beleid op het gebied van ruimtelijke ordening, groen, water, milieu, natuur, landbouw, landschap, openluchtrecreatie, leefbaarheid van het landelijk gebied en de doorwerking van het brede strategische beleid in andere beleidsvelden en omgekeerd. Dat is dus breder dan de motie stelt.

Op dit moment is het nog steeds een wettelijke verplichting op basis van de Wro om per provincie een dergelijke commissie in het leven te roepen. U heeft dat ook als zodanig gedaan en u heeft de reikwijdte aangegeven. Het lijkt mij dan ook verstandig om een dergelijke commissie met adviezen die misschien niet altijd welgevallig zijn, gewoon in het leven te houden.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik vind het helemaal niet erg als er adviezen zijn die niet welgevallig zijn. Dat kan een beetje je partij kleuren in zo'n eenheidsworst zoals wij hier hebben. Ik vind dat alleen maar goed als er adviezen zijn die misschien niet helemaal voorstellen wat wij willen. Nogmaals: de PCL gaat daar helemaal niet over. Ik heb dat advies nog eens meegenomen. Een volwaardige deelname van vluchtelingen aan de maatschappij: waar staat dat dan in het coalitieakkoord? Door te werken en een snelle integratie van vluchtelingen wordt er recht gedaan aan hun capaciteit. Waar staat dat in het coalitieakkoord? Dat staat helemaal nergens. Het heeft geen enkele link met het coalitieakkoord. Ik vind het verweer dan ook een beetje magertjes en dus is er geen andere reden om het indienen van deze motie maar vol te houden, in de hoop dat de PCL zich houdt aan de wet. Ik vraag niet meer dan dat in de tweede motie. Ik zeg: "Houd ermee op". Mocht er geen meerderheid voor zijn, dan vraag ik: "Houd je aan de wet". Meer is het niet. Het moge duidelijk zijn.

De heer Van Leeuwen heeft in de commissie punt 6 naar voren gebracht in de commissie BEM. Je zou je nog kunnen afvragen of dit niet valt binnen de ruimtelijke ordening. Grijp de woningbehoefte aan voor vergunninghouders om de voorraad huurwoningen uit te breiden. Als dat al een advies is in de richting van Ruimtelijke ordening, dan is het een open deur, waarbij de deur niet meer te bekennen valt. Laten we ermee ophouden.

Mevrouw MAASDAM (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb nog een vraag voor de heer Dercksen. Was u op 11 januari aanwezig bij de kennismaking met de PCL?

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Dat heeft iemand anders voor mij namens de PVV gedaan.

Mevrouw MAASDAM (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Is de heer Dercksen ervan op de hoogte dat daar het jaarprogramma voor 2016 is besproken?

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb gezegd dat ik daarbij niet aanwezig was. Ik kan u daarop dus geen antwoord geven.

Mevrouw MAASDAM (CDA): Bent u er misschien van op de hoogte dat daar voor het eerste kwartaal van 2016 een advies over de asielzoekers en de huisvesting van vluchtelingen geagendeerd stond?

De heer DERCKSEN (PVV): Nee, maar kunnen we er daarom niet meer tegen zijn, omdat het in het verleden een keer gepresenteerd is?

Mevrouw MAASDAM (CDA): Nee, dat betekent dat wij over het programma hebben gesproken en dat wij daarmee allemaal akkoord zijn gegaan en dus ook uw club.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! In ons verkiezingsprogramma hebben wij staan dat wij van de PCL af willen. Je doet mee aan zoiets, omdat het nu eenmaal binnen het politieke spectrum valt. Wij willen van die PCL af. Wij willen natuurlijk ook af van adviezen waarvoor die commissie niet is ingehuurd. Dat blijft overeind staan, of er nu ergens hier in een achterkamertje iets besproken is of niet.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! In de commissie hebben we ook al kennisgenomen van het standpunt van de PVV. Wij gaan die discussie hier niet over doen. Ik ben echter toch benieuwd. De PCL gaat met name over de fysieke leefomgeving. Dat zal niet betwist worden door de PVV. Mag ik uit dit debatje concluderen dat de PVV vindt dat het vluchtelingenvraagstuk niet raakt aan onze leefomgeving? Als wij dat zouden kunnen concluderen, dan zou dat namelijk heel veel debatten over vluchtelingen een stuk gemakkelijker maken.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Hetgeen ik u vertelde, zoals ook in de commissie BEM aan de orde is geweest, is dat je je bij punt 6 nog zou kunnen voorstellen dat het iets te maken heeft met rode en groene contouren. GS gaat daarover straks waarschijnlijk iets zeggen. Met een beetje goede wil zou GS daarover een advies kunnen verstrekken. Als u het advies dan leest, dan is dat een open deur. We moeten kansen grijpen, omdat er vorig jaar opeens 60.000 mensen bij zijn gekomen. Wat hebben we aan zo'n advies? Volgens mij niet zo veel.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik moet toegeven dat toen het advies van de PCL binnenkwam wij in de fractie dit ook wel een paar keer tegen het licht hebben gehouden. We hebben de iPad even geschud om te kijken of er dingen uit naar voren kwamen die voor de provincie direct relevant zijn. We kunnen constateren dat het toch een wat algemener advies is. Dat vinden wij jammer. De PCL had in het advies meer scherpte kunnen aanbrengen. Dan hadden we er provinciaal meer aan gehad. Vanuit die gedachte zou ik de contactgedeputeerde, om hem maar even zo te benoemen, en de twee voorzitters van de statencommissie RGW willen vragen vanuit hun contactfunctie met de PCL toch eens het gesprek aan te gaan om ervoor te zorgen dat wij in voorkomende adviezen meer die gewenste scherpte krijgen. Dat heeft ook te maken met de wens en behoefte die wij vorig jaar hadden, toen wij de PCL volgens mij unaniem in deze samenstelling hebben aangesteld, om wat meer prikkelende adviezen te krijgen die echt betrekking hebben op wat wij als provincie doen. Daar moeten wij naartoe. Ik vind het jammer dat wij het nu over het proces gaan hebben. Dat was in de vorige periode namelijk al veel te veel aan de orde.

Dan het opheffen. De PVV is daarin consistent, maar ons komt het, als wij dat nu gaan doen, toch over als dat er een advies is dat ons onwelgevallig is en dat wij dan de club maar opheffen. Dat associëren wij met andere politieke systemen, waar veel minder vrijheid heerst dan de PVV in haar naam zo huldigt.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Dan moet de heer Kocken ook een grote jongen zijn en precies vertellen wat hij nu suggereert. Een tweede reactie is dat wij het in het verkiezingsprogramma hebben staan. Wij willen af van die PCL. Natuurlijk vinden wij het ook een slecht advies. Dat steken wij niet onder stoelen of banken. De tweede vraag in de tweede motie is: laten wij nu niet met een PCL opgezadeld zitten die adviezen verstrekt op thema's waarover deze commissie niet gaat. That's all. De VVD wil dat misschien wel, ik weet het niet, maar wij niet.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! De heer Dercksen heeft mij net beluisterd. Hij heeft mij dat horen zeggen. Hij heeft mij een oproep horen doen aan de contactgedeputeerde en de voorzitters van de statencommissie. Voor de rest verschillen wij qua cultuur, als het erom gaat dat als iemand iets doet waarvan wij denken dat het anders kan en dat wij iets anders een stuk handiger zouden vinden, je daarover dan het gesprek aangaat. Dan schaf je de persoon of instantie niet direct af.

De heer GROOTHUIZEN (D66): Mijnheer de Voorzitter! In de commissie BEM hebben wij vorige week al tamelijk streng aangegeven dat het advies van de PCL, waar het gaat om het vluchtelingenvraagstuk, wel een tandje specifiek en meer toegespitst op de provinciale problematiek

had mogen zijn en concretere aanbevelingen voor de provincie had kunnen bevatten. Wat ons betreft was het een gemiste kans, ook al bevatte het advies wel tal van behartenswaardige en voor D66 aansprekende elementen, die helaas wel vaak het nationale of gemeentelijk niveau adresseerden. Die kritiek op het advies betekent echter geenszins dat wij het oordeel van de PVV delen dat de PCL buiten haar competenties trad. De vluchtelingenproblematiek vergt keuzes op tal van beleidsdomeinen, van buitenlandse politiek tot zeer lokale politiek. Het advies gaat nadrukkelijk in op een aantal aspecten die de fysieke leefomgeving raken en de mogelijke rol van de provincie daarin. Daarmee past het advies zonder meer binnen het taakveld van de commissie. De PCL is een wettelijke verplichting, maar wat ons betreft ook een buitengewoon bruikbaar instrument. Een instrument waarvan wij geen afscheid zouden willen nemen.

De provincie heeft met de instelling van onze PCL geprobeerd een onafhankelijke en ons prikkelende commissie in het leven te roepen die ook met onwelgevallige adviezen kan komen. Het is onzes inziens dan ook een verkeerde reflex om, als een advies niet bevalt, de PCL te instrueren, zoals in de motie van de PVV staat. Dat is de dood in de pot. Dat maakt het uiterst onwaarschijnlijk dat wij in de komende jaren nog een spannend, relevant en tegendraads advies van deze commissie krijgen. In de commissie BEM hebben wij de PCL aangemoedigd te komen met meer concrete aanbevelingen voor waar en hoe leegstand is te transformeren tot woon- en werklocaties. Ik sluit mij wat dat betreft aan bij de heer Kocken. We willen namelijk graag het gesprek met hen aangaan, om op die manier van de commissie te leren en ook de commissie heel goed te laten zien waar onze behoefte ligt, zodat deze commissie daarmee in de toekomst rekening kan houden. Het zal duidelijk zijn dat wij de moties van de PVV niet zullen ondersteunen.

Mevrouw KOELEWIJN (CDA): Mijnheer de Voorzitter! De PCL adviseert de provincie vooral over de samenhang tussen beleidsterreinen en over de vernieuwing van het beleid. Daarnaast brengt de commissie maatschappelijke signalen in. Volgens ons ligt het rapport dan ook in die lijn. Verder zijn de PCL-leden onafhankelijk. Dat kan dus inderdaad betekenen dat het hier en daar schuurt. De CDA-fractie ziet dat de PCL met haar advies rond de huisvesting van asielzoekers haar taak voortvarend oppakt en daarmee voldoet aan het aan haar door de Staten opgedragen takenpakket. Het CDA zal de beide moties vreemd aan de orde van de dag dan ook niet steunen.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Vaak komt het voor dat allerlei adviezen ons bereiken van commissies rondom deze Staten en dat wij denken: nou ja, het moet kennelijk gezegd worden. Nu komt er een commissie met een relevant advies, op het goede moment, goed onderbouwd en daadkrachtig naar voren gebracht. Nu is daar de partij van de heer Dercksen die er een einde aan probeert te maken. Wij beschouwen deze moties van de PVV als dom, eenzijdig, niet relevant en onrechtmatig, ook omdat de PCL in rechte van de benoemingsopdracht handelt en die zaken aan de orde stelt die men daar aan de orde moet stellen. Even daargelaten dat de totale opstelling van de PVV hier, door het noemen van sociale huurders die door vluchtelingen zouden worden benadeeld, ronduit hypocriet is. De PVV heeft zich namelijk nooit ene moer voor sociale huurders geïnteresseerd. Dat is hier gebleken, waar alle voorstellen voor meer sociale huurwoningen worden weggestemd en het is ook in Den Haag gebleken, waar de PVV in Rutte I voor de verhuurdersheffing heeft gekozen. Meer hypocrisie is niet te verdragen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik moet dit natuurlijk toch wel even weerleggen. Ze zeggen wel dat ik een grijze plaat ben, maar dan ben ik in elk geval niet alleen. De PVV heeft tegen de verhuurdersheffing gestemd. Collega Madlener heeft dat gedaan. In de provincie Utrecht zijn wij ook tegen een provinciale taak voor het realiseren van sociale huurwoningen. Daar hebben wij de poen niet voor en dus moeten wij dat niet doen.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Soms zijn er van die momenten dat de belevingswerelden in een politiek orgaan echt ver uit elkaar kunnen liggen. Naar onze mening heeft de gedeputeerde met de artikelen ten aanzien van de PCL heel duidelijk gemaakt dat het voorliggende advies totaal valt binnen het gestelde kader. De heer Dercksen heeft net nota bene zelf een paar punten uit het advies aangehaald die gaan over woningbouw. Het advies gaat verder over de arbeidsmarkt,

leefbaarheid, natuur, sport, cultuur en de topregio komt er zelfs in naar voren. Kortom: het is totaal duister waar de PVV vandaan haalt dat dit advies ergens niet te maken zou hebben met de opdracht, behalve dan dat er kennelijk dingen in staan waarmee de PVV het niet eens is. Als dan de reden dat je het ergens niet mee eens bent is dat je zegt dat het niet de taak van de commissie is of dat het politiek gekleurd is, dan is dat jammer. Politiek wordt namelijk juist interessant als je helder bent dat je iets op een andere manier ziet. Nu is de PVV dat aan het verbloemen. Kennelijk ziet de PVV iets anders. Dat mag. Ga je dan echter niet verschuilen achter allerlei procedurele argumenten.

Er zijn diverse reacties in de provincie, waarin wel degelijk gevraagd wordt om een rol van de provincie, hetgeen meer steun geeft dan dat het een reden van advies is. Een aantal gemeenten heeft een brief gestuurd. Er zijn burgemeesters die oproepen dat de provincie zich iets meer mag laten zien. Ik zal de heer Dercksen nu de gelegenheid geven zijn vraag te stellen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik begrijp dat de heer Bekkers zich voorbereidt op dit debat en een stukje moet voorlezen, zoals hij zojuist gedaan heeft. Ik heb zojuist natuurlijk ook al tegen de heer Van den Berg gezegd dat in de samenvatting staat dat er een samenhangend vluchtelingenbeleid dient te worden ontwikkeld. Ik heb u daar nog niet om horen vragen, anders dan dat u aan de heer Van den Berg heeft gevraagd met een voorstel te komen. Dat zal gaan over de ruimtelijke ordening en over wat wij daarin gaan doen. In de samenvatting staat nog een aantal zaken, waarvan ik u ook niet heb horen vragen aan GS om daar eens mee te komen. Simpelweg omdat het geen taken zijn van de provincie. Die heeft zo'n beetje een koninklijke regierol gekregen; meer is het tot nu toe niet. Nu komt er een advies dat heel uitgebreid is en dan zegt u dat u erop hebt gewacht. Dat betekent straks wel dat als de heer Van den Berg of het college komt met een voorstel over rood en groen en dat wij het anders gaan doen, u dan waarschijnlijk, als u consequent bent, gaat zeggen dat u al die acht of tien adviespunten wilt overnemen. Ik ben er wel benieuwd naar of u dat gaat doen en of u dat voor elkaar krijgt binnen het college.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb de indruk dat de heer Dercksen zijn pijlen nu vooral richt op de samenvatting, omdat hij er inmiddels van overtuigd is dat de rest van het advies wel degelijk punten bevat die te maken hebben met de taak van de provincie. Als ik daarin meega, zou ik zeggen dat er diverse aanbevelingen in staan die relateren aan taken van de provincie. In de commissie BEM heeft de commissaris gezegd dat GS met een reactie komt, waarin zij die meenemen. Het feit dat in de samenvatting ook andere punten aan de orde worden gesteld, zou ik nu juist begrijpen onder de noemer van algemene ontwikkelingen die in verband worden gebracht met het takenpakket van de provincie, zoals dat zojuist uitstekend is herhaald door de heer Van den Berg vanuit het instellingsbesluit.

Ik kom tot een eind. Onze vraag aan GS is of op grond van dit advies en van signalen vanuit de provincie er geen reden is om iets actiever steun te gaan bieden. Daar is bij gemeenten behoefte aan. Dit advies zet een aantal punten op een rij, waaruit blijkt dat er dingen zijn die concreter moeten worden onderzocht. Wat kan de provincie daaraan doen?

Ten slotte vragen wij ons af of dit het ware gezicht van de PVV is. Zij zegt in woord dat als iets onwelgevallig is dit heus niet verboden zou moeten worden. Zodra er echter iets komt waarmee zij het niet eens is, dan zegt de PVV: "Weg ermee".

De VOORZITTER: U maakt het aan het einde van uw betoog wel erg breed. We praten vandaag bij dit onderwerp niet over het beleid ten aanzien van vluchtelingen. Daarover valt namelijk een hele boom op te zetten. Het onderwerp dat is aangekaart betreft de rol van de PCL.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Lef. Daar ontbreekt het aan als ik rondkijk en als ik zie wat de reacties zijn op dit PCL-advies. De ChristenUnie is niet bang voor een beetje tegengas. Volgens mij is er geen enkele partij in dit huis die bang zou moeten zijn voor tegengas. Vanmiddag komen er echter toch helaas een paar uit de kast.

Wij staan voor integraal beleid. Daar staat de provincie volgens mij ook voor. Daarvoor heeft de ChristenUnie ook vaak een lans gebroken. Ruimtelijke ordening en leefomgeving raken op allerlei manieren ook aan andere beleidsterreinen. Volgens mij zouden wij breder moeten kijken. Samenhang

van beleid is onder meer een van de dingen ten aanzien waarvan wij aan de PCL hebben gevraagd om daar als aandachtsgebied naar te kijken. Dat raakt aan de thema's zoals het thema in het advies over vluchtelingen.

Wij vinden het ook heel kwalijk dat wij nu dit debat hebben over de rol van de PCL, omdat we in het verleden ook wel eens een ruimtelijk adviseur hebben gehad in dit huis die ook op allerlei manieren is gemuilkorfd in haar werk. Dat de PVV ons nu daarin voorgaat om nu ook deze volgende ruimtelijke adviescommissie te muilkorven is wel bijzonder wrang. De ChristenUnie wil dit niet laten gebeuren. Dan het thema waarop de kritiek zich nu toespitst. Mevrouw Maasdam sprak er al over. In januari is er een bijeenkomst geweest, waarin wij de jaaragenda van de PCL hebben besproken. Daarin is zelfs op uitdrukkelijk verzoek van de aanwezige statenleden het thema vluchtelingen naar voren gehaald en nader gepreciseerd.

Wat de fractie van de ChristenUnie betreft zeggen wij tegen de PCL: hup PCL, zet hem op. Help ons om een kokervisie te voorkomen. Deze motie van de PVV over de PCL lijkt mij de beste promotie voor de PCL die je maar kunt bedenken.

Mevrouw KELLER (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Met de nieuwe samenstelling van de PCL wordt er anders gekeken naar provinciale vraagstukken. De PvdD vindt het juist belangrijk dat de PCL advies geeft over actuele onderwerpen. Dat de PCL advies geeft over de vluchtelingenproblematiek ligt misschien niet meteen voor de hand, maar als je kijkt naar de toekomst en naar al die mensen die zijn gevlucht voor oorlog en geweld en die in Nederland blijven, dan zullen zij zeker invloed hebben op mobiliteit en economie. Met de adviezen van de PCL op het gebied van vluchtelingen kunnen we als PS dus ons voordeel doen. Daarom steunt de PvdD de beide moties van de PVV niet.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! In de commissie BEM hebben we hierbij al uitvoerig stilgestaan. Ik houd het nu heel kort.

Ik constateer toch de worsteling die de partijen meemaken over het advies van de PCL. In de commissie BEM hoorde ik het CDA zeggen dat het schuurt. De VVD zei zojuist dat zij toch hun iPad even moesten opschudden om te zien of het wel klopt wat er staat. De heer Groothuizen van D66 was weliswaar in de commissie BEM veel kritischer dan nu, maar daarvan uitgaande merk ik toch wel dat er in dit huis wisselend wordt aangekeken tegen het advies van de PCL. Die club hoeft van mij niet weg. Ik sta er dus anders in dan de PVV. Voor mij heeft het wel waarde, als ik kijk naar een club als PCL dat zij met adviezen komt over de onderwerpen van de provincie. Nu zijn ze echt buiten hun boekje gegaan door dingen op te schrijven die wij allang wisten. Het gaat om open deuren en er staat niets nieuws in. Dan zegt u dat het scherper moet. Het gaat eigenlijk maar om één punt, zoals de heer Dercksen zojuist al noemde. Punt 6 kun je nog enigszins linken aan de provincie. Ik had gehoopt dat de PCL daarop zou inzoomen. Dat zou waardevol geweest zijn. Ik kijk er gewoon heel nuchter naar. Zijn het nu adviezen waarop wij zitten te wachten en die ons raken? Dan kan ik er iets mee. Hier kan ik echter helemaal niets mee. Ik vind dat wij die boodschap wel naar de PCL moeten uitdragen. Als je je werk doet, doe het dan goed en kom dan met dingen die ons aangaan.

Mevrouw KOELEWIJN (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil toch even reageren. Volgens mij hebben wij het hier helemaal niet over het onderwerp van het onderzoek, maar over het feit dat de PCL dit onderzoek heeft neergelegd. Ik vind het dan ook wel opmerkelijk dat u vooral over de inhoud van het advies spreekt.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Volgens mij hebben we nog niet zo heel veel bij de inhoud stilgestaan, als wel dat ik gezegd heb dat je je moet beperken tot de taken waarvoor je in het leven bent geroepen. Dat doet de PCL niet en daar waarschuw ik voor.

Mevrouw KOELEWIJN (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Daarover verschillen de meningen. Volgens mij hebben wij juist als provincie een opdracht in dit vraagstuk.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Dat geldt wel alleen voor punt 6. U kunt toch ook niet ontkennen dat het voor de rest allemaal open deuren zijn en dat het allemaal dingen zijn die wij wel weten? We kunnen er ook helemaal niets mee. Dat ook nog eens een keer, maar oké.

Mevrouw KOELEWIJN (CDA): Dat is vooral uw mening. Ik ben het niet met u eens, omdat wij wel degelijk op dit onderwerp, met de kennis die de PCL ons aanreikt, iets kunnen doen.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Was het voor u allemaal nieuw?

De VOORZITTER: Nee, we blijven niet aan de gang.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! 50Plus kan heel kort zijn. De PCL kaart niet alleen de vluchtelingenproblematiek aan. Het is veel breder. Het voordeel van de PCL is dat bepaalde onderwerpen in openbaarheid en transparantie bespreekbaar worden gemaakt. Wat wij met de adviezen doen, is ieder voor zich. 50Plus zal dan ook tegen de moties van de PVV stemmen.

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het palet tekent zich een beetje af in een discussie die wat door elkaar heen lijkt te lopen als het gaat om de inhoud, om het proces en over de vraag waarvoor wij de PCL ook alweer hadden besteld. Misschien zijn de inhoud en het advies als zodanig niet helemaal kwalitatief het advies dat u had gevraagd. Misschien dacht u wel dat u het niet eens bent met het advies. Het loopt een beetje door elkaar heen. Ik mag toch hopen – en ik heb dat goed gehoord – dat wij een adviesclub die wij juist hebben ingesteld, in tegenstelling tot de voorgaande PCL, op kennis en kunde, op hun onafhankelijkheid en op hun kritisch vermogen. Laten wij die nu in stand houden, juist om ons beleid kwalitatiever en weerbaarder te maken. Ik stel voor dat af en toe te doen – zoals de VVD dat heeft aangekondigd – door even een gesprek te voeren over de vraag of dit de kwaliteit, de scherpte en de concreetheid betreft waarin wij het beleid of de beleidsvraagstukken die aangediend worden en die ook in het jaarprogramma staan, alsmede de vorm waarin het advies is gepresenteerd willen zien. Wij kunnen dat dan eens tegen het licht te houden. Ik zou daaraan niet meteen een functioneringsgesprek willen koppelen na een eerste advies. Het is echter goed om meteen in het begin te kijken of de trein rijdt zoals die rijdt of dat deze al een beetje begint te rammelen aan het begin. Dat moeten we natuurlijk niet hebben.

GroenLinks heeft gevraagd wat wij gaan doen met de adviezen. Misschien ook wel, gelet op de vraagstelling en de problematiek die toch elke dag weer de voorpagina haalt, stapt het college, stapt GS en stappen PS wat actiever in in de provincie ten aanzien van deze problematiek, afhankelijk van hoe ver de reikwijdte is, of niet. Ik heb u toegezegd ook het advies van de PCL, dat niet alleen voor u, maar ook voor GS is, vanuit GS te bekijken en te bezien wat wij daarvan toepassen en wat wij daarvan overnemen. Ik heb u ook toegezegd dat ik de reikwijdte van ons beleid, dat ik met u gedeeld heb, zal bekijken aan de hand van de vraag of dat beleid, indachtig het huidige instrumentarium, misschien wat moet worden opgerekt. Daarover komen wij in mei te spreken. Dat tempo wil ik aanhouden, want het gevoelen dat er links en rechts leeft om nog meer te doen voor deze doelgroep herken ik wel. Of dat echter meteen betekent dat de provincie een bijdrage moet leveren, anders dan de bestuurlijke drukte die daarmee ook georganiseerd kan worden, moet goed en zorgvuldig bekeken worden. Ik kom daarop graag terug.

De VOORZITTER: Goed. Daarmee sluit ik dit onderwerp af. Wij komen er straks bij de stemmingen op terug.

Motie vreemd aan de orde van de dag, Dienstauto's: het mag een flink onsje minder en de Staten aan zet, ingediend door de SP.

Motie vreemd aan de orde van de dag, Dienstauto's afkeuring handelswijze college, ingediend door de SP.

De VOORZITTER: Onder agendapunt 11 en 12 heb ik een tweetal moties staan, betreffende het onderwerp aanschaf bedrijfsmiddelen. Daarover wil de heer Meijer nog iets zeggen.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Kort en zakelijk. De discussie is in belangrijke mate gevoerd in de commissie BEM. Samenvattend het volgende. Wij stellen deze kwestie aan de orde, omdat naar ons oordeel het college buiten het door de Staten gestelde kader is getreden. Het college heeft het recht om dienstauto's af te handelen, conform hetgeen is afgesproken. Er staat nu beneden iets anders voor de deur met de stekker in het stopcontact. Het zit met name hierin dat naar ons oordeel het college het kader sober en doelmatig heeft verlegd naar representatief en met een grote uitstraling. Trouw aan dat laatste heeft men proefritjes gemaakt met auto's van Audi, Mercedes en Volvo. Wij zijn van oordeel dat een chauffeur inderdaad conform Arbo-voorwaarden moet kunnen zitten, dat er ritten mee naar Brussel en naar Den Haag moeten worden gemaakt, dat allerlei klussen mogelijk moeten zijn en dat duurzaamheid nadrukkelijk ook deel dient uit te maken van het afwegingskader. Dat is echter mogelijk in verschillende prijsklassen. Het college heeft voor een hoge prijsklasse gekozen. Dat is verkeerd beleid en het is een onverstandig signaal. Dat betekent namelijk dat in het klimaat van wat vandaag naar buiten komt, dat ouderen te weinig inkomen krijgen en waar publicaties verschijnen over de positie van huurders, die steeds meer met schuldhulpverlening te maken krijgen, een overheid een rode loper gaat aanschaffen en zich gaat gedragen als celebritypersoonlijkheid. Dat is onverstandig.

Het betekent dat wij de inhoud van zo'n beslissing nog even op de korrel nemen met een motie, die ik hierbij indien. Als je zegt dat deze aanschaf niet gedaan had mogen worden, dan kunnen wij niet anders dan de keuze die nu gemaakt is af te keuren. Daartoe dien ik mijn tweede motie in. Deze moties luiden als volgt:

Motie vreemd aan de orde van de dag M16 (SP): dienstauto's: het mag een flink onsje minder en de Staten eerst aan zet.

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 18 april 2016;

constaterende:

- *dat het college heeft besloten over te gaan tot de aanschaf van 3 nieuwe dienstauto's ter waarde van € 70.000 per stuk, exclusief BTW;*
- *dat bij de selectie uitsluitend is gezocht in het dure segment;*
- *dat bij de selectie de criteria representativiteit en 'een grote uitstraling' een zwaarwegende rol hebben gespeeld;*
- *dat Provinciale Staten slechts achteraf zijn geïnformeerd over de aanschaf;*

van mening:

- *dat gezien de vele bezuinigingen en extra lasten die van overheidswege de afgelopen jaren zijn doorgevoerd het college meer bescheidenheid zou hebben gepast bij de uitgaven voor de aanschaf van de dienstauto's;*
- *dat gezien de eerdere discussies die de aanschaf en het gebruik van de dienstauto's hebben opgeleverd Provinciale Staten voorafgaand aan de aanschaf actief betrokken hadden moeten worden;*

dragen het college op:

- *de criteria 'representatief' en 'met een grote uitstraling' in het vervolg geen onderdeel meer te laten zijn van de selectie bij de aanschaf van dienstauto's;*
- *Provinciale Staten voortaan actief te betrekken voorafgaand aan het besluit tot aanschaf van dienstauto's.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Motie vreemd aan de orde van de dag M17 (SP): dienstauto's: afkeuring handelwijze college.

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 18 april 2016;

constaterende:

- *dat het college heeft besloten over te gaan tot de aanschaf van 3 nieuwe dienstauto's ter waarde van € 70.000 per stuk, exclusief BTW;*
- *dat bij de selectie uitsluitend is gezocht in het dure segment;*
- *dat bij de selectie de criteria representativiteit en 'een grote uitstraling' een zwaarwegende rol hebben gespeeld;*
- *dat Provinciale Staten slechts achteraf zijn geïnformeerd over de aanschaf;*

van mening:

- *dat gezien de vele bezuinigingen en extra lasten die van overheidswege de afgelopen jaren zijn doorgevoerd het college meer bescheidenheid zou hebben gepast bij de uitgaven voor de aanschaf van de dienstauto's;*
- *dat gezien de eerdere discussies die de aanschaf en het gebruik van de dienstauto's hebben opgeleverd Provinciale Staten voorafgaand aan de aanschaf actief betrokken hadden moeten worden;*
- *dat deze gevoeligheid bekend is bij het college, maar blijkbaar geen enkele rol heeft gespeeld bij de overwegingen van het college in aanloop naar het besluit over de aanschaf van de nieuwe dienstauto's;*

spreken uit:

de handelwijze van het college af te keuren.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De moties M16 en M17 zijn voldoende ondertekend en maken deel uit van de beraadslaging. De moties kunnen worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

Mevrouw MAASDAM (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een tweetal vragen aan de heer Meijer – ik vermoed ten minste dat het er twee zijn. Kent u het begrip 'penny wise and pound foolish'? Het is Engels, dat geef ik toe.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ja.

Mevrouw MAASDAM (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Kijk, het gaat natuurlijk uiteindelijk om wat er onder de streep staat qua kosten. De aanschaf is niet het enige dat bepaalt hoeveel een provincie uitgeeft. Ik weet niet of u het onderzoek van RTL van een aantal jaren geleden kent. De provincie Utrecht heeft de minste kosten waar het gaat om dienstauto's. Bent u daarmee bekend?

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik krijg de indruk dat mevrouw Maasdam de discussie een bepaalde richting op probeert te leiden. Ik voeg toe dat als zij deze uitspraken doet, zij dan ook maar een vergelijkend overzicht moet overleggen van de verschillende modellen. Het gaat niet alleen om wat er netto onder de streep staat, het gaat er ook om welk beeld je afgeeft naar de samenleving toe. Mevrouw Maasdam, daar beneden staat een poenige wagen. Dat hadden wij niet mogen doen.

Mevrouw MAASDAM (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Daar kom ik zo op. Over de kosten onder de streep zou ik willen refereren aan het 'penny wise and pound foolish' zijn. We hebben drie dienstauto's, er zijn vier gedeputeerden, we hebben een commissaris en we hebben directeuren die erin mogen rijden. Daarmee hebben wij het minst aantal dienstauto's per provincie. Mijnheer Meijer, bent u daarvan op de hoogte?

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Dit is een wat schoolmeesterachtige ondervraging. Ik probeer te zoeken naar de feitelijke clou die mevrouw Maasdam met deze vragenstellerij wil indienen. Ik begrijp dat ze haar college een beetje uit de wind wil houden. Dat is een beetje gênant, want ook de CDA-gedeputeerde maakt gebruik van dit soort poenbakken. Ik begrijp dat allemaal en ik waardeer dat allemaal, maar wat is uw boodschap?

Mevrouw MAASDAM (CDA): Mijnheer de Voorzitter! De boodschap is volgens mij heel duidelijk aan de hand van de vraag wat 'penny wise and pound foolish' is. Dat betekent dat het erom gaat wat er onder de streep komt te staan qua kosten en hoe zich dat verhoudt tot andere provincies.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb de indruk dat mevrouw Maasdam van mening is dat het heel erg slim is wat zij doet. Ik denk echter dat op geen enkele manier hiermee is aangetoond dat een middenklasse wagen onder de streep een nadeliger resultaat zal geven dan deze Volvo. Dan moet je echt onderzoek willen doen. Daarnaast constateer ik dat dit onderzoek helemaal niet door het college is gedaan. Het college heeft er helemaal niet naar gekeken. Het college heeft gewoon Audi, Mercedes en Volvo genomen en verder geen andere merken. Wat u wilt, heeft uw eigen college niet gedaan. Precies. Op dit moment stel ik dat aan de orde in de context van de maatschappelijke situatie.

Mevrouw MAASDAM (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Dan wil ik toch toe naar de grote uitstraling. Het is mijn laatste vraag. In de statenbrief van het college staan aanhalingstekens bij het begrip grote uitstraling. Wat betekenen aanhalingstekens? Die betekenen dat het juist iets is waarover men zich zorgen maakt en dat het eerder een ander soort kwalificatie was dan u er hier nu aan geeft.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben net beneden langsgelopen. Ik heb geen aanhalingstekens om die auto heen gezien.

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Als het goed is, heeft de heer Meijer de auto's wel met de stekker in het stopcontact voor de deur zien staan. De voorzitter gaf al aan dat wij in de commissie BEM uitvoerig gesproken hebben over dit onderwerp. De grote uitstraling was nu geen eis, mijnheer Meijer. Wat dit college betreft zal dat in de toekomst ook geen eis worden. De grote uitstraling was namelijk juist in onze brief aan Provinciale Staten opgenomen als kanttekening en niet als voorwaarde. We hebben een aantal randvoorwaarden gesteld, juist om te kunnen voldoen aan de verlengde dienstplek, zeker ook gezien het feit dat wij met zeven personen gebruik maken van drie dienstauto's. Daarmee carpoolen wij ook.

Voor ons was de milieuvriendelijkheid een heel belangrijke randvoorwaarde. Daarom hebben wij gekozen voor een hybride benzineauto. Daarbij geef ik aan dat de Volvo ten opzichte van de andere auto's 75% minder CO₂-uitstoot heeft dan de vorige auto's die wij in gebruik hadden en 50% minder CO₂-uitstoot heeft dan de Audi en de BMW waarmee wij hebben gereden. Ik kan dan ook niet anders zeggen dan dat ik u als advies meegeef deze moties af te raden.

De VOORZITTER: Ik geef gelegenheid voor de tweede termijn.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik merk dat de gedeputeerde herhaalt wat ook in de commissie BEM is gezegd. Ik zie daarin geen weerlegging van het feit dat al die argumenten die zij aanvoert ook voor een andere klasse auto zouden kunnen gelden. Er is alleen sprake geweest van een test van Mercedes, Audi en Volvo. Dan kom je vanzelf in deze prijs categorie terecht.

De VOORZITTER: Mercedes staat overigens niet in het rijtje. Het was de BMW. Als we dan toch reclame maken ... Zijn er anderen die behoefte hebben om hierover iets te zeggen?

Mevrouw VLAM (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Het beeld in het AD was natuurlijk al gezet. In dat artikel heeft de heer Meijer samen met de gedeputeerde breeduit een pleidooi gehouden voor de auto's van GS. Over uitstraling kun je heel veel bomen opzetten.

De dienstauto's halen elk jaar wel weer de pers. Ze houden de gemoederen altijd bezig. PS hebben daarover al vaker gesproken. Er zijn dan ook strakke regels gesteld, waarin staat waaraan nieuwe wagens moeten voldoen op het moment dat de in gebruik zijnde wagens aan vervanging toe zijn en waarin regels staan over het gebruik ervan. We kunnen constateren dat er aardig is voldaan aan dat lijstje. Als één partij daarover anders denkt, dan kan dat en dan is dat een keuze van die partij zelf. Uiteindelijk hebben PS er echter wel over gesproken en besloten.

Wij vroegen ons echter wel af hoe wij het gaan doen als PS daaraan meer invulling wil geven? Gaan wij met z'n allen proefritten maken in diverse auto's? Gaan we proberen hoe elegant GS achter in een auto kan stappen of gaan we kijken hoe de werkplekken gaan voldoen? Daar willen we best een rijtje voor opstellen. Gaan we voor de Mercedes E-klasse, de BMW 7-serie of kiezen we toch liever voor een Fiat Panda? Hoe dan de balans uitstraalt, weten we niet. We willen ook geen waardeoordeel geven over de soort auto. Ik denk dat wij daarvan verre moeten blijven. Dat is aan degenen die de keuze maken. Ik hoorde net het woord bedrijfsvoering. Het is aan de bedrijfsvoering. Als PS hebben wij de kaders gesteld. GS voert de besluiten in die kaders uit. Dat zien we nu ook bij de keuze voor de auto die nu gemaakt is. De heer Meijer bevestigt het: hij staat al voor de deur. Natuurlijk staat die auto al voor de deur. Daarmee zijn de moties die nu zijn ingediend een heel nieuwe categorie. Het zijn geen moties vreemd aan de orde van de dag, maar moties mosterd na de maaltijd.

De heer ESSOUSI (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! In het verleden hebben wij meerdere malen onze inbreng gedaan met betrekking tot het gebruik en de aanschaf van een nieuwe dienstauto. Eerder hebben wij in de Staten ingebracht dat representativiteit en soberheid uitgangspunt moeten zijn. GS heeft toen aangegeven ermee terug te komen zodra dit aan de orde zou zijn. Wat is de stand van zaken nu? We worden geïnformeerd nadat de transactie heeft plaatsgevonden. GS heeft een aantal auto's vergeleken. We hebben echter geen beeld van de vergeleken criteria en segmenten. We hebben geen overzicht van de gemaakte afwegingen. Het is dan ook lastig voor ons om daaraan te toetsen. In de commissie BEM is hierom gevraagd. In dit geval, gezien de geschiedenis en gezien de context waarbinnen die discussies zijn gevoerd, zou het niet verkeerd zijn om PS eerder en actiever te betrekken.

Er zijn vijf randvoorwaarden geformuleerd. Die waren al bekend. Aan de hand hiervan heeft GS een afweging gemaakt. Wij gaan er wel van uit dat de afweging zorgvuldig is gemaakt. Wij missen echter de afweging om te kunnen toetsen aan eerdere toezeggingen. Wij steunen de moties van de SP niet, maar we zijn wel van mening dat PS in zijn algemeenheid altijd betrokken moeten worden bij besluitvorming binnen een context van politieke onderwerpen of gevoelige discussies. Ik vraag GS dan ook om in de toekomst meer aandacht te hebben voor betrokkenheid van PS bij de voortgang van dit soort discussiegevoelige dossiers.

De heer VAN ESSEN (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! De volkswijsheid luidt: je bent wat je rijdt. Die uitspraak volgend zouden we dit college kunnen typeren als een grote, ietwat somber ogende, semi-elektrische, Zweedse krachtpatser. Daarmee kunnen wij als GroenLinks eigenlijk prima leven. De lijn dat er gekozen is voor drie auto's op in totaal zeven collegeleden spreekt ons wel aan. Het gaat om deelauto's. Daarin zit qua kosten een heel grote besparing. Ook zijn wij blij dat de milieueffecten expliciet zijn meegenomen en een belangrijk aankoopcriterium zijn geweest.

We hebben nog wel een aantal vragen. Wellicht kunt u daarover heel kort zijn in uw beantwoording. Waarom heeft GS zichzelf het plezier ontzegd om ook te proefrijden met een Tesla Model S? Deze auto's hebben in de praktijk een actieradius waarmee je met één lading gemakkelijk op en neer kunt naar Brussel. Deze auto's zijn volledig elektrisch en daarmee een stuk duurzamer. Verder heeft deze auto een heel mooie uitstraling en voorbeeldfunctie. Daar zijn we wel nieuwsgierig naar. Uit de statenbrief maken wij verder op dat de auto's per jaar gemiddeld ongeveer 50.000 kilometer rijden. Hoeveel kilometers daarvan zullen elektrisch kunnen worden gereden met deze nieuwe auto's? Ik weet niet of u daarvan enig idee heeft. Eventueel kan het antwoord later worden gegeven, als het nu te gedetailleerd is.

Er zijn nieuwe laadpalen bij gekomen. Daarmee is onze fractie heel blij. Zijn deze ook te gebruiken door bezoekers en gasten van het provinciehuis? Zou wellicht ook de laadinfrastructuur op de rest van het parkeerdek uitgebreid kunnen worden? Wij zien dat het aantal elektrische auto's rap toeneemt. Tot slot misschien wel de belangrijkste vraag. Deze vraag betreft de kleur van de auto. Vorige week vernamen wij in de media dat de verzekeringspremie van zwarte auto's hoger ligt dan die van andere kleuren. Waarom is er niet voor een andere kleur gekozen? Bijvoorbeeld een rode en een groene auto zou ons leuk hebben geleken. Ik ben benieuwd of de gedeputeerde daarop kort antwoord zou kunnen geven.

Mevrouw KELLER (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Uit berichtgeving van de NOS in maart 2015 blijkt dat de Provincie Utrecht het meest economisch met zijn dienstauto's omgaat; namelijk drie dienstauto's voor zeven gebruikers. Er zijn door de vorige en de huidige gedeputeerden toezeggingen gedaan op het gebied van energielabel en uitstoot. Deze zijn meegenomen in de besluitvorming over de aanschaf van de dienstauto's. Dat wordt door de PvdD belangrijk gevonden. Er is echter meer meegenomen in de besluitvorming, waaronder uitstraling, comfort en representativiteit. Daarover zijn op voorhand geen toezeggingen gedaan. Dat is jammer. De PvdD had het daarom chiquer gevonden als GS PS van tevoren geïnformeerd had over het voornemen nieuwe dienstauto's aan te schaffen. Dan hadden de criteria door GS en PS samen vastgesteld kunnen worden. Vanwege de milieucriteria die gehanteerd zijn, stemt de PvdD tegen deze moties.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! De discussies uit het verleden heb ik uiteraard niet meegemaakt. Ik sta er dus wat blanco in. Dat is maar goed ook, zo zegt u. Uit de discussie begrijp ik dat het dan met name ging over het energielabel. Volgens mij heeft het college daaraan heel netjes gehoor gegeven. Dan kun je hier een auto neerzetten en ons nog even de rekening laten zien, zoals u nu doet. Zo van: "Ik heb de aanschaf alvast gedaan, maar hier is het bonnetje". Naar mijn idee is er gewoon gehandeld binnen de kaders. Ik vind het dan ook heel verrassend dat u met een motie van afkeuring komt. Ik zou het ook niet goed vinden als wij hier gaan discussiëren over de vraag of het merk A of merk B moet zijn. In mijn beleving is het geen BMW, geen Mercedes en geen Audi. Dat noem ik topklasse auto's. Een Volvo heeft toch een beetje een middenklasse uitstraling, althans voor mij. De statenleden verschillen daarover van mening, zo begrijp ik.

Er werd ook iets over de kleur gezegd. Deze kleur valt erg goed in mijn achterban, moet ik zeggen. Ik vind het wel prettig dat de auto's zwart zijn. Zijn ze blauw? O, donkerblauw mag ook. (Hilariteit) Ik vind het verrassend dat de SP met deze moties komt. Ik vind dat niet kunnen. U bent natuurlijk vrij om dat te doen, maar we zullen van harte tegenstemmen.

De VOORZITTER: Tot zo ver de bijdrage van de kant van de Staten. Tot slot geef ik het woord aan de gedeputeerde.

Mevrouw VERBEEK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Door de fractie van GroenLinks is een viertal vragen gesteld. Waarom is de Tesla niet meegenomen? De Tesla ligt hoger qua prijs en ook de ruimte achterin was beperkter dan in de Volvo. We hebben er daarom niet mee proef gereden. Er zijn vragen gesteld over het gebruik van de elektrische laadpalen. Deze laadpalen op de plek van de dienstauto's zijn bestemd voor gebruik door de dienstauto's. Voor bezoekers staan er ook laadpalen op het parkeerdek. Die zijn voor algemeen gebruik. Hoeveel kilometer kan er elektrisch mee worden gereden? In elk geval is dat 40 kilometer, waarna de accu opnieuw wordt opgeladen. De vorige keer zei ik dat de dynamo wordt opgeladen. Daarop werd ik al meteen gecorrigeerd. Het is de accu die wordt opgeladen. Gaandeweg de rit wordt deze opgeladen. De kleur is donkerblauw, maar dat is al genoemd.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Hoewel ik constateer dat bijna iedereen voor om hem of haar moverende redenen tegen de moties stemt, heb ik zelden een motie gezien die op zo veel inhoudelijke instemming kan rekenen. Als je namelijk hoort wat iedereen zegt, dan komt iedereen wel ergens met een aspect van waarom het niet goed is en waarom deze keuze niet gemaakt had mogen worden. Ik noem als voorbeeld dat de criteria vooraf niet met de Staten zijn gedeeld. Het ging niet

alleen om duurzaamheid. Er hadden ook wagens van een andere prijsklasse op diezelfde duurzaamheidstoets getest kunnen worden. Het hele uitstralingsprincipe naar de mensen buiten hoor ik overigens weinig aan bod komen.

Alles bij elkaar genomen merk ik dat een meerderheid in deze Staten van mening is dat de criteria vooraf gedeeld moeten worden, dat er een weging gemaakt moet worden waarin de Staten een rol moeten kunnen spelen en dat dit voor een volgende gelegenheid zou moeten gelden.

Mevrouw VLAM (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Hoe kan het altijd zo zijn dat als ik de reactie van de heer Meijer hoor, ik dan het gevoel krijg dat hij bij een andere statenvergadering aanwezig is geweest als die waarbij ik nu aanwezig ben. De argumenten die ik voorbij hoor komen, zijn nu niet de argumenten die ik hier breeduit naar voren heb horen komen.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Mevrouw Vlam heeft haar beleving bij deze bijeenkomst en ik heb de mijne. Ik baseer mij in het algemeen echter op de inbreng die door de diverse fracties is geleverd. Ik wil ze wel een voor een met u afgaan, als u daaraan behoefte heeft. Ik heb een aantal aspecten gehoord die een vernietigende kritiek op het beleid inhouden. Eenieder heeft echter zijn of haar eigen motieven om te zeggen dat men niet met die moties meegaat. Daarmee kan ik heel goed leven. Ik hoop dat vanaf nu daarmee wel rekening wordt gehouden en dat de provincie enigszins beseft wat het voor gewone mensen buiten betekent als dit soort keuzes hier door een bestuurslaag gemaakt worden. Dat mis ik als enige aspect in de opmerkingen van u allen. Daarover heb ik helaas heel weinig mensen gehoord. Voor het overige wachten wij de stemming af.

De VOORZITTER: De stemlijst is in de tussentijd rondgedeeld. Is er bij de fracties behoefte aan een schorsing of bent u in staat om tot stemverklaringen over te gaan? De heer Van Muilekom vraagt tien minuten. Ik schors de vergadering voor tien minuten.

Schorsing van 18.08 uur tot 18.20 uur.

De VOORZITTER: Dames en heren, ik heropen de vergadering. Bent u er uit?

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ja, wij zijn er uit.

Stemverklaringen.

De VOORZITTER: Volgens onze telling zijn er 46 leden aanwezig en drie leden afwezig. Ik ga eerst over tot de stemverklaringen. Is er behoefte aan stemverklaringen? U weet het, het hoeft niet, maar als u het wilt, dan kan dat.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb drie stemverklaringen. De eerste stemverklaring gaat over motie M9, de ruimtelijke inbedding van festivals. De gedeputeerde heeft aangegeven dat zij planet in de bedrijfsvoering van de festivals wel degelijk meeneemt bij de afweging. Dit specifieke punt dat door de PvdD is genoemd hoort thuis bij de gemeenten en bij de vergunningverlening. Daarom zullen wij tegen die motie stemmen.

Vervolgens motie M10 over het fonds voor grote aansprekende evenementen. Daarmee zullen wij instemmen, met dien verstande dat wij het woord fonds hiervoor erg groot vinden. Wij kunnen ons voorstellen dat dit in de vorm van een voorziening wordt uitgewerkt. We zien de uitwerking daarvan graag tegemoet. Een fonds kan te groot worden opgepakt.

Tot slot een stemverklaring bij motie M12 over het Jeugdcultuurfonds. Wij zullen tegen de motie in deze vorm stemmen. We hebben echter wel gehoord dat de gedeputeerde heeft aangegeven dat het onderwerp eventueel bij de kadernota zou kunnen terugkomen in de vorm van de coördinatiemogelijkheden daarvoor.

Mevrouw MAASDAM (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben een tweetal stemverklaringen. Ten eerste bij motie M10. Daarin lezen ook wij het woord fonds. Wij zouden dat willen lezen als een

voorziening die jaarlijks wordt getroffen. Als deze dan niet opgaat, kan het overgebleven bedrag na een jaar opgaan in de algemene reserve. Onder die conditie kunnen wij instemmen met deze motie. We hebben een stemverklaring bij motie M12 over de steun voor het Jeugdcultuurfonds. Wij vinden het doel van de motie op zich sympathiek, maar zien dit punt graag bij de voorjaarsnota terugkomen en zullen dus tegenstemmen.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben een viertal korte stemverklaringen. Amendement A11 gaat over het betrekken van het voortgezet onderwijs. Hiervoor wordt geen dekking gegeven. Wij zijn niet voor een verdere verdunning van het geld voor het basisonderwijs. Daarom zullen wij tegenstemmen.

Wij zullen tegen motie M9 over de ruimtelijke inbedding stemmen, omdat wij toch echt vinden dat dit primair een gemeentelijke afweging moet zijn en dat de provincie daaraan niets toevoegt.

Voor motie M12 ontbreekt nu de dekking voor het Jeugdcultuurfonds. Als er bij de voorjaarsnota nog voorstellen komen voor een extra dekking, dan zien wij dat wel tegemoet.

Motie M16 gaat over de dienstauto's. Wij vinden wel dat conform de toezegging die in het verleden is gedaan naar aanleiding van de motie die de PvdA heeft ingediend en ingetrokken, wij hadden verwacht actiever en eerder betrokken te hadden willen zijn bij de keuze voor de dienstauto's. Wij vinden dat over het algemeen de Staten aan de voorkant criteria moeten stellen en dat wij achteraf moeten controleren. In die zin zullen wij tegenstemmen. De procedure zoals die nu is verlopen, hadden wij wel graag anders willen zien en wij hadden het anders verwacht.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben twee stemverklaringen.

Motie M12 is een sympathieke motie, maar de dekking via de algemene middelen kunnen wij niet ondersteunen. Wij zullen dan ook tegenstemmen.

Dan de moties over de auto's. Wij hebben begrepen dat zeven mensen gebruik gaan maken van drie auto's, die dan ook nog een middenklasse uitstraling hebben. Wij zullen tegen die moties stemmen.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Voor wat betreft amendement A11 over het voortgezet onderwijs ondersteunen wij de verklaring die de PvdA zojuist heeft afgelegd. Wij willen niet dat het budget voor het goedlopende basisonderwijs wordt uitgedund om die verdeling te maken.

De heer BEKKERS (GroenLinks): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben een stemverklaring bij motie M9. De stemverklaring houdt in dat wij de motie interpreteren zoals die is geschreven, namelijk dat het gaat over het rekening houden met en het meewegen. De gebruikte voorbeelden door de PvdD steunen wij niet. Wij zien dit vooral in het licht van de aanstaande natuurbeschermingswet wel degelijk als een relevant thema op het terrein van de provincie.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben één stemverklaring bij amendement A10. Wij zullen voor dat amendement stemmen. Wij rekenen op een verstandige implementatie door de gedeputeerde in de vorm van een zachte landing.

Mevrouw KELLER (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben geen stemverklaringen.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een stemverklaring bij het besluit 8, maar dat kan nu nog niet?

De VOORZITTER: Dat mag. Jazeker.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Dan wil ik eerst weten hoe het met mijn amendementen afloopt.

De VOORZITTER: U heeft straks echter geen gelegenheid meer om een stemverklaring af te leggen.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik kan nu toch geen stemverklaring afgeven, terwijl ik niet weet hoe het afloopt mijn amendementen?

De VOORZITTER: U kunt toch zeggen dat als het amendement wordt verworpen wat dan uw stemverklaring is?

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Dat vind ik wel heel ingewikkeld. Ik kan nu natuurlijk heel positief zijn en denken dat ze het halen. Dan hoef ik geen stemverklaring af te geven.

De VOORZITTER: Het gaat erom dat als wij eenmaal aan de stemming zijn begonnen, ik u dan niet meer het woord geef.

De heer G. VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Stel dat zowel amendement A10 als amendement A11 het niet halen, dan zullen wij een voorbehoud maken bij die twee onderwerpen in de cultuurnota. Dat betreft de festivals, omdat wij dat niet als een kerntaak van de provincie beschouwen en het voortgezet onderwijs. Bij dit laatste punt vinden wij dat cultuureducatie niet alleen maar beschikbaar kan zijn voor het basisonderwijs.

De VOORZITTER: Dat is helder. U bent er goed uit gekomen.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! 50Plus heeft twee stemverklaringen. Wij zullen tegen motie M12 stemmen, omdat wij vinden dat die € 40.000 zal opgaan aan die coördinator. 50Plus vindt dat dit geld tegemoet moet komen aan de kinderen. Een coördinator verdient toch al gauw € 40.000. Dat vinden wij jammer. Vandaar dat wij tegen zullen stemmen. Wij wachten af hoe dit punt in de voorjaarsnota terugkomt.

50Plus zal voor motie M16 stemmen, omdat wij het belangrijk vinden om een signaal af te geven voor hoe het niet moet gaan. Wij hadden het ook heel belangrijk gevonden als Provinciale Staten eerder in de besluitvorming zou zijn meegenomen. Wij zijn van mening dat we opnieuw moeten komen met het strakker stellen van de kaders. Dat is echter voor de toekomst. Ik neem aan dat deze auto's wel twee of drie jaar meegaan. We hebben dus nog wel even de tijd. Ja, ze gaan veel langer mee, maar ik bedoel de tijd dat ze hier gebruikt worden.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Motie M11 wordt ook ingediend namens de PvdA.

De VOORZITTER: Dat was eerder gemeld. Akkoord.

Stemming.

Provinciale Staten verwerpen amendement A9. Voor het amendement hebben gestemd de fracties van SP, PvdD en 50Plus.

Provinciale Staten verwerpen amendement A10. Voor het amendement hebben gestemd de fracties van PVV, ChristenUnie en SGP.

Provinciale Staten verwerpen amendement A11. Voor het amendement hebben gestemd de fracties van PvdD, SGP en 50Plus.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het statenvoorstel Cultuur- en erfgoednota 2016 – 2019, Alles is NU, PS2016BEM06, met de aantekening dat de fractie van de PVV geacht wordt tegengestemd te hebben..

Provinciale Staten verwerpen motie M9. Voor de motie hebben gestemd de fracties van SP, GroenLinks, PvdD en 50Plus.

Provinciale Staten aanvaardden motie M10. Tegen de motie hebben gestemd de fracties van PVV, ChristenUnie en SGP.

Provinciale Staten aanvaardden motie M11. Tegen de motie hebben gestemd de fracties van PVV en PvdD.

Provinciale Staten verwerpen motie M12. Voor de motie heeft gestemd de fractie van de SP.

Provinciale Staten verwerpen motie M13. Voor de motie hebben gestemd de fracties van PvdA, SP, PvdD, SGP en 50Plus.

Provinciale Staten verwerpen motie M14, PS2016PS08. Voor de motie hebben gestemd de fracties van PVV en SGP.

Provinciale Staten verwerpen motie M15, PS2016PS09. Voor de motie heeft gestemd de fractie van de PVV.

Provinciale Staten verwerpen motie M16, PS2016PS10. Voor de motie hebben gestemd de fracties van SP en 50Plus.

Provinciale Staten verwerpen motie M17, PS2016PS11. Voor de motie heeft gestemd de fractie van de SP.

De VOORZITTER: Daarmee zijn we gekomen aan het einde van de stemmingen.

Sluiting.

De VOORZITTER: Dames en heren, ik dank u allen voor de beraadslaging en de besluiten. Ik wens u allen een heel plezierige avond. Ik maak u erop attent dat de fractievoorzitters gevraagd wordt nog enkele minuten bij elkaar te komen in zaal 1. Het gaat echt om enkele minuten. Daarna start in deze zaal namelijk het vervolg van de commissie BEM. Ik sluit de vergadering.

Einde van de vergadering om 18.39 uur.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van Provinciale Staten van Utrecht van 6 juni 2016.

De voorzitter,

De griffier,